نومرو ۱ — ایلول ۳۲٤
فیاتی ٥ غروش

رسملی کتاب

سیاسی، ادبی، فنی، اجتماعی مجموعهٔ مصوره

تورکلرك الك وطنپرور ادیبی مرحوم کمال بك

بکجه‌لی رومانسز

بیلدر بوجکلری

محرری

مسقوفی هنبا

مرکز توزیعی :
کوپری باشنده غزته‌جی شریف افندی ایله
« اقبال کتبخانه‌سی »

اداره‌خانه‌
یکی پوسته‌خانه جوار
خانه‌ده نومرو

رجائی زاده اکرم بکك :
نژاد اکرم‌دن بر پارچه

بو نسخه‌مزده
«وطنم ایچون»
انشیدهٔ موسیقیه‌سی نوطه‌سی

ملی کمال بکك
عثمانلیلرده
قراتیر سیاسیه

❋ مندرجات ❋

نومرو ۱ — ایلول ۳۲٤

ایلك سوز - عثمانلیلرده ترقیات سیاسیه [علی کمال] - سیس ورجوع «منظوم شعر» [توفیق فکرت] - آوروپایه بر نظر [محرر سیاسیمز] - قرمه نفری «منظوم شعر» [محمد امین] - حریت نصل الده ایدلدی ؟ [فائق صبری] - لسانمزك اساسلری وشمس الدین سامی بك [ولد چلبی] - کماله مرثیه «منظوم شعر» [احمد حکمت] مهم نقطه‌لر [صفوتی ضیا] - نژاد اکرمدن بر پارچه «منظوم شعر» [رجائی زاده اکرم] - دربندلکرده «اجتماعی منثور شعر» [رائف نجدت] - حقوق دول علمنك تاریخی [محمود اسعد] - مرمره‌یه قارشی «منظوم شعر» [م. رؤف] - تصادفلرم «منثور شعر» [محمد رؤف] - قیل و قال ادبی [الیاس ماجد] - أوم «منظوم شعر» [احمد هاشم] - دون و بوکون [فائق صبری] - کمال بك ماهوسه‌ده «منظوم شعر» [ح. س.] - حریت و طبیعه‌لیلر [کابیسلی رفعت] - صبی حسلر «منثور شعر» [عزت ملیح] - ژان کوتنبرغ [محمد امین] - بیلدیزلر «منثور شعر» [اوجند اکرم] - کوزل سوزلر - صیفیه‌ده «ملی تومدی» [مفید راتب] - خانملر صحیفه‌سی [نزیهه اکرم] - خیالپرور «مونولوغ» [رائف نجدت] - تیاترو «تنقید» [تیاترو متقدمی] - بیلدیز بوجکلری «ملی رسملی رومان» [صفوتی ضیا] - بر آزده کوله‌لم - دیگر مجموعه‌لر نه یازییور؟ - بیلمجه و مسابقه‌لرمز. «وطنم ایچون» نشیدۀ موسیقیه‌سی نوطه‌سی [احسان صبری خانم] - صوك موده موسعك الیسه‌لر...

کله‌جك نسخه‌مزده

—❦ قلنج ❦—

نشیدۀ موسیقیه‌سی نوطه‌سی

شعر : توفیق فکرت بکك

بسته‌سی: قانون اساسی شرقیسی بسته‌کاری، مائسترو قاریکیوبولونك

کله‌جك نسخه‌مزده

«وجوم» - اخلاق تومدی - محرری آرتیست برهان الدین بك.

(رسملی کتاب) جدیت مطبوعاته عثمالدر.

مقالاتنك جدیت و حسن انتخابی، رسملرینك کثرت ونفاستی، هیئت تحریریه‌سنك نام وشهرتی سببیله

❦ رسملی کتاب ❦

عثمانلی عالم مطبوعاتنده غایت ممتاز بر موقع احراز ایلیه‌جك وهر نومره‌سی بیکارجه قاره طرفندن صبرسزلقله بکلنه‌جکدر

کله‌جك نسخه‌مزده

علی کمال بکك (عثمانلیلرده ترقیات سیاسیه)، محمود اسعد افندینك (حقوق دول علمنك تاریخی) مقاله‌لرینك، رائف نجدت بکك (خیالپرور) مونولوغنك دوامیله صفوتی ضیا بکك (بیلدیز بوجکلری) رومانتك مابعدینی اوقویکز.

کله‌جك نسخه‌مزده

حیات وطبیعت — محرری: رائف نجدت

«مطالعه‌یی کیم سور ایسه شبهه یوق (رسملی کتاب)ك قارئیدر.

نومرو: ١ — ايلول ١٣٢٤ — جلد: ١

سرمحرری:
فائق صبری
اداره‌خانه‌سی: یکی پوسته‌خانه جوارنده الکاتب خاننده نومرو ٣ و ٢
امور اداره ایچون مدیره، امور تحریریه ایچون سرمحرره مراجعت اولنور.

رسملی کتاب

مدیری:
عبیدالله اسعد

RESSIMLI KITAB
REVUE MENSUELLE
Rédacteur en chef:
FAIK SABRI BEY
Bureaux : Elquiatib Han
No 2 et 3, Constantinople

Prix: 5 Piastres.

مؤسسلری: فائق صبری، عبیدالله اسعد

هر آیك اون بشنده نشر اولنور ادبی، سیاسی، فنی، فلسفی و اجتماعی مجموعهٔ مصوره‌در.

BELEDİYE
KÜTÜPHANERİ
No. 0.98/1

ترکلرك اك بیوك وطنپروری: مدحت پاشا مرحوم
Le Grand Patriote Turc : Midhat Pacha.

ایلك سوز :

بو كون محترم وطنه، اولادلرینه، قارئلرمزه تقدیمنه موفق اوله‌بیلدیكمز شو مجموعه بوتون نقصانی ایله برابر بوطرز نشریات میاننده برنجی اولمقله مفتخردر . مسلكی ایكی اوچ كلمه ایله خلاصه ایدیله‌بیلیر : جدیت دائره‌سنده حسن خدمت. انتفاع بزجه ایكنجی درجه‌ده قالیر . ذاتاً مجموعه‌نك هیئت عمومیه‌سی، مندرجاتی، رسملری شو سوزمزك صحتنی ارائه واثباته كافیدر. یالكز شوراده شو قدر اولسون سویلیه‌یم كه مملكتمز هر خصوصده اولدیغی كبی مطبعه‌جیلق صنعتنده‌ده پك كیروده. بوكاده سبب ادارهٔ سابقهٔ مستبده اولدیغی‌بیانه حاجت یوق، برده هروقت فائده بكلمك ایچون چالشلماز . هردرلو استفاده وقزانجك فوقنده بر عزت نفس، برروح‌صنعت واردركه‌اونی‌اوقشامق؛ اونی‌ممنون ایتمك برصنعتكار ایچون الك‌بویوك قازانجدر، میلیوندر... كوزل برشیٔ وجوده كتیره‌بیلمش اولمق... ایشته صنعتكارك بوتون مكافاتی... بو اونك ایچون یوزلرجه لیرالردن دها قیمتدار، باخصوص دها پایدار بر ثروتدر. بو جهتله بر مطبعه‌جیده‌ده براز بو حس اولملی. هیچ اولمازسه كندیسی، كندی نامی، كندی شهرتی ایچون... كندی عزت نفسنی اوقشامق، كندی روح صنعتنی ممنون ایتمك ایچون چالشملی...

ایشته بز بو همتی، بوغیرتی، بو حسی(۱) كوره‌مدیكمز ایچوندركه مجموعه‌مز بزم روح صنعتمزی تمامیله ممنون ایده‌جك كوزللكده اولمدی . ارزومز، تصورمز كبی میدانه كله‌مدی . فقط مجموعه‌مزی اوروپانك رسملی غزته‌لری درجه‌سنه كتیرمك ایچون صرف مساعیدن كری دوره‌جق دكلز. سپارش ایتدیكمز ماكنه‌لرمز كلنجه‌یه قدر طبیعی بو تكملی بردن بره كوسترمك مستحیل ایسه‌ده قاره وقارئه‌لرمزك لطفاً ابراز ایده‌جكلری رغبت وتوجهه استناداً دها مجموعه‌مزده كوستره‌جكمز نه خارقه‌لرمز، نه تصورلرمز وار . لكن هرایشده باشلانغج دائما متعسر اولدیغی كبی كوچوكدن باشلایه‌رق بویومكده قاعدهٔ تكامل ایجابندن اولمقله مجموعه‌مزك قیمتی بو نسخه‌سیله دكل‌بونی‌توالی ایده‌جك نسخه‌لریله تخمین وتقدیر ایتمك لازم كلیر. مجموعه‌نك مندرجات ومسلكی حقنده تفصیلات اعطاسنه‌حاجت یوقدر. او، كندی كندینی كوستریبور. یالكز شوراده

---

(۱) غزته‌مزك شوفورمه‌سنی طبع ایدن ماطوسیان مطبعه‌سی بو شكایتدن خارج، بالعكس تقدیرلره لایقدر. ذاتاً فورمه‌لر آره‌سنده‌كی فرق بو مطبعه‌ده‌كی تكملی درحال كوستریبور.

قیمتلی مقاله‌لریله تزیین صحائف اولنان ومعاونت قلمیه‌ده بولنه‌جقلرینی وعد بویوران مشاهیر محرریمزه تشکراتمزی تقدیم ایله کسب فخر ایدرز. ایشته غزته‌مزه یازی یازاجقلرینی وعد بویوران ذوات کرامك حروف هجا ترتیبیله اسامیسی :

احمد حکمت بك ـ توفیق فکرت بك

جناب شهاب الدین بك ـ حسین جاهدبك ـ حسین رحمی بك

حسن فرید بك ـ خالد ضیا بك ـ خالده صالحه خانم ـ ذکی مغامز بك

رائف نجدت بك ـ سامح بك ـ سلیم سری بك ـ صالح ذکی بك

صفوتی ضیا بك ـ علی کمال بك ـ عزت ملیح بك

فائق رشاد بك ـ فائق عالی بك ـ فاخر بك ـ کلیسلی رفعت بك ـ محمد امین بك

محمد سعدی بك ـ محمد رؤف بك ـ م. رؤف بك

محمود اسعد افندی ـ ولد چلبی افندی.

بوراده اسامیسی مذکور اولیان ادبای کرام حضراتنك‌ده مجموعه‌مزی اثرلریله تزیین ایتمك شرفندن بزی محروم ایتمیه‌جکلرینی امید وشمدیدن مجموعه‌مزك بالجمله مشاهیر ادباو محرریمزك اثارینی احتوا ایدن یکانه بر رساله اوله‌جغنی وبونك ایچون هر درلو فداکارلقدن چکینمیه‌جکمزی محترم قاره وقارئه‌لرمزه وعد و تبشیر ایدرز.

کله‌جك نسخه‌مزده :

آخر تلك	جلال‌الدین خوارزمشاهی	سیاوه‌لر
محرری:	محرری:	محرری:
محمد امین	نامق کمال	عالی بك مرحوم

عثمانليلرده ترقيات سياسيه[*]

١

مدخل: — ادارهٔ عثمانيه‌نك منشألرى : اسلام ، مونغول ، روما اداره‌لرى ، فاتح ، قانونى — اصلاحات مقدمه‌لرى: عثمان ثانى ، مراد رابع، قوچى بك ، دوشيرمه اصولنك لغوى ، كوپريليلر، بونوال احمد پاشا ، قوجه راغب — اوروپا : روسيه‌نك ظهورى، مرامى ، بيوك (پترو) ، بالطه‌جى محمد پاشا ، (راسين)ك بر اثرى ، بايزيد ، غربك شرقه دائر فكرى ، بو فكرك رعايامزه تأثيرى — اون سكزنجى عصرك اواسطنده وضعيت سياسيه‌مز ، حكومتمز ، حالمز ، اصلاحاته احتياجمز ، بو احتياجى شويله بويله حس ايدنلرمز .

وقتاكه دولت عثمانيه تأسس ايلدى، على الخصوص استانبولى فتح ايدرك هلال سطوتنى اوروپانك اونقطهٔ علياسنه ديكدى ، ادارهٔ حكومتجه برياندن منشأيى ، مونغوللرى، تاتارلرى ، بر زمان بيوك بر فطرت خارق العاده كوسترهرك آسياده پك جهانكيرانه ، فقط پك مستثنى تميز ايدن

على كمال بك
Ali Kémal Bey.

او قوم يلنديى مشق تقليد اتخاذ ايله‌يوردى. سلاطينمزك اعتيادلرندن بر چوغى جنكيزلرى آنديريردى — فقط بزده على الاطلاق جنكيزك ماهيتى هنوز پك تعين ايتممشدر ، حكمت سياستى تماميله آكلاشلمامشدر . اونكچون بو ملاحظه‌مز اساساً پك تقدير اولنه‌مز — ينه ادارهٔ حكومتجه

---

[*] مأخذلرمز : (لاويس - رامبو) تاريخ عمومى ، خيراه افندى تاريخى ، خبر صحيح ، (واندال) مسئلهٔ شرقيه ، (صورل) اون سكزنجى عصرده مسئلهٔ شرقيه ، (رهنو) امور شرقيه، (لازونكى‌ير) تاريخ عثمانى، تاريخ جودت، (آنكه‌لار) تنظيمات، (ده‌بيه‌ور) تاريخ سياسى، (دروئو) مسئلهٔ شرقيه، (ويقتوربرار) آثار متفرقه، (لئون قاهون) تركلر، مونغوللر، (سه‌كور) بيزانس تاريخى.

سلطان عثمان خان ثانی
Osman II.

فاتح سلطان محمد خان
Mehmed; le conquérant.

سلطان مراد خان رابع
Mourad IV.

دولتمز بر یاندن‌ده اسلامی ، سلطنت اسلامیه‌یی، حقائق قرآنیه‌یی، علی‌الخصوص احکام عدلیه‌ده، نمونهٔ امتثال طوتیوردی ، محاکممزك بنیانی شریعت محمدیه ایدی . شیخ‌الاسلاممز ، بتون علمامز تلقینات دین مبینه کوره بین‌الاهالی احقاق حقوق ایله موظف ایدیلر.

خلاصه ، سلطنت عثمانیه بر اوچنجی درجه‌ده روما، مع‌الاسف صوك روما ، یعنی (بیزانس) حکومتنك اصول اداره‌سنی تقلید ایلدی . بتون اومهلك سرای احتشامنی، اسرافنی، سوء استعمالنی هپ اورادن آلدی . ولایتلردن حارل ، حارل آلتونلری ، اعظم واردات دولتی پای‌تختك او مرکز معلاسنه طوغری لاینقطع جلب ایتمك اعتیادی‌ده ینه او صورتله ایدیندی.

ایشته فاتح سلطان محمد حاکمیت عثمانیه‌یی توسیعاً قورارکن بواوج منبعه استناد ایلدی، اساساً فضل وعلم ایله متصفدی ، اوقدرکه او زمان جهانده عرفاناً نادرالامثال ایدی ، بو زمینده پارلاق بر اثر وجوده کتیرمك ایستدی، مغلوبلره سیاسةً علو جناب کوستردی، شریعت مطهره‌نك

قانونی سلطان سلیمان خان
Suleiman I.

حقیقی بر خادمی اولدی . فقط بویله قوص قوجه بر دولت جهانکیر هنوز دور استیلاده ایکن اویله بر، یاخود برقاچ سلطنتله بر شکل صلاح ابدی‌یه کیره‌بیلیرمیدی ؟ حتی بو مقصد معلا ایچون سلیمان قانونینك سلطنتی، اصلاحاتی‌ده کفایت ایتمدی ، دولت و سلطنت عثمانیه کاملیله

كوپريلى محمد پاشا
Keuprulu Mehmed Pacha

تقرر، تأسس ايده‌مدى، چونكه بر يانندن فتوحات متماديه سائقه‌سيله غوائل خارجيه‌دن باش قالديره‌ماييوردى. بر ياندن ايسه اساسك بر چوق نقطه‌لرى چوروك اولديغى ايچون داخلى غائله‌لرله‌ده اوغراشيوردى.

. . .

قانونيدن صوكره دولت عثمانيه‌نك ايشلرى دها زياده انحلاله يوز طوتدى. اصلاحاته احتياجى دها چوق آرتدى. بر آرالق عثمان ثانى بويله بر امله، فقط مبهم صورتده تعين ايتمش بر امله قربان كيتدكدن صوكره مراد رابع، بالخاصه رساله‌سنى شمدى بيله كرك اسلوبجه، كرك معناجه تقديره شايسته كورديكمز قوچى بكك ايقاظيله بو يولده بر پارچه ايش كوره‌بيلدى. عسكره بر نبذه انتظام ويردى، خزينه‌يه بر پارچه پاره بولدى... بو سايه‌ده دور استيلادن برى ايلك دفعه اوله‌رق فتوحاته باشلادى، بغدادى كرى آلدى... كريده بر اردو سوق ايتدى. فقط او پادشاهك وفاتندن صوكره اغتشاش ملك يكيدن يوز كوستردى. يكيچرى اوجاغى بوزولدى. دوشيرمه اصولى قالديرلديغى ايچون مسلمانلرك قوتى آزالمغه، خريستيانلرككى آرتمغه يوز طوتدى، قاره دكزدن، آق دكزدن، صاغدن، صولدن دشمن اطرافمزى قوشاتدى. قوشاتيركن ده داخلاً اختلاللريمز، خلعلر، اعداملر، قتللر چوغالدقجه چوغالدى.

كوپريلى زاده فاضل مصطفى پاشا
Keuprulu zadé Fazil Moustafa Pacha

بر مدت كوپريليلرك پى‌درپى ظهور متجددانه‌سيله بو اغتشاش داخلى وخارجينك اوكى آلينير، دولتمز بر پارچه نفس آلير كبى اولدى اما درد بيوك بر درد ايدى. اوبله قولاى قولاى تداوى قبول ايتمه‌يوردى. على الخصوص اوروپا دكشمكه باشلامشدى، دولت عثمانيه‌يه طوغرى دها باشقه، دها درين بر نظرله باقيوردى.

(بونوال) اسمنى طاشيان بر فرانسز سرسريسى بر آرالق خدمت عثمانيه‌يه كيردى، تاريخمزده احمد پاشا عنوانى آلدى. اوروپايى بزه او زمان بر پارچه طانتمق ايستدى، فقط موفق اولامادى.

كوپريليلردن صوكره قوجه راغب پاشا اشعار حكيمانه‌ده كوستر ديكى مزيت غرايى سياسياتده ابراز ايتمك ايسته‌يه‌رك

بيوك پترو
Pierre le grand Empereur de Russie.

او اثر عالی‌یه اقتفایه قالقیشـدی ، لکن دولتجه اصلاحاتك اك کوچك بر جزئی قومدن فعله چیقارمق:

اکر مقصود اثرسه مصرع برجسته کافیدر
عجب حیرتده‌یم بن سداسکندر خصوصنده!

بیتی کبی بیکلرجه سوز سویله‌مکدن دشوار اولدیغنی آکلادی، بیوك بر ایش کوره‌مدی.

⁂

ایشته بز بویله چاریشیر، یووارلانیر، کیدرکن اوروپا اون سکزنجی عصری بولدی معنیً بیودی ، کنیشله‌دی، یوکسلدی، شرقده، شمالده بزه قارشی قوس قوجه بر دولت دها، روسیه ظهور ایدیوردی، ایدر ایتمزده (سورل)ك دیدیکی کبی: «مسئلهٔ شرقیه‌یی کندی حسابنه فصل ایتمك ایسته‌یه‌رك» دولت عثمانیه‌نك محوینه کوز دیکدی. (دلی پترو) دیدیکمز حکمدار عاقل مملکتی شمالدن بالطق دکزینه، جنوبدن قره‌دکزه الصاق ایدرك برشکل مهیب ومعظمه صوقمق موفقیته ایردی. ایاصوفیه‌نك هلالنی صلیبه تحویل ایتمك فکرینی دین قوتیله، نه ایله اولورسه اولسون، روسلرك ذهننه یرلشدیردکدن صوکره مدهش بر وصیتنامه ایله اضمحلال عثمانی‌یی روسیه منفعته ایجه حاضرلایه‌رق جهانه وداع ایتدی. بالطه‌جی محمد پاشا (پروت)ده النی، ید اهانت و ارتشاسنی دکل، فقط کوزینی، چشم حمیت وبصیرتی آچش، دینی، دولتی اونوته‌رق ایمپراطوریچه‌نك نقدینه‌و صالنه‌می، جوهر نقودینه‌می، نه ایسه التفات، رغبت کوستره‌مش اولسه یدی، بلکه او آفتدن او زمان موقتاً آنجق موقتاً قورتولوردق. چونکه روسیه، اوروسیه، دولت عثمانیه ایسه، بو دولت عثمانیه اولدقجه بیوك (پترو)لری، ینه بیوك (قاترین)لر تعقیب ایدردی. نتیجه عین نتیجه اولوردی. بونکچون نه قدر مهم اولورسه اولسون، او حادثهٔ تاریخیه‌ده کمال بك مرحومك کوردیکی اهمیت عظمایی کوره‌میز.

اوروپا شرقـده بویله ایدی ، بویله دولت عثمانیـه‌یه قارشی بیوبور، یورییـوردی ، لکن غربده ینه ترکلرك علیهنه دها باشقه بر زمینده، زمین فکر ومعنیدن یوکسلیوردی.

ولو بر فاجعه طرزنده اولسون، فرانسه‌نك اون یدنجی عصر میلادیده اك بیوك بر شاعری، بر فاجعه نویس (بایزید) عنوانیله بر اثر فجیع یازارق پادشاهلریمزك ، سرایلریمزك حیاتنـه ، حیات اجتماعیه‌مزدن بر جزءه انسانیت نقطهٔ نظرندن تعرض ایله‌یوردی . حقیقتده شرقك مدنیت جدیده ایله تألیف قبول ایتمز اعتیاد اجتماعیلری اولدیغنی کوسترمك ایسته‌یوردی. اولدن اوروپالیلر صرف صلیبك هلاله قارشی عداوتی ایله، او سائقه ایله علیهمزه یوریرلردی. بوسفر انسانیت ایشه کیریشـدی ، هیئت اجتماعیه‌مزك

شرائط مدنیـه ایله ، حق وعدل وصلح ایله توافق ایده‌مامسی کبی فکرلر اورتایه قونولدی. حتی (وولتر) او درجه حریتپرستلکیله برابر شرقك علیهنه بو فوج فوج مهاجماتك بر آرالق مهم بر قهرمانی اولدی.

فرانسه‌ده اختلال کبیرك تجلیسیله تعین ایدرك رعایای عثمانیه‌یی هیجانه دوشورن بو افکار دها اون سکزنجی عصرك ابتدالرینه‌طوغری اوروپاده بلیرمکه باشلادی، باشلادی‌ده بریاندن‌بزه قارشی روسلره قوت، متانت ویردی ، چونکه بر نوع خادم انسانیت سوسی طاقندردی ؛ بر یاندن‌ده اوروپالیلری سیاسةً زمان زمان معاونتمزه شتاب ایتمکدن عادتا منع ایلدی؛ نهایت رعایامزی بو فرصتلردن استفاده ایله علیهمزه قیامه سوق ایتدی.

*
* *

ایشته اون سکزنجی عصرك اواسطنده وضعیت سیاسیه‌مز جهان مدنیتجه بویله نازك، بویله تهلکه ایچنده ایکن حکومتمز حالا طرز قدیمنده ایدی، حالا فاتحلردن، قانونیلردن بری برخطوه ایلریله‌مه‌مشدی، فقط کلی کریله‌مشدی. حالا اوروپادن، اوروپا حقوقدن، عرفانندن، عالمندن بسبتون بی‌خبر ایدك. فقط بر دولت معظمه کچیوردق. اقلیملرك، جهانلرك حاکمی ایدك. اوروپاده یاشایوردق، الی‌الابد یاشامق‌ده ایسته‌یوردق. قان، جان بهاسنه فتح ایتدیکمز ملك مشروعمزك هر آووج طوپراغنی ینه اویله‌جه مدافعه‌یه چالیشیوردق.

هیهات! ولو الکبسیط بر درجه‌ده اولسون، احتیاجات عصره موافق بر صورتده تأسس ایتمه‌مش ، مبادیء تأسیساتیله ، یاریم یاکلیش ، قارمه قاریشیق بر طرزده قالمش، متقابلاً حقوق و وظائف حکومت واهالی نه‌در؟ بر لحظه دوشونه‌مش، آکلامامش، دوشونمك، آکلامق‌ده ایسته‌مه‌مش، بویله اولدیغی ایچون خارجاً وداخلاً اغتشاشدن، حتی اختلالدن بر زمان قورتولمامش بر اداره ایله ، بر دولتله ، بر سلطنتله ، اویله بیوك، اویله متین املالرك حصولی ممکنمی ایدی؟

بو حقائقی آکلایانلرك ظهورندن اعتبارآدرکه بزده ترقیات سیاسیه باشلادی. دولتمزك اضمحلالدن تخلیصی ایچون محتاج اولدیغمز مبادیء اصلاحات نه‌در؟ ادراك ایدنلر بز، ولو بر، ایکی، او قدر آز اولسون ، یتشدی. حکومتجه شرقدن غربه طوغری بر قاچ خطوه آتمق، آرتق او وادیء نوین ترقی‌یه کیرمك لزومنی حس ایدنلر اولدی.

ایشته اون سکزنجی عصر افرنجینك اواسطنده، دور مصطفای ثالثدن اعتبارآدرکه شو عرض ایتدیکمز تجلیلر بر نبذه کوروندی. فکرلر قطره قطره طوغدی، حکومتمزی بو طرز نوینده اصلاح ایله‌مك چاره‌لری بر لحظه موقع تذکره قونولدی. بتون شو «بر نبذه، قطره قطره، بر لحظه» قیدلری عمدآدر، روش حادثاتی جداً تعیین ایتمك ایچوندر. چونکه اویله اولدی‌ده او ابتدا کچ، پك کچ انتها بولدی، بولمق یولنی طوتدی.

علی کمال

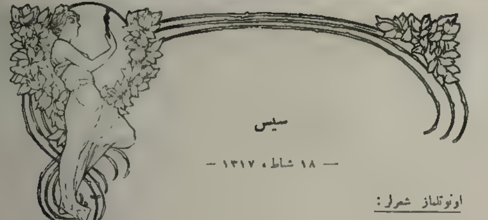

سیس

— ۱۸ شباط ، ۱۳۱۷ —

<u>اونوتلماز شعرلر :</u>

صارمش ینه آفاقکی بردود ممتد ،
بر ظلمت بیضاکه پیاپی متزاید
تضییقنك آلتنده سیلنمش کبی اشباح ؛
بر توزلو کثافتدن عبارت بتون الواح ؛
بر توزلی وهیبتلی کثافتکه نظرلر
دقتله نفوذ ایلهیه‌مز غورینه ، قورقار.
لکن سکا لایق بو درین ستره مظلم ،
لایق بو تستر سکا ، ای صحن مظالم ،
ای صحن مظالم . . . أوت ، ای صحنهٔ غراء ،
ای صحنهٔ ذی شعشعهٔ هاله پیرا !
ای شعشعه‌نك ، کوکبه‌نك مهدی ، مزاری ؛
شرقك أزلی حاکهٔ جاذبه‌داری ؛
ای قاتلی محبتلری بی لرزش نفرت
پرورده ایدن سینهٔ مسهوف سفاهت ؛
ای مرمرەنك ماثی در آغوشی ایچنده
اولمش کبی طالفین اویویان تودهٔ زنده ؛
ای کهنه بیزانس ، ای قوجه فرتوت مسخر ،
ای بیك قوجه‌دن آرته قالان بیوهٔ باکر ؛
حسنکده هنوز تازه‌لکك سحری هویدا ،
حالا تیتیرر اوستکه انظار تماشا .
خارجدن ، اوزاقدن آچیلان کوزلره سوز کون
چشمان کبودکله نه مونس کورونورسك.
مونس ، فقط أك کیرلی قادینلر کبی مونس ؛
اوستکده جوشان کریه‌لرك هپسنه بی حس .
تأسیس اولنورکن داها ، بردست خیانت
بنیانکه قاتمش کبی زهرابهٔ لعنت .

هب لوث ریا طالنه‌لانیر ذره‌لرکده ،
بر ذرهٔ صفوت بوله‌مازسك ایچریکده .
هب لوث ریا ، لوث حسد ، لوث تنفع ؛
یالکز بو . . . ویالکز بو امید ترفع .
میلیونله بارندیردیغك اجساد آره‌سندن
قاچ ناصیه واردر چیقه‌جق پاك ودرخشان ؟

اورتون ، أوت ، ای هاله . . اورتون ، أوت ای شهر ؛
اورتون ومؤبد اویوه ای فاجرهٔ دهر ! . . .

ای دبدبه‌لر ، طنطنه‌لر ، شانلر ، آلایلر ؛
قاتل قوله‌لر ، قلعه‌لی زندانلی سرایلر ؛
ای دخمهٔ مرصوص خواطر ، اولو معبد ؛
ای غره ستونلرکه بر دیو مقید ،
ماضیلری آتیلره نقل ایتمکه مأمور ؛
ای دیشلری دوشمش ، صبرستان قافلهٔ سور ،
ای قبه‌لر ، ای شانلی مبانئ مناجات ؛
ای طوغرولنك عمل اذکاری منارات ؛
ای سقق جوکوك مدرسه‌لر ، محکمه‌جکلر ؛
ای سرویلرك ظل سیاهنده برر یر
تأمین ایده‌بیلمش نیجه بیك سائل صابر :
« بکمشلره رحمت ! » دیین الواح مقابر ؛
ای تربه‌لر ، ای هر یری پرلوله برباد
ایقاظ ایده‌رك صامت وساکن یاتان اجداد ؛
ای معرکهٔ طین وغبار أسکی سوقاقلر ؛

ای هر آچیلان رخنه‌سی بر وقعه صایقلار
ویرانه‌لره ای مکمن پرخواب اشرا ؛
ای قاپ قاره طاملرله برو ماتم برپا
تمثیل ایدن آسوده وفرسوده مساکن ؛
ای هر بری بر لیلکه ، بر چایلاغه موطن
غمدیده اوجاقلرکه صرارتله صوموتمش ؛
ییللرجه زماندن بری توتمك نه . . . اونوتمش ؛
ای معده‌لرك ، زهرتقاضاسی اوکنده
هر ذلق بلع ایله‌ین افواه قدیده ؛
ای فضل طبیعتله اك آماده و منعم
بر فطرته مقرون ایکن آچ ، عاطل وعاقم ،
هر نعمق ، هر فضلی ، هپ اسباب رهایی
کوکدن دیله‌ین ذل توکلکه... مرایی !
ای صوت کلاب ، ای شرف نطق ایله ممتاز
انسانده شو ناتکورلکه تلمین ایدن آواز ؛
ای کریهٔ بی‌فائده ، ای خندهٔ زهرین ؛
ای ناطقهٔ عجز والم : نظرهٔ نفرین ؛
ای جوف اساطیره دوشن خاطره : ناموس ؛
ای قبلهٔ اقباله چیقان یول : ره پابوس ؛
ای شخصه – مصونیت وحریته مقرون –
بر حق تنفس ویرن افسانهٔ قانون ؛
ای وعد محال ، ای ابدی کذب محقق ؛
ای محکمه‌لردن متمادی سورولن حق ؛
ای صولت اوهام ایله بی تاب تحسس
وجدانلره تهدید ایدیلن کوش تجسس
ای بیم تجسسله کلیدلنمش آغزلر ؛
ای شهرت ملیه که مبغوض ومحقر ؛
ای سیف وقلم ، ای ایکی محکوم سیاسی ؛
ای بهرهٔ فضل وادب ، ای چهرهٔ ملی ،
ای بار حذرله ایکی قات کزمکه مألوف
اشراف وتوابع ، قوجه بر عنصر معروف ؛
ای رأس مرورده‌که آق‌یاق ، فقط ایکرنج ؛
ای تازه قادین ، ای اونی تعقیبه قوشان کنج ؛
ای مادر هجرانزده ، ای همسر مضبر ؛
ای کیمسه‌سز ، آواره جوجوقلر... هله‌سزلر ،
هله سزلر !
اورتون ، اوت ، ای هانله.. اورتون اوت ، ای شهر ؛
اورتون ومؤبد اویو ؛ ای فاجرهٔ دهر !...

رجوع

خایر ، خایر ، سکا راجع دکل بو تلمینات ؛
بتون بولوم وتألم ، بو ابتکای حیات
حیات ملق تعذیب ایدن ، محقر ایدن ،
چامورلایان نه قدر لوث وارسه هپ بردن
قوجاقلامش ، طاشیمش بر محیطه عائددی ؛
اوملعنت کیجه‌سندن اوزاقده پز شیمدی ،
قاریشدی لیل مصیبت لیال نسیانه ؛
آچلدی کوزلرمز بر صباح رخشانه .
سن ای محیط تجدد ، او لیل منحوسك
سنکله نسبتی یوق ، سن شرفلیسك ، اولوسك .
نه سیس یوزکده نه ذل ؛ بالعکس ، صفا و وقار ؛
دوغان کونش کبی صافی بر ائتلافك وار ،
افقلرك بتون انظاری سنده ، بر حیرت ؛
بوکون سنك مدنیت ، مسالمت ، صفوت ،
عدالت ایسته‌ین آواز حقشمونکله
بوکون سنك حرکاتك و یا سکونکله
تقرر ایله‌یه‌جکدر حضور استقبال ؛
سنك سلامت فکرك دیمك سلامت حال !
کوزل دوشون ، ای حس ایت ، یاکله ، آلدانمه ؛
نه وارسه دوغرودر ، دوغرولق شاشار صانمه .
قوش اتحاده ، ترقی‌یه ، سعیه ، اقباله ؛
فقط اونوتمه که یول انتظام مشیتله
یاقینلاشیر ، قیصه‌لیر... دوغروآت آدیملرکی ؛
دوشون ؛ بوکونکی آدیملر حاضرلایور یارینی !

وسز ای اوردومزك آنلی شانلی افرادی ،
سز ای کوزل وطنك برکزیده اولادی ،
سز ای کشاده آلنلر ، کزیده وجدانلر ،
سز ای یورکلی ، وآرسلان یورکلی انسانلر !
ایچمده شیمدی نه حسلر ، ناصل تمنیلر ،
نه نشئه‌لر جوشیور ، بیلسه‌کز ، نه وجد آور
ترانه‌لر جوشیور... بونلرك حقیر وکزین ؛
مآلی ، شعری ، سنوحاتی ، روحی ، لفظی سزك ،
سزك ، نه وارسه سزك ، هپسی هپسی سزك !

— ١١ تموز ، ١٣٢٤ —

توفیق فکرت

اوروپایه بر نظر !

١٨٧١ محاربهٔ عظیمه‌سیله آرتق اوروپا شهراه مسالمته داخل اولیوردی . . . روسولر ، مونته‌سکیولر ، شیللرلر ، غوته‌لر کبی اعاظمك منبر حقیقتده عالمك هر کوشه‌سنه صاچدقلری عدالت وانسانیتله ارتق او اسکی خونین ملحمه‌لر، صرف حکمدارلرك هوسات سفیلهٔ استیلاکاریسی نتیجه‌سی اوله‌رق بردنبره انطراق ایدرك قافله قافله اعضای بشریتی یوق یره خاك ادباره سرن،

مرحوم و مغفور
سلطان مراد خان خامس حضرتلری
Sultan Mourad V.

وطنه نفعندن زیاده ضرری طوقنان، اوخا‌ئماسوز، او وجدان فروز یوز سنه محاربه‌لری، اوموسقوا سفرلری ارتق خاتمه پذیر اولمشدی.

صحائف تاریخك هیچ بر زمان شوائب وفادن وارسته اوله‌میه‌جغنی کشف ایدن برچوق داهی سیاست اورته‌یه چیقلرق حربك تبدیل شکلنه چالشدیلر. ارتق اوروپاده یکی بر قلنج، اولکیلردن دها مهیب، دها مؤثر فقط انسانیته، سعادته خادم برسلاح مدافعه اختراع اولنمشیدی: موازنهٔ سیاسیه... بالجمله اختراعاتده اولدیغی کبی بونکده اول امرده پك خصوصی بر منفعت، پك کوچك بر مقصد ایله تأسس ایتدیکنده شبهه یوقدر. بلند ناصیه‌لی بیسمارق پنجهٔ قهارینه کچیردیکی برشکارجاذبه‌داری قاچیرمامق، وجودلرندن الیم بر صورتده آیریلن بر عضو مهمی (آلساس‌لورەن)ی استرداد ایچون همدست‌وفاق اخذ ثار ه‌پیمان ایدن فرانسزلرك غیظ الطفا ناپذیرینه قارشی بیقلماز بر قلعه تشکیل ایتمك مقصدیله آوستریایی وایتالیایی دائرهٔ اتفاقه آلدی. هیچ دوشونمیوردی که بو اتفاق مثلث بالجمله حکومته بر نمونهٔ امتثال اوله‌جق، ایلروده معکوس ومتخالف برچوق قوتلر تأسیس موازنت ایدرك صلح و آسایش عالمده اساس اوله‌جقدی. فی‌الحقیقه فرانسه ایله روسیه‌نك ده بر اتفاقمنی وجوده کتیرمسیده اتفاق مثلثه مقاومتدن باشقه بر مقصده مبنی دکلدی.

بو اتفاقلر، بو موازنه‌لر تأسس ایدر ایتمز اوروپانك مشغله‌سی‌ده تبدل ایتدی. دولتلر یکی یکی آلساس لوره‌نلر، قریملر اله کچیره‌بیلمکدن نومید انظار طمعلرینی اوزاقلره عطف ایتمکه باشلادی. ایشته او تاریخلردن اعتباراً نومرو ترتیبله بسبتون یکی شکللرده برچوق مسائل سیاسیه ایراد اولنیور، غزته ستونلرینی دولدیریور ایدی.

شمدی بر چین مسأله‌سی موضوع بحث ایدیلیور، مکره بر سودان، بر بوئر مسأله‌سی بتون جهان سیاستی مشغول ایدیوردی.(الحکم لمن غلب) قاعدهٔ مؤیده‌سنه تبعاً بو مسائل اجتماعیه‌نك جمله‌سنده اسکی دنیا دفته داللریله تتوج ایتدی. چینلیلر آسوده باربارلقلرینی ترك ایدرك مدنیت اوچورومل‌رینه طوغری — کرچه متأنی و بطی — خطوه انداز اولمغه مجبور ایدلدی فاشودا بر آلای زنجی قاتیله حل ایدیله‌بیلدی. بوئرلر بیوك بر صلابت حمیتکارانه ایله سلاح مدافعه‌یه صارلدقلری زمان بردیو لاتزلزل قارشیسنده نهایت عاجز و زبون، بیکلرجه وطنپرور فدا ایدرك محکوم قهر سکوت اولدی. محاربات وحشیانه‌یه قارشی موازنهٔ دولت تأسس ایتدیکی حکوماتك غیرمتناهی انبساطه میال اولان بو احتراص استملاکینه قارشی‌ده برچوق حصون متینه یوکسلیور: هر مملکتده سوسیالیست نامنی آلان محب انسانیت برفرقه سودای وطنی آشارق دوغریدن دوغری‌یه نوع بشری مدافعه‌یه شتاب ایدیور، رؤسای اداره‌نك منفعت مفرطانه‌سنه ناظم وظیفه‌سنی ایفا ایلیوردی. ایشته روسلرك آمال غیر مشروعهٔ انتفاعنه قارشی فریاد ایدن (غورکی)لر، انکلیزلرك غرور مستحقرانه‌سنی چکنه‌ین (تولستوی)لر، ایشته ملتنه قارشی سلاحلنه‌رق انسانلرك اك عاجزلرینی، اك بیچاره‌لرینی مدافعه‌یه جسارت ایدن عدالت حقیقیه قهرمانلری. ‌‌آرزوسی خلافنده حربه سوق اولندیغی تقدیرده ملتك اك بیوك وظیفه‌سی سلاحلرینی آمرلرینه توجیه ایتمکدر، آتشلی سوزلرینی لسانلرینه اله‌بیله‌جك قدر جسور، علیهنه شاحلانان بر اردو ستم واعتراضه‌یی قتور ژوره‌سلر، (اومانیته‌لر)، ایشته بونلر تاریخلرده

ولی‌عهد سلطنت رشاد افندی حضرتلری
Rechad Effendi,
Heritier Presomptif.

اون طقوزنجی ویکرمنجی عصرلرك اك بیوك پاره‌لرندن بری اولمق اوزره یاد ایدیلان سوسیالزمك، بو علوی مسلکك علوی منتسبلری اوتقولرینی هبا، منفعتلرینی فدا ایدرك دائماً مهد جلره قارشی وطنی، وطن تعدیکاره قارشی زبونی مدافعه ایتمکدن چکنمدی.

بتون بو مسائل مهمه‌نك فوقنده، بو صورت دلپذیر حلنی کوردیکمز بر شرق مسأله‌سی

واردی كه واضحی اولان دلی پترودن بو كونه كلنجه‌یه قدر حكومات‌شدت علاقه ایله تعقیبدن فراغت ایتمامش، اونی بتون پولتیقه‌لرینه اساس اتخاذ ایتمشدی. عین دائرهٔ اتفاقده بولنان دولتلر دائما بو نقطهٔ نظردن ایریله‌رق باشـقه باشـقه مسلكلر طوتمش، بالقانده‌كی علاقه‌لرینه منافع سائره‌سندن بر چوغنی فدا ایلمشدی. روسیه فرانسزایله متفق اولدیغی حالده بالقانده آیرلدیلر... بتون قوتیله، بتون مهارت خدعه‌كارانه‌سیله روس حكومتی بر طرفدن، آوستریا دیكر طرفدن مسأله‌نك اشكاله چالیشیركن فرانسه‌نك قدیم دشمن تاریخیسی اولان انكلتره ایله مئتلف (اسلاو اتحادی Panslavisme) تثبیت خیالیسنی ازمكله مشغول اولیور، دولت علیه‌یه قارشی یكده التزامكار كورنمامك وروسـیه اتفاقندن تجرد ایتمامك ایچون مقصدینی اضمار ایدرك ظاهر حالده روسیه و آوستریانك مدعیات غیر مشروعه‌سنه اشتراك ایدییور، فقط فعلیاته‌منتهی اولان آماله سد چكمكدن هیچ بر زمان خالی قالمیوردی. زیرا فرانسه‌نك تركیه‌نك انقسامندن استحصال منفعت ایده‌میه‌جكی شویله طورسون بالعكس اختلال آسایشله تجارتی — ولو بر مدت ظرفنده — سكته‌دار اوله‌بیلیر، و علیهنده متفق اولان آوستریانك وحتی رفیق سـلاحی روسیه‌نك توسیع مملكت و تزاید ثروتیله‌ده كندیسی ضعفه دوچار اولوردی (١٨٨٥) محاربه‌سـنده آتمش اولدیغی خطوهٔ جسیمه بو حقیقتی پك كوزل اثبات ایدر.

المانیایه‌كلنجه: بوحكومت بالقان مسأله‌سنده بر متشبث علاقه‌دار اولمق اوزره دكل، تركیه‌نك محی وحتی متفق صفتلریله حركت ایتمك ایستدیكی احسـاس ایتـدیكی حالده فعلاً كلیاً بر طرف بولنیوردی. تركیه‌ده منافع اقتصادیه‌سندن باشقه بر امل مهمی اولمامق لازمكلن برلین قابینه‌سنك ماكدونیا مساله‌سـنده نه‌درجه‌لره قدر ممتد اولدیغی یونان محاربهٔ زائله‌سنده شانلی بر مظفریتدن استخراجنه مجبور ایدلدیكمز نتایج دلیله‌یه قارشی اختیار سكوت ایتمسیله آكلاشیلیر.

تركلرك آلمانلره، آلمانلرك تركلره قارشی بیوك بر محبت واحترام پرورده ایتمه‌سی قابلدر. زیرا: هر ایكی ملتده ملت عسكریه‌در؛ زیرا حال حاضر اجتماعی نقطهٔ نظرندن آرالرنده هیچ بر سبب عداوت متصور دكلدر... یالكز سیاسیاتده منفعتدن آزاده اولمیان محبتلره عطف امنیت ایدیلمامسی، بدلسز صمیمیتلرك بر چوق قیود احتیاطیه ایله قبول اولنمسی ایجاب ایدر.

انكلتره‌نك بالقان مسأله‌سنده اتخاذ ایتمش اولدیغی مسلك سیاسی ایسه دلالت تاریخیه ایله ثابتدركه هیچ بر زمان تلون ایتمامش دائماً متین ولایتزلزل بر بنیاد منفعته مستند اولمق اعتباریله شمدی‌یه‌قدر حال اصلیسیله پایدار اولمش وامید كه مؤبداً اوله‌جقدر. روسیه (١٨٧١) محاربه‌سنده كوسترمش اولدیغی مسلك بی طرفی ایله المانیانك جلب توجهنه موفق اوله‌رق وطنمزی چیكنه‌یوب آیاستفانوسه قدر كلدیكی زمان ایلك اشارت توقفی ویرن انكلتره اولمشدی. عثمانلی ناموسنی لكه‌لین (ایاستفـانوس) معاهده‌سنه اعتراض ایله دول معظمه‌یی برلین قونفره‌سنه

جلب ایدن، قریم محاربه‌سنده ترکیه‌نك مدافعهٔ حقوقی ایچون فرانسه‌یی کندیسیله برلکده حرکته، دول معظمه‌یی سکوته دعوت ایدن ینه انکلیزلر ایدی.

بتون جهانی لال حیرت براقان انقلابمزك دها فرداسی کونی انکلتره‌ده قرالدن آحاده وارنجه‌یه قدر هرکسده پك صریح، پك واضح علائم مسرت نمایان اولمغه باشلادی. لوندره غزته‌لری چیلغین بر خروش صمیمیتله دولدی. بر قسمی بو انقلابی ژاپون مظفریتدن پك چوق یوکسك بولیور، بر قسمی انکلتره — ترکیه اتفاقندن، قبریسك اعاده‌سندن، مصرك تخلیه‌سندن بحث ایدییوردی. قرال ادواردك (قرونبرغ)، (ایشل) و (ره‌وال) ملاقاتلریله بتون آوروپا محافل سیاسیه‌سی تأویلات کونا کونه رخصت جریان ویردی ایسه‌ده (ادوار) بوحرکتله بالجمله دول معظمه‌یی ترکیه لهنه توجیه واوروپا مسالمت عمومیه‌سنی تأیید و تأکید ایتمش اولویوردی. (ره‌وال) ملاقاتنك انکلتره‌نك، فرانسه روسیه اتفاق‌متاسنه داخل اولمق فکرینه مبتنی اولدیغی ادعا ایدیلمشدی. انکلتره‌نك روسیه ایله اتفاق ایتمسی منافعنه کلیاً مغایردر. ایران قطعه‌سنده ائتلافکارانه حرکت ایتدکلرینی کوره‌رك انکلتره‌نك عموم پولتیقه‌سنی اساسندن تخریب ایتمش اولدیغنی قبول ایتمك محاکمه‌یه مستند دکلدر. بالقان مسأله‌سنده دائما عین افکاره سالك، دائما عین آماله وارث اولان روسیه‌یه حکومات سائره‌دن زیاده معارض اولمسی لازمکلن انکلتره هندستان ایمپراطورلغنی تأمین ایچون انجق دولت علیه‌نك شکوه و اعتلاسندن امید وار اوله‌بیلیر.

بوندن ماعدا کرهٔ ارض اوزرنده اك زیاده مسلمان بسلیان حکومات دولت علیه‌ایله انکلتره اولدیغی نطر اعتباره آلنیرسه زیر دستانی ایچنده برکتلهٔ عظیمه‌نك معناً وقلباً بر خلیفهٔ اسلامه تابع اولدیغنی کورن انکلتره‌نك هر دولتدن زیاده ترکیه‌یه تقربه خواهشکر اولمسی پك طبیعی دکلیدر؟.. ترکیه‌نك‌ده مسرودات سالفه‌دن طولایی انجق انکلتره‌یه تمایل ایتمسی ایجابات منافعندن اولدیغی جهتله انکلیز پولتیقه‌سنك مروجی اولان کامل پاشادن پك یقین زمانده بر چوق موفقیات سیاسیه امید ایتمکده حقلی‌یز.

محرر سیاسیمز

قرعه نفری

محمد امین بك

. Mehmed Emin Bey

— يازق يازق عمرمزی یکیرمشز بوش یره
ناصل بویله قارا یوزله واراجغز محشره . . .

بو یوللرده اولنلرده شهیددرلر دکلمی؟
— شهید درلر!

— طوپراغنم دیمك بوردن الغمش ،

نه یاپالم دردلی باشه بویله قلم چالغمش ؛
اول الله عسکره سزه اصمارلارم ننه‌ی!
— مراق ایتمه ،

— بابراغمی مزارمه دیككزه
یره بکا حقكزی حلال ایدك هپكز.
— حلال اولسون . . .

— امان فنا اولویورم آه آه آه ...
— خفیفلرسك، آچیلیرسك بر آز اوقو توبه ایت،
كل برابر كتیره‌لم كلمهٔ شهادت،
هایدی قارداش . . .

— اشهدان لا اله الا الله .

*
* *

أوت اودره تازه یالکز وکولکه‌سز بومزاره
تابسبلی، چابچاجق قاپادلمش بر طوپراق ،
تاکه‌دیسی، اوتیفودن اولمش اولان بایراقدار ،
ایشته ایشته باش اوجنده، كتیردیکی او بایراق .

آه بواوکسوز مزارجغه کیم کوز یاشی صاچاجق؟
هرکس کندی اولوسنه اغلامایا قوشیاده .
آه بو غریب یکیت ایچون کیم وارکه أل اچاجق؟
زواللینك كیمی وارسه یوجه طاغلر اردنده.

بر یولجی‌یه :

أی همشهری، بکا باق هیشت، قاچیور هاه زواللی!..
قاچما قوزم، بو دنیانك هر بوجاغی مزاردر ،
هر نره‌یه باصمش اولساك اوراده یوز بیك جان یاتیر ،
قارا مزاره دکز مزاره هانکی یره قاچالی؟ . .

قاچق کیمدن؟ شو بریغین کیکدنمی؟ های قورقاق!..
طمملری سزه قالان اولو سزه نه یاپار ؟
ازغینلقلر مزارلردن اوزاقلرده یاشارلر .
اگر قاچق كرك ایسه دیریلردن قاچ اوزاق!..

*
* *

أی قارداشلر، بو یکیتده ترك غیرتی کوردی ،
تفنکده اك سودیکی صاپان کبی کولردی ،
اونك صاغكن چالشدیغی عزیز یردی: شوطوپراق!..
اولنجه‌ده براقدیغی شو شی اولدی: بر طوپراق!..

بونلردکه چوق ایشلری چاله باشه کورورلر ،
مملکتك اولولری «أول» دیغه اولورلر ،
بو اوغورده نه بر پارا ، نه‌ده بر أوك ایسترلر ،
وظیفه‌یی وظیفه‌در دیه یاپوب کیدرلر .

روحلرینه اوقویالم فاتحه ،
اوته‌سنی براقالم الله .

محمد امین

حريت نصل الده ايدلدی ؟

بهاء الدين بك — سمعان بك — احمد رضا بك — طلحه بك — خسرو بك

پارس اتحاد وترقی جمعيتی اعضالری

Les membres du comité d Union et de Progrès Ottoman à Paris

٣١٤ سنه‌سی تموزينك ١١ نجی جمعه كونی صباحی استانبول اهاليسندن بر قسم جزؤيسی بر اعتياد طبيعی سوقيله، فقط لاقيدر وبطیء، اوراق حوادثه نظر انداز اولدقلری وقت بردن مبهوت ولال قالمشلر. تبليغات رسميه‌ده اوقودقلری قانون اساسی اعلانی ايچون كوزلرينه ايناته‌ميه‌جك كبی اولمشلردی: بو نه ايدی؛ سنه‌لردن بری درين بر يكنسقی، واسع بر مبهميت ايچنده كچن بو صيقنتيلی كونلر بويله بارد وجامد بر افاده ايله بردن بره سونيوره جكميدی؟ بويله بر سعادته ايناتيله‌بيليرميدی؟ وبوكا سبب نه اوله بيليردی؟ ايشته بوتون بو جوابسز قالان سؤاللر بيچاره خلقه نه درين بر جهالت ايچنده بوياب اولدقلری اخطار ايليور و تماميله امنيت كسب ايدبلمه‌مديكی ايچون كيمسه‌يكديكرينه بر سؤال صورمغه جسارت ايده‌ميوردی؟... ايكی كون اول سعيد پاشانك موقع صدارته چاغيرلمسی حكومتك ينه مشكل بر نقطه‌ده بولنديغنه شبهه براقيور؛ ذاتاً سنه‌لردن بری فريد پاشا قابينه‌سنك بار تضييق التنده ارتق حانت نزعه كلن ملت يالكز بو تبدلده

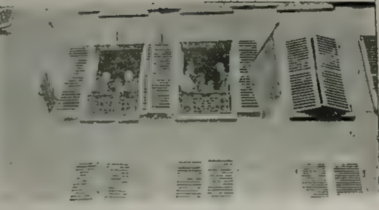

پارس اتحاد وترقی جمعیتی شاسی
Les fenêtres du Comité jeune-turc à Paris, 25, rue Bonaparte

طرفنده سابق وکلا ومابین آدملری خزینهٔ دولتك یاغماسیله مشغول اولدقلری اثناده ، بونلر ، بوغیور وطنپرورلر مملکتی قورتارمغه چالیشیورلردی .

بوکون بوتون اوروپای ، خیر ، خیر بوتون دنیا وتاریخی حیرتلر ایچنده براقان بوپارلاق موفقیتی الده ایدن اتحاد وترقی جمعیتی یالکز اوچ سنه‌دنبری ماکدونیاده اجرای نفوذه باشلامیشدی . بوکون بوتون بر ملتك استراحت وترقیسنی تأمین ، بر دولتی بویوك بر ورطه‌دن تخلیص ایدن قوت یالکز اوچ سنه‌لك سعی نتیجه‌سیدی . سلانیك قومیته‌سنك تشکلندن خبر آلان پارس اتحاد وترقی جمعیتی ایکی جمعیتك برلشمسنی تکلیف ایتمش واون سکز سنه‌دنبری اوروپاده وطنك سلامتیچون چالیشان احمد رضا بکك جدیت واقتداری چوقدنبری معلومی اولدیغی جهتله بو تکلیف درحال قبول ایدلمشیدی . !

یالکز بو تبدلده بر امید خلاص ونجات کورمك ایستیوردی .

بیلمیوردی که ، انکلتره قرالی ایله روسیه چاری (ره‌وال) ملاقاتنده ماکدونیا مسئله‌سی نامیله بر چوق زمانلردنبری سوروکلنوب کیدن احواله بر نهایت ویرمك انجق روم ایلینده‌کی اوچ ولایتمزی مستقل بر اداره حالنه افراغ ایله ممکن اوله‌بیله‌جکنه واوراده‌کی عسکرلرمزك تنزیل مقدارینه قرار ویرمشلردی .

بیلمیوردی که ، حکومت مستبده‌نك ضعف وخیانتندن استفاده ایدرك بو قرارله ترکلری اوروپادن چیقارمق ایستین اوروپا ماکدونیا نامنی ویردیکمز او مهم ولایتلری هر دولت کندی آرزوسنه کوره تقسیم وتوزیعه حاضرلانیوردی ...

بیلمیوردی که ماکدونیانك الدن چیقارلمسی وترکلرك آسیایه چکلمسی آلتی یوز سنه‌لك بر حکومتك صوك نفخهٔ موجودیتی اوله‌جقدی ...

بیلمیوردی که بوتون بو تهلکه‌لری ، وطنك یووارلانمقده اولدیغی اوچوروملری نافذ نظرلریله کوره‌رك بویوك بر ملتی بویله وخیم بر نتیجه‌یه وصولدن منعه چالیشان حمیتورلر ، بوتون املری وطنك فیضنه مربوط وجدان صاحبلری واردی .

وبیلمیوردی که بونلر چالیشیورلر ، بری

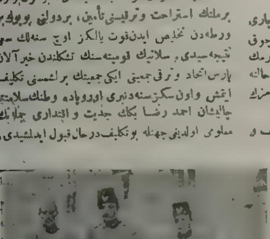

اتحاد وترقی [illegible] بولنان ایکی رفیق (انور بك اورته‌ده‌در)
ENVER BEY,
Membre du Comité « Union et Progrès »

حریتك استحصالنده بیوك خدمتلری كورلن نیازی بك
NIAZI BEY,
Le chef du mouvement révolutionnaire à Rézina.

ذاتاً كچن سنه شباط اقر. نجیده مملكتك اصلاح وترقیسی ایچون اوروپاده تشكل ایتمش و بو آنه قدر منفرداً چالیشمش اولان مختلف قومیته‌لر بر قونفره وجوده كتیرمشلردی . بو قونفره‌یه پارس اتحاد و ترقی جمعیتی و پرنس صباح الدین بكك تشبث شخصی وعدم مركزیت جمعیتی ایله (دروشاق) ارمنی جمعیتی وسائر موسوی، عرب، بلغار وارناوود جمعیتلری اشتراك ایتمشلر وقونفره مذاكراتی نتیجه‌سنده بعدما هپ البرلكیله چالشمغه قرار ویرمشلردی . طبیعی حكومت مستبده بو احوالدن خبردار اولمشه‌ده اردویه بر كره كیرمش اولان فكر اختلالك اوكنی آلهمه‌مشدر .

مع مافیه جمعیتك اجرا آتی صوك كونلرده بیلدیرك نظر دقتنه چارپمغه باشلامسی اوزرینه كچن مارت ایچنده برچوق كیمسه‌لر ژون تركلكله اتهام وتوقیف ایدلشلردی . ذاتاً استانبول سوقاقلرینی دولدیران خفیه‌لر اوچنجی اردو ساحه‌سنده‌ده قول آتیور ، بو مضر میقروبلر اورادده‌ده اجرای تخریباته باشلایوردی . بونك اوزرینه قومیته اول امرده ساحهٔ اجراآتنی بو خفیه‌لردن تمیزلمك ایستمش ، و بیوك بر انتظام ایله حركته باشلامشدر .

خفیه‌لكی تحقق ایدن ذاته اول امرده نصایح لازمه‌ده بولونلیور، وطنی تهدید ایدن تهلكه كوستریلیور وبراز حمیت صاحبی ایسه عهده‌سنه ترتب ایدن وظیفه مملكتی دوشمكده اولدیغی ورطه‌لردن قورتارمغه چالیشانلری افشا ایتمك دكل بالعكس بوتون وسع واقتداریله اونلره معاونت اولدیغی سویلنیوردی .

ایشته بوتون وقایعك بربرینی توالی وتعاقب ایتمسنه مبدأ اولان ناظم بكك اورولمسی مسئله‌سی بو صورتله باشلامشدر .

چوقدنبری ژون ترك قومیته‌سی الفا آتسك اوچنجی اردو داخلنده كیتدكجه تزاید ایتمكده اولدیغی بیلینورسه‌ده تركار طبیعتلری اقتضاسی سكون پرور واعتدالپرست اولدقلرندن افكار عمومیه‌نك نه مركزده اولدیغی تماميله بیلنه‌میوردی . فقط ناظم مسئله‌سی ایشك بردنبره آلوآلمسنه كفایت ایده‌جك بر كبریت ضربه‌سی اولمشدر. ناظمك جرحی اوزرینه درحال بو ایشك ژون تركار طرفندن ایقاع ایدلدیكنه حكم ایدلمش واستانبولجه اسماعیل، ماهر، یوسف ورجب پاشالردن مركب بر هیئت ترتیب اولنه‌رق ناظم اوزرینه آتش ایدن فدائی‌یی بولمق اوزره سلانیكه ارسال ایدلدیكی كبی برچوق خفیه آلایده سوكون ایتمشیدی .

ناظمك جرحندن صوكره عین جنایتله متهم اولان مناستر پولیس مفتشی سامی نام شخص‌ده قتل ایدلمش و وایشك كسب ایتمكده اولدیغی رنك جدیت بوس بوتون سرایك تلاشنی موجب اوله‌رق بعض امرا و ضابطان برچوق بهانه‌لرله استانبوله دعوت ایدلمكه باشلانمشیدی. حقیقت حالده ضابطان ژون تركلك ایله اتهام ایدلدكلری جهتله چاغریلیوردی . مقصد بو متحد ومتفق ضابطانی مملكتك مختلف كوشه‌لرینه داغیته‌رق یكی دوغمغه باشلایان فكر حریتی دها ایلك ظهورنده ازمكدی . فقط ضابطانك چوغی بو دعوتلره اجابت ایتمه‌دكلری كبی خفیه‌لردن دها ایكی اوچ كیشیلك قتل وجرحی ذاتاً جبانت ایله متصف اولان خفیه كروهنك بوسبتون كوزلرینی ییلدیرمش بر چوغی علی العجله

اناطولیده فكر حریتك تعمیمنه چالشمش اولان ناظم بك
NAZIM BEY,
Le missionnaire des idées libérales en Asie.

استانبوله فرار وعودته مجبور اولمشیدی . بونکله برابر استانبولدن کوندریلن هیئتك روم ایلی داخلنده دهشتلی برخفیه تشکیلاتنه باشلامسی وزارت توجیهی، وبیکارجه لیرالر وعدی کبی یالانلرله خلق اغفاله وبعض ارباب ناموس وعرفانك توقیفنه تصدی ایتمسی اوته‌دنبری روم ایلی اهالیسنك قلبلرنده‌کی حس نفرت وخصومتك تزایدینه باعث اولمش ، برده حکومتك عسکری چکه‌رك وطنمزی تماميله اجنبیلره ترك ایده‌جکی حوادثی الك اوفاق کویلره قدر هر جهته انتشار ایتمش اولدیغندن بو حس نفرت پك ایلرو لمشیدی . بو تأثیرلر الك زیاده مناستردە وجودینی کوستریبوردی . کیجه‌لری شهرك برچوق نقاطنه قانون اساسی طلبنی حاوی ورقه‌لر یاپشدیریلیوردی . نهایت مناستر ولایتنه تابع (رسنه) و (پرسبه) جواری قوماندانی وآوجی طابوری قول اغاسی نیازی بکك حزیرانك ۲۰ نجی جمعه کونی اقشامی رفاقتنده دیکر ایکی ضابط وبرچوق مأمورین ملکیه وعسکر واهالی جمعاً یکون ۲۰۰ کشی اولدیغی حالده مکمل برچته تشکیل ایدرك داغه چیقدیغی ایشیدلدی . نیازی بك ورفقاسی حکومت مستبده‌یه قارشی علناً اظهار عصیان ایدیور وقانون اساسینك اعلانی طلب ایدیورلردی . نیازی بك حکومت واهالی‌یه قارشو : « بز کوی یاقان ، اهالیٔ معصومه‌یی قتل ایدن عادی برحیدود جته‌سی دکاز . مقصدمز اسلام وخرستیان بلا استثنا بالجمله تبعهٔ عثمانیه‌نك رفاهیت وسعادتنی کافل اولان قانون اساسینك اعاده‌سی وملت مجلسنك کشادیدر ; ای عینی وطن مشترك اولادلری ! براتیکز . حکومت حقوق ملیه‌کزدن اولان حریتکزی تصدیق ایدنجیه قدر شان وشرفله مجادله‌یه حاضرلانکز . بز حکومتدن حریت شخصیه ووجدانیه‌مزك تصدیقندن فضله برشی ایسته‌میورز . بوتون دنیا بیلملیدرکه بز بو یولده عزیز وطنمزك تخلیصی، حقوق انسانیه‌مزك تصدیق دیمك اولان ملت مجلسنك کشادی یولنده قانمزك صوك دامله‌سنی ایثار ایده‌جکز . » کبی علوی سوزلرله مقصدمقدسی اعلان ایتمشدی .

بو وقعه سرایجه فوق العاده تلاشی موجب اوله‌رق سلانیك جوارندن ایکی و مناستردن بر طابورك عاصیلرك تعقیبنه سوق ایتدلمش ایسه‌ده مناستره کیدن طابورلر یورغون اولدقلرنی ومناستر طابوری ضابطان وافرادی‌ده خسته اولدقلرینی درمیان ایدرك وطنداشلرینه ، کندی قارداشلرینه قارشی یورومك جنایتی قبول ایتمه‌مشلردر . بو اطاعتسزلك اوزرینه دها زیاده اندیشه‌یه دوشن سرای متروویچه قوماندانی شمسی پاشایه مناستره عزیمتله بو اطاعتسزلك ارکانی آلمسی امرینی ویرمشدر . شمسی پاشا اوقومق یازمق بیلمز فقط عزم قوی صاحبی و سرایك الك برنجی آلت استبدادی برآدمدی . عینی زمانده بری دمیر حصار دیکری سرفیجه‌دن ایکی طابور دخی مناستره حرکت امرینی آلمشلردی . شمسی پاشا موجود مکتبلی ضابطانك یرینه آلایلی ضابط وصورت مخصوصه‌ده معیتنه اللی قدر ارناوود وباشی بوزوق آله‌رق متروویچه‌دن حرکت ایتمش وحرکتندن اول نره‌یه کیدلدیکنی صوران عسکرلرینه : «مناستره کیدیورز. مملکتمزی ضبط ایتمك ایستین کافرلرله دوکوشه‌جکز» دیمش وداوحالده سنی تعقیب ایدرز.» جوابنی آلمشدر .

فقط مناستره ورودلرنده وطنداشلری اوز قرداشلرینه قارشی سلاح قوللانیله‌رق بیکلرجه ممزز حیاتك سونمه‌سنه سببت ویریله‌جکنی اوکرندکلری وقت بو قهرمان عسکرلر استبداده قارشی سلاح استعمال ایتمکه حاضر اولدقلرنی فقط ارقداشلریله قطعیاً دوکوشمیه‌جکلرنی سویلشلردر .

بو اثناده ماییندن بعض اوامر الق اوزره تلغرافخانه‌یه کیتمش اولان شمسی پاشایه برمکتوب کلیر . پاشا ، دیدك یا ، اوقومق یازمق بیلمدیکندن بونی داماذی رفعت بکه اوقوتیر . داماذی ـ ژون تورکلرك اجرا آتی‌منعه قالقشه‌جق اولورسه‌کز سزی اولدیره‌جکلرنی یازیبورلر دیر . پاشا مکتوبی قاپوب « یا ! بنده تهدید اولیه‌می ، نه کوله‌جك شی ! » دیه پوسته‌خانه‌دن طیشاری چیقدیغی وقت هرجهتدن برچوق تفنك سسلری ایشیدیلیر . شمسی پاشا ایضاحات طلب ایتمك ایستر ؛ فقط تفنك سسلری کسلدیکی وقت قوماندانك اولوم درجه‌سنده یاره‌لی قانلر ایچنده یرده یاتمقده اولدیغی کوریلیر .

دامادی ژاندارمه ملازمی رفعت بك قاتل پدرینك قتل ایدلدیکنی سرایه یازار و تلغرافنه صداقت وعود دیتی مشعر برقاچ سوز علاوه سی ده اونوتماز . برمدت صکره تعزیت ایله برابر برقاچ دقیقه اول برفریقك قوماندسی التنده کی ایکی طابوره قوماندان تعیین اولندیغی مشعر برجواب آلیر . ایکی طابور ضابطان وافرادیده بویله قاعده سز تعیین اولنان بر قوماندانی قطعیاً قبول ایتمیه رك بوسبتون عصیان ایدرلر .

بو صره لرده سلانیکده خفیه لردن شعیب نیه لندیکی کبی مناستر طوپجی آلایلرنده مفتی مصطفی افندی ده جرح وتلف ایدیلور . بوذات مابیندن آلدیغی یالکز بیك غروش مقابلنده فعالیت قهرمانانه سیله مشهور ارکان حرب بیکباشیسی انور بکله دها بعضلری علیهنده اخبارانده بولنمشیدی . حکومت انور بکی استانبوله جلب ایتمك ایسته مشسه ده نیه چاغرلدیغنی حس ایدن انور بك تشکل ایدن چته لره نظارت

هیئت وکلا
Le nouveau Cabinet

شیخ الاسلام جمال الدین افندی
DJEMALEDDIN EFFENDI,
le Cheih-ul-Islam.

خارجیه ناظری توفیق پاشا
TEVFIK PACHA,
Ministre des Affaires Etrangères.

صدر اعظم کامل پاشا
KIAMIL PACHA,
Grand Vizir.

ایتمك اوزره ورسنه یه کیتمشیدی . بوندن بشقه سلانیك خفیه لرینی تشکیله کیدن صادق پاشاء و دتنده (سیدونی) واپورنده بوینندن جرح ایدلمش ایدی .

شمسی پاشانك قتل اوزرینه ایشلر دها زیاده قاریشمش ؛ اوچنجی اردوده کی عصیان کیتدکجه توسعه باشلانجه ازمیر طابورلرینك روم ایلی یه کچورلسنه وآناطولیده ردیفلرك طوپلانمسنه باشلانمشدر . باخصوص شمسی پاشانك یرینه مناستره کوندرلك ایستنیلن رحمی پاشا بوتکلیفی رد ایتدیکی کبی عثمان پاشاده اولاخسته لغی بهانه ایدرك کیتمه مك ایستمشسه ده بالآخره مناستره کیتمشدر . سابق اسکوب قوماندانی اولان عثمان پاشایه مشیرلك ویریلوب درحال شمسی پاشانك یرینه مناستره اعزام ایدلمشدر . سلانیکه مواصلتده حلمی وابراهیم پاشالرله اوزون اوزادی یه مذاکره دن صکره مناستره کچن

عثمان پاشا نیازی بکك مخابره‌یه کیریشمك ایستمشسه‌ده قوجه قهرمان کندیسیله برآلیش وریشی اولمدیغی جوابیله بوکا نهایت ویرمشدر.

اناطولیدن کلن عسکرلرده ارقداشلرینه قارشی سلاح استعمال ایدمیه‌جکلرینی سویلشلر و کیتدکجه جنه‌لرك عددی تزاید ایتمکه واهالیده بونلره التحاقه باشلامش ونهایت شو درجه‌یه کلمشدر که مأمورین وعساکرك بوزده طقسانی ژون تورکلرك فکر ومقصدلرینی تعقیب ایتمشلردر. بو اثناده ارناوودلرده ایالانمغه‌شلر اسکوب ـ متروویچه ـ اسکوب ـ زیبفچه خطی اوزرندن هیچ بر عسکری ترن کچمسنه مساعده ایتمامکه باشلامشلردر. بو اثناده نیازی بك مناستره حلمی پاشایه تلغرافله: « وسنه و اوخریده‌کی اجراآتم ختامه‌رسیده اولدی. شمدی پایتخت جهتنه کیدیورم » دیه معلومات ویریووردی. اولجه ازمیرده ارکان حرب رئیسی ایکن جنه‌لرك تعقیبنه مأمور اولان صلاح الدین بکك ده وبر مدت صکره هادی پاشا ودها برچوق ضابطان وامرانك‌ده نیازی بکه التحاق ایتمی کیتدکجه آلولندیریووردی. مناستره‌کی عصیانك یواش یواش سیروز، توره‌قوب وتیکوشه‌ده‌ده وجودی حس ایدلدی.

ایشلرك بو درجه ایلرولسی اوزرینه ذات شاهانه سابق صدر اعظم سعید پاشایی حکومت سنیه‌نك عموی مفتشی نصب ایتمش ومجلس وکلانك بالجمله قرار واجراآتی سعید پاشانك الدن کچمسی قرارلشدیرلمشدر.

سعید پاشا مفتشلك موقعنه کچه‌رك شرائطنی بیلدیرمشسه‌ده حربیه، عدلیه، زراعت وپوسته نظارتلری حاصلاتی بکی مفتشه تسلیمدن امتناع ایتمشلردر. عینی تاریخده سرایده صدر اعظم و خارجیه ناظری وعزت پاشالردن مرکب بر قومیسیون تشکیل ایدلمش واحوال حاضره مذاکره‌دن چکلمشدر. مجلس بتون اوچنجی اردو ضابطانی صداقتسزلکله اتهام ایتمك مناسب اولمیه‌جغنه والك ایی حرکت ذات شاهانه طرفندن اوچنجی اردو ضابطانك صداقتنه امنیت واعتمادی اولدیغنی مشعر بر بیانامه نشری اولدیغنه قرار ویرمشلرسه‌ده ذات شاهانه بو بابده قطعی بر قرار ویره‌مه‌مشدی.

٤ تموزده آلنان خبرلر سکز بیك ارناوودك اجتماع ایلدکارینی ومناستره‌ده عثمان هدایت پاشانك جرح ایدلدیکنی بیلدیریووردی. عینی کون اوچنجی اردو ضابطانی اولجه توقیف اولنارق استانبولده بر دیوان حرب حضورنده محاکه‌لری مصمم اولان ٣٨ ضابط درحال تخلیه ایدلمیه‌جك اولورسه اردوده‌کی بوتون امرانك قتل واردونك استانبوله طوغری حرکت ایله قانون اساسی‌یی اعلان ایده‌جکنی تهدیداً بیان ایتمشلردی. بو اثناده اعداملر دوام

Le nouveau Cabinet — هیئت وکلا

حربیه ناظری علی رضا پاشا
ALI RIZA PACHA,
Ministre de la Guerre.

ایدیوردی . برلیه قائمقامی ، دبره متصرفی ، سیروز ۳۰ نجی طوبجی لواسی هپ قتل ایدلشلردی. نیازی بك ایسه بوش دورمیور ، کویدن کویه ، مملکتدن مملکته دولاشه‌رق خلقی قانون اساسی طلبنه تشویق ایدیور و یواش یواش بو حرکات اوچنجی اردودن ایکنجی اردویه‌ده سرایت ایدیور ایدی . ٤ تموزده ایشلر اودرجه‌یه کلشدی که آرتق روم ایلیده حکومت دکل قومیته اجرای حکم ایدیور، وبرکولری قومیته اخذ ایدیوردی. ضابطلردن مرکب بر هیئت مناسترده دول معظمه وکیللرینه ویردکلری راپورده ژون ترکلرك حقنی مدافعه ایتمك اوزره حکومت متبوعه‌لرینك حمایه وصحابتنی التماس ایتملری طلب ایدیلیوردی . ایشی دها جدیلشدیرن جهت روم ایلیده شقاوتله مشغول اولان بالجمله بلغار وروم وسلاو چته‌لرینك‌ده ترکلره التحاق وهپ برلکده قانون اساسی طلبنده بولنملری اولمشدر . نهایت ٥ تموزده ژون تورك قومیته‌سی مشیر عثمان پاشایه بر اولتیماتوم اعطا ایتمش واوچ کون ایچنده قانون

Le nouveau Cabinet — هیئت وکلا

مالیه ناظری ضیا پاشا
ZIA PACHA,
Ministre des Finances.

شورای دولت رئیسی توفیق پاشا
TEVFIK PACHA,
Président du Conseil d'État.

معارف ناظری اکرم بك
EKREM BEY,
Ministre de l'Instruction Publique.

اساسی اعلان ایدلیه‌جك اولورسه بوتون اردونك استانبوله یوریه‌جکی اخطار اولنمشدر .

٦ تموزده ۵۰۰۰ آرناوودك اسکوبه دوغرو یورودکلری خبری آلندی .

۱۰ تموزده فرید پاشا عزل ایدیله‌رك یرینه سعید پاشا کتیرلدی. عینی کون مناستردن آلنان خبرلر مناسترك تماميله ژون ترکلر النده اولدیغنی بیلدیریوردی . بیکباشی ایوب بك اوخریده ۱۰۰۰ تفنك ۵۰۰ صندق مهمات ایله چته‌یه التحاق ایدیور. نیازی بکك موقعی کوندن کونه متانت کسب ایدیور وبیکلرجه آرناوودلرده اونلره استنادکاه اولیوردی. بو سفر آرتق هیچ بر وعد ، نه رتبه نه نشان، نه پاره هیچ برشی کیمسه‌نك نظر طمعنی جلب ایده‌میوردی . ینه اوکون استانبول اوکرنیوردی که نیازی بك بیکلرجه خلق ایله برابر رسنه‌دن مناستره کمال مظفریتله کیرمش وعثمان پاشایی طاغه قالدیرمش وبتون بو ایشلر بر دامله قان دوکولمکسزین واقع اولمشدی. اوچ یوز ضابط اواقشام عمومی باغچه‌یه طوپلانمشلر

وموزیقهٔ عسکری‌یی مارسه‌ییه‌ز مارشنی چالغه اجبار ایتمشلردی . ینه اوکون ایدی‌که مناستر والیسی استعفاسنی ویرمکه مجبور اولمش و ایکی بیك عسکر حاصیله التحاق ایله حب‌بردن قانون اساسی‌یی اعلان ایتمشلردی .

ینه اوکون ایدی‌که سعید پاشا مسند صدارته کلسنی متعاقب ایلك ایشی چتالجه استحکاملرینی تحکیم ایتمك و نیازی بکه درحال تسلیم اولمسنی تلغرافله بیلدیرمك اولدیغی حالده اوت ینه او کون مفتش حلمی پاشا سرایه چکدیکی تلغرافنده : دییه‌بیلیرم‌که بوتون اوچنجی اردوداخلنده ژون ترك اولیان یالکز بر بن وارم . نفسمی مدافعه ایچون بیله بردانه عسکرم یوق دییوردی والحاصل عینی کون ایکنجی اردوده‌ده عصیان علامتلری کورلمش ، تاتار عثمان پاشانك حبس وتوقیفی ، مناسترك ژون ترکلر طرفندن ضبط اولنه‌رق طرف طرف قانون اساسینك اعلان اولنمسی ومناسترده ، هر طرفده یوزبرپاره طوب انداختی بوتون اردونك ژون ترکلره التحاقی ، اناطولی

Le nouveau Cabinet — هیئت وکلا

تجارت ونافعه ناظری غابرییل افندی
GABRIEL EFFENDI,
Ministre des Travaux Publics.

داخلیه ناظری حقی بك
HAKKI BEY,
Ministre de l'Intérieur.

عدلیه ناظری حسن فهمی پاشا
HASSAN FEHMI PACHA,
Ministre de la Justice.

اردوسنك قطعیاً روم ایلی‌یه کچمکدن ممانعتی وبوتون بونلره انضماماً ۲۰۰۰۰ ارناوودك تلغرافله قانون اساسی‌یی طلب ایتمسی کبی خبرلرك یکدیکرینی ولی ایتمسی اوزرینه مابینده انعقاد ایدن مجلس وکلاده برچوق مناقشات نتیجه‌سنده قانون اساسینك اعلاننه مجبوریت کورولمشیدی .

فائق صبری

لسانمزك اساسلری و شمس الدین سامی بك

تورك دیلیله یازلمش اولمق اوزره بوکون المزه کچن ایلك اثر ، اورخون وادیسی کتابه دیکلمش و بر قسمی قیریلوب بوزولمش اولان اوچ دانه ستونك مندرجاتندن عبارتدرکه بونلر اخیراً موسیو طومسون و موسیو رادلوف طرفلرندن آیری آیری حل ایدلمش ویاخود برنجیسی اولجه حل ایدوب ایکنجیسی برقات دها تصحیح و تهذیب ایله مشدر.

تورك دیلی متخصصلرندن استادمز نجیب عاصم بك بروقت «الك اسکی تورك یازیسی» عنوانیله اقدام کتبخانه‌سنه اهدا ایله‌دیکی بر رساله‌سنده بو آبده‌نك خطندن بحث ایله‌یوب لسانمزی احاطه‌ده حائز اولدیغی مکملیتی بیان ایتمش و آوروپا یازیلرینه شدت تماثلنی ده میدان علانیته قویمشدر. حیفا که دور سابقده بوده دیکر آثار مهمه کبی حقیله تقدیر ایدیله‌میوب کوشهٔ نسیانه آتیلمشدر.

مذکور رساله‌ده آبده‌نك مندرجاتی بیلدیردیکی کبی بر مقدار نمونه دخی کوسترلمش ایدی. بالاخره عثمانلیلرك الك جدی، الك فضیلتلی علماسندن، ادباسندن اولوب «قاموس الاعلام» ایله «قاموس تورکی» سیله کتبخانهٔ عثمانیمزی الی الابد کندیسنه مدیون شکران ایدن و دها بر خیلی آثار نافعه و نشریات عالمانه ایله وجدان ملتده کندوسنه قارشی الی الابد بر حس اعظام، تفخیم بیراقان مرحوم شمس الدین سامی بك استادمز اخر عمرنده ذاتاً مبتلا اولدیغی علل واسقاملك و بر طرفدن پریشانی افکارك و بردیکی بحضور لغه رغماً تمامیله بر آرامود و عزم صلابتکارانه‌سیله بو «اورخون آبده‌سی» ایله «قوداتقو بیلیك» ی تورکجه‌یه هم مبسوط، هم مجمل صورتلرله ترجمه ایدوب او کوزل یازیسیله متعدد نسخه‌لرینی یازمشدر. ینه او اثناده قدیم قابجق و تورکانی لغتلرینی برقاچ

پرنس صباح الدین بك افندی

Prince SÉBAHEDDINE BEY

صباح الدين بك استانبولده
L'arrivée de Sèbaheddine Bey à Constantinople.

لساندن دیڭلیورکه : «یرایله کوك یاراديلديغي وقتده السانلرده وجوده کلمش ، بو بولنديغمز حواليده بنم بابام ، عموجهم بوتون تورك اولوسلرينه حكمدار اولمش ، بر خيلی ترقيات حصول بولمش ، تورکلر چوغالمش . مجاور بولنديغمز چينليره قارشی غايت شانلی محاربه‌لر وقوعه کلوب اکثريا مظفريتله نتيجه‌لنمش . چينك مدنيتندن بر خيلی استفاده‌لر ايدلمش . فقط زمان کچدکجه داخلی اغتشاشلر ، محاربه‌لر نتيجه‌سنده تورکلره ضعف طاری اولمش . نهايت بن پادشاه اولدم . کندی لفتی وجوده کتيرمشدی . غالبا بونك بك آزی تبيض اولونه‌مه‌دی ، قالدی.

مستشرق کتابندن جمع ايدرك بر «اسکی تورکجه» قبه‌لرم مباينده‌کی مصاتی تأديب ايدوب مطبع

بو اوچ اثرك ترجمه وتأليفی اثناسنده دائما حضرت استاد ايله برلشيردك . اوچنی‌ده باشدن آشاغی کمال امعان ايله ، اطرافليجه مباحثه‌لرله مذاکره ايله‌دك .

«اورخون آبده‌سی» بعثت نبوی اثناسنده آسياده بولونان تورك اولوسلرينك الك بويوکی الك متمدنی اولان بر قوم طرفندن وجوده کلدیکی تخمين ايديليور . آبده‌لری رکز ايدن حكمدار

صباح الدين بکله پدر معززلری مرحوم محمود پاشانك بقيهٔ عظاميني کتوردن پرنسس ماريا واپوری
« Princesse Maria » à bord duquel Sébaheddine bey arrive à Constantinople

قیلدم. چینلیلرله ایله‌دیکم محاربه عاقبت «صالحه‌یی انتاج ایله‌دی. چینده صنعتکارلر جلب ایدوب سرکذشتمی ایشته شو اوچ بویوك دیکیلی‌طاشه نقش ایتدیردم.»

ولد چلبی افندی
VÉLED TCHÉLÉBI EFFENDI

کندیسنك چینلیلرله. اولوسلرله محاربه‌سنی و برادری «کول تیکین»ك یارالقلرینی غایت شعشعه‌لی و شاعرانه بر صورتده تصویر ایله‌شدر.

دیکیلی طاشـك بری قیرلمش و بری بر مقدار بوزولمش اولمغله ممکن اوله بیلنی محیر المقول بر صورتده کشف و ترجمه ایدلمشدر. دها تفصیلات ایسته‌نیلیرسه «اك اسکی تورك یازیسی» رساله‌سنه مراجعت بویورلسون.

شمس‌الدین سامی بکك بو اثری عثمانلیجه‌یه نقلی دخی چوك درجه بر غیرت و دقتله وجوده کلمشدر.

بو آبده‌نك تورکجه‌سی تورکمانی شیوه‌سنه دها قریب اولدیغندن اکثر کلماتی بزم تورکجه‌مزه پك بکزر. بر خیلی کلماتده بزجه ذاتاً اونوتولمش و نامعلوم بولونمش اولمغله بالطبع شرحه محتاجدر. الحاصل هر کلمه‌سی بوکونکی لسانمز کلماتنك اساسنی و وضع طبیعیسنی بیلدیر. دیکندن علم لسان نقطه‌سندن غایت مهمدر.

بوندن صوکره «قوداتقو بیلیك = سعادت بخش ایدن علم» کلیر. بو کتاب تاریخ هجرتك دورت یوزالتمش ایکیسنده یوسف خاص حاجب طرفندن کاشغر امیری اولو بوغراخان نامنه تألیف ایدلمشدر. تورکجه‌نك اون برلی دیدیکمز اك مشهور بر وزننده نظم ایدلمشدر. عربجه ایچون اشعار جاهلیه، فارسی ایچون شاهنامه نه ایسه لسانمز ایچون بو کتابده اودر. درونشده یکرمی اوتوز قدر عربی و فارسی کلمات شایعه بولونوب باقیسی صرف تورکجه‌در. علم اشتقاق ایچون بالخاصه اهمیت عظیمه‌سی واردر. هر کلمه‌سی دیلمزك تملی، هر مصرعی کلماتك بر برهان بی بدلیدر.

مندرجاتی تورك فرق مختلفه‌سنك اصول معاشرتنه و سائر نصایح متفرقه‌یه دائردر. ایچنده پك کوزل شاعرانه پارچه‌لر واردر. مجاهد حریت رضا توفیق بك برادرمز محض بخشایش الهی اولان خارقهٔ استعدادی سایه‌سنده قدیم تورکجه‌مزه عائد علومیده کندیسنه رام ایلمش اولمغله مذکور پارچه‌لری تام اسکی براویغور شیوه و طوریله اوقومسی شو اثناده کوزمك اوتنه کلمکده‌در.

بونی‌ده شمس‌الدین سامی بك بسیط و مجمل اوله‌رق ترجمه و متعدد نسخه‌لرنی تبییض

ایله‌مشدر . لسانمزك تحقیق وقوانینی ضبط و
تلفیق خصوصنده پك بویوك همتلر صرف ایله‌ین
رسومات امینی رائف پاشازاده فؤاد بك افندی
ایله رضا توفیق بك برادرمز دخی ترجمه‌یه
اوغراشیورلردی . بیلمم اکمال اولونمشمیدر .

شمس الدین سامی بك مرحوم لسانمزك
اعاظم امهاتندن صاییلان بوایکی کتابی لسانمزه
نقل واك اسکی تورك لغتلرینی جمع وتصنیف
ایله‌دکدن صوکره کندیسنده بالطبع لسانمزه
بویوك بروقوف حاصل اولمشدی .

اکر عمری مساعد اولسه‌یدی غایت
استادانه برعثمانلی لسانی اس الاساسی اوله‌جق
لغت کتابی وجوده کتیره‌جکلردی. فقط هنوز
مذکور قدیم تورکجه لغت کتابنی تبیض ایتمه‌دن
بوکونکی ایرشدیکمز دور حریته غایت درین
اشتیاقلر اظهار ایدرك محو اولدی ، کیتدی .

اصلا حال وطوری کوزمك اوکندن
کیتمز ، تأسفاتی بر آن خاطرمدن چیقمز .
آه .... دیردی . پك آز بر زمان اولسون
دور حریته ایرشسه‌م . آثاریمی ایسته‌دیکم کبی
نشر ایدوب منوی اولان برطاقیم آماللی حیز
حصوله کتیره‌بیلسه‌م . مادام الحیات صوری ،
معنوی ارزفاه وحضور قلب کوره‌مدیکمدن هپ
امیدلری استقبالده ، بوکونکی مظهر اولدیغمز
نعمت عظمای حریتده ایدی . معیشته دائر
یولنه قویه‌مه‌دیغی ایشلرینی بیله کل یوم بکله‌دیکی
بوکونلره تعلیق ایله‌یوب صبرسزلقله انتظار
ایدر ، طورووردی. عثمانلیلغك تمامیسنه اولان
عشق وانجذابی کتبخانهٔ معرفتمزه اهدا ایلدیکی
صغیر وکبیر برچوق آثاریله وحدسز حسابسز
مقالات محققانه‌سیله نمایاندر . بالجمله اخیراً
لسانمزله اشتغالی تورك عرقنه قارشی فرط محبتك
حجت قطعیه‌سیدر بونی لسانیله‌ده تذکار ایلر
واظهار فخر ایدردی .

اورخون آبده‌سنی اوقودقجه، قسم اعظم
بشریتك طالقین ومعطل برحالده هنوز جهل
وعما اویقوسنده بولوندیغی بردورده تورکلرك
کوستردکلری اثرعرفان وحماسته صوك درجه
حیرتدن کندیسنی آله‌مزدی. « کول تیکین » ك
اعدایه قارشی بهادرانه هجوملرینی مصور اولان
حماسی ومرقص اولمق اوزره ایکی ضد خاصه‌یی
غایت معجز، معجزلکیله برابرطبیعی برصورتده
امتزاج ایتدیرمش بولونان عباره‌لری اوقودقجه
فصاحتی، وضاحتی، سهل ممتنعلکنه شاشارقالیردی.

« قوداتقو بیلیك » ده‌کی اس الاساس
لسانمزه عائد ثروت الفاظه ، صرف بر تورك
عرقنك عادات جنکاورانه‌سی ومعیشت دلاورانه‌-
سنی حاوی اولان اهمیت مندرجاته ، تورکجه
ادبیاتنك مایهٔ یکانه‌سی اولان بو کتابده‌کی تشبیهات
واستعارات ومجازات وکنایه وسائر برچوق صنایع
وبدایعه ، تورکلرك نجابت اخلاقیه‌سنه شهادت
ایدن برچوق مباحث عالیه‌یه وعلم تاریخ وسائره‌یه
خادم فوائد بی‌شماره دائر آیری آیری غایت
واقفانه مطالعه‌لر ایراد ایله‌دیکی. برصیره‌ده بر
کون دیدی که : یونانیلرك ایلیاده‌سی کبی بعض
قدیم اثرلر اوروپاده علوم لسانیه مکتبلرنده بوکون
کمال اهتمامله تدریس ایدیلیور . بزم « قودا
تقو بیلیك » مز وسائر بوکا بکزر قدیم اثرلرمز

اوکبی کتابلره فصاحتجه بلاغتجه اهمیت منْدر. جانجه، قات قات مرجع ایکن نه ایچون ادبامز میانسده بودرجه منسی برحالده بولونیور. شو دور عطالتده کنـدی کندیلرینه بونی اساسلرك تحصیلنه صرف مساعی ایلهسه‌لرده ـ عن قریب ظهوری پك قوی، پك محقق اولان ـ دور حریتده بونلری نشر ایدرك لسانمزی، قومیتمزی اساسندن اصلاحه چالشسه‌لر نه‌قدرایی اولور. عجبا برکورکاریده بوکبی آثار نفیسه‌نك مکتبلرمزده تدریس اولوندیغنی کوره‌جکمی‌یز.

کال تحسر واشتیاقله بوکبی تمنیاتده بولوندقلری پك چوق واقع اولوردی.

اشته بوکون استاد مرحومك بواوچ اثر مهمی عائله‌سی نزدنده موجود اولدیغی محققدر. فقط بونلرك طبع ونشری غیرتوران ملتك همت قدر شناسانه‌سنه قالمشدر. بوکا صرف همت ایده‌جك جدی وطنپرورلر هم کندیمزه خدمت، همده مرحوم مبرورك بقیهٔ عائله‌سنه نصرت ایدرك روح استادی شاد ایلیه‌جکلردر.

اورخون آبده‌سی وقوداتقوبیلیك ایله اخیراً لسانیٔ شهیر نجیب عاصم بك افندینك ایاصوفیه کتبخانه‌سنده بولدیغی وبرابر حل ایدوب برنسخه‌سنی استنساخ ایله‌دیکمز (هبة الحقایق) که مندرجاتی قوداتقوبیلیك کبی اولوب تخمیناً بش‌یوز تاریخی خلالندهینه اوحوالیده یعنی کاشغرده تألیف ایدلمش وتورکلرك اخلاق وعادات ملیه وجنکاورانه‌سنی حاوی بولونمشدر، بونلرله‌برابر دها هنوز مطلع اوله‌مدیغمز قدیم تورکجه‌یه متعلق آثار لسانمزك، ادبیاتمزك برنجی دوره‌سنی تشکیل ایلیه‌جکدر.

ایکنجی دوره‌ده شونلر کلیر:

ترجمان تورکی وعربی — ٦٤٣ده یازلمشدر. تورکجه‌دن عربجه‌یه لغت کتابیدر. قابچاقچه‌یی اساس اتخاذ ایدوب ایجابنده تورکمانیسنی‌ده یازمشدر.

مؤلفی خلیل القونوی‌در.

لایپسیغده باصلمشدر. بوندن صوکره (الادراك للسان الاتراك) کلیر، استانبولده باصلمشدر. بایزید کتبخانه‌سنده بر کوزل یازمه نسخه‌سی واردر. بعده (التحفة الزکیه فی اللغة الترکیه) وار. بو (لادراك) دن صوکره یازلمش واندن دها مفصل ودها مهذبدر. نسخه‌سی ایاصوفیه کتبخانه‌سنده‌در. برده (ترجمان تورکی و عربی و مغولی) وارکه اخیراً روسیه‌ده باصلمشدر. برده موزه مدیر معاونی دوقتور خلیل بك افندی طرفندن ابن مهنانك بویولده برلغت کتابی شیمدیکی لسانمزه نقل ایداش وطبعنه تشبث اولونمشدی. بیلمم انجامی نه‌اولدی. دها بویولده قدیم و جدید ومطبوع وغیرمطبوع برقاچ اسکی لغت کتابلری منظورمز اولمش وبعضلری کتبخانه‌مزده محفوظ بولونمشدرکه (بهجة اللغه) نامنده غایت مفصل وکبیر قطعه‌ده اویغوراتی حاوی بر اثر نفیس بوجمله‌دندر.

بونلردن صوکره اوچنجی دوره‌ده آسیای کبیرده‌کی تورکلردن آیریله‌رق آسیای عثمانیده‌کی بز تورکلره عطف نکاه اهتمام ایلرز. مقاله‌مزك

مساعده‌سی اولمدیغی جهتله مع التأسف بورایه قدر پك زیاده اختصاری اختیار ، ایله‌دیکم کبی مابعدیغی‌ده پك مختصر کچه‌جکم.

بونلرك برنجیسی « شیخ الشعرای روم » اولان « سلطان ولد » حضرتلرینك تورکجه اشعاریدر .

دیوانده یکرمی قدر غزلله (ابتدانامه) (ربابنامه) لرنده ایکیشر یوزه قریب ابیاتی حاوی منظومهٔ مثنویه‌سی واردر . (ربابنامه) ابیاتی اخیراً مستشرق شهیر موسیو رادلوف طرفندن پترسبورغ‌ده باصلمشدر . عبدحقیر حضرت سلطان ولدك بالجمله تورکجه اشعارنی و پدرلری حضرت مولانانك بعض تورکجه شعرلرنی و مشهور مناقب صاحبی افلاکینك ایکی غزلی بر دفترده جمع و متعدد کتبخانهٔ مولویه‌دن تصحیح و تهذیب ایله‌دم .

ایکنجی « عاشق پاشا » دیوانیدر . بونك‌ده اك کوزل و اك قدیم بر نسخه‌سنه دسترس اولمشمدرکه بر وقت احمد وفیق پاشانك پیش تتبع و استفاده‌سنده بولونمشدر .

اوچنجیسی : یونس امره دیوانیدر .

بونلر بالخاصه علم لسانه و علم ادبه و طولاییسیله عثمانلی تورکلرینك سائر علوم و عادتنه پك بیوك خدمت ایدرلر . ایضاحه محتاج دکلدر .

دردنجی دوره‌ده شیخی کرمیانینك دیوانی و خسرو و شیرینی ، احمدینك دیوانی و اسکندر نامه‌سی ، قونیه‌لی نظامینك دیوانی ، احمد پاشا ، نجاتی دیوانلری آق شمس الدین زاده حمدالله افندینك یوسف زلیخاسی و الحاصل بوقیه قدر کلن برچوق ادبا و علمانك نظم و نثری حاوی اشعار و آثاری واردر . بونلرك اك نادرلرندن بعضلری کتبخانه‌منده و سائر استانبولده‌کی عمومی ، خصوصی کتبخانه‌لرده موجوددر .

باقیدن اعتباراً کلن دورك ادباسی و آثاری جمله‌جه معلومدر .

فقیرانه‌جزك « تورك دیلی » نامنده‌کی لغت کتابی بورایه قدر بعضلری ذکر اولونان قدمای ادبانك آثارندن استخراج و استشهاد ایدلمك صورتیله وجود بولمشدر .

محمد ولد

داماد محمود پاشانك تابوتی کیناك آنبارندن چقاریلیرکن
Le cercueil de Mahmoud Pacha à bord de « Princesse Maria ».

فؤاد پاشایی ریختیمده استقبال
Réception chaleureuse faite en l'honneur de Fuad Pacha.

داماد محمود پاشانك تابوتی استمبوطه ایندیریلیرکن
Le débarquement du cercueil.

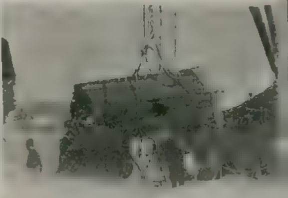

داماد محمود پاشانك تابوتی گیده
Le cercueil de Mahmoud Pacha à bord de « Princesse Maria »

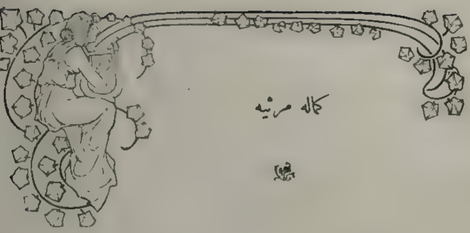

کماله مرثیه

یاد هجرانی قلب امتده
باعث حزن بی همال اولدی .
بکزه‌دی بر شهیده . . غربتده ،
هر بر آهك صوکی : . . کمال اولدی .
اسمکی صاقلایور دل عالم
جسمکی ایتسه‌ده اجل امحا
روح علویتك سما پیما
سجده‌لر ایله‌سین ذکا ودها
مشهد روحکه . . . ایدوب ماتم .
اعتلا ایله‌دك او رتبه که سن
عرش اعلایی ایله‌دك مسکن

طوپراق آغوشکه آلوب‌ده سنی ،
بزه کوسترمه‌مك روا اولماز !
ترك ایدیش حزن ایچنده بو وطنی ،
زیب شان اولی انها اولماز !
قلب پاکك که ، دینسه شایسته ،
وطنیدی امضائل وهمملك ،

اولدی پامالی لشکر عدمك .
فم صافك که ، مصدری حکمك ،
طوپراق ایچره ،ؤبداً بسته .
فکركك منبعی ایسه ملکوت ،
روحکك مدفنی سمای سکوت .

فکر نکدی کونش قدر عالی .
سحرلر خلق ایدر ایدك بردن
حزن ایله ، باق ، سحرلرك حالی
سن‌ده ایتدك بولوطلری مسکن
ظلمت ایچره طالان بو علویت
شب مهتابی آکدیریر . . . کریان
ألده آثارك اتمه‌ده لمان
ایشته اولمه‌یه دیمك شایان :
رهنمای سعادت ملت ! . . . .
سنی علوی طانیر ایدی وطنك ،
شبهه‌سز بر سحابدر کفنك .

احمد حکمت

۲۰ تشرین ثانی ۱۳۰۶

عثمانلیلرك شاعر حمیت‌پروری مرحوم کمال بکه حین وفاتنده — هنوز مکتب نشین اولان صاحب امضا طرفندن — تنظیم اولونمش غیر مطبوع بر فنانامهٔ تأسفدرکه — ترتیل مرثیه‌سی بیله اوان حرفی بکله‌ین — بو مربیٔ اعظم ملتك نام مبارکنی تبجیلاً درج اولوندی .

منفادن عودت ايدن ارمنی پطريق ازميرليان افندی
IZMIRLIAN EFFENDI,
le patriarche arménien, revenant
de son exil.

منفادن عودت ايدن سعيد بك
SAID BEY,
L'illustre écrivain revenant
de son exil

حربيه ناظری مرحوم رجب پاشا
REDJEB PACHA,
Ex-Ministre de la Guerre,
décédé le 16 Août 1908.

تقسيم باغچه‌سنده تمايش
Les manifestations au Jardin Municipal du Taxim.

ضبطیه ناظری سامی پاشا
Sami Pacha
Préfet de la Police

منفادن عودت ایدن مشیر فؤاد پاشا
Fuad Pacha
Revenant de son exil

صدر سابق سعید پاشا
Said Pacha
Ex- Grand Vizir

مرحوم داماد محمود پاشا
Mahmoud Pacha
Ezilé et mort à Paris

رسومات امینی رائف پاشا
Raif Pacha
Ministre des contributions indirectes

طوپخانه ناظری رضا پاشا
Riza Pacha
Grand maitre d'artillerie

- ١ -

سربستی مطبوعات

بوکون ایلك دفعه اوله‌رق سیاه، قورقونج، الیم بلوطلرله مستور آسمان ادبك مدید برکابوسدن قورتیلان محفهٔ لطیف میناییسنده براخترپارهٔ حریت کبی پارلدایان شوسوتالی مجموعهٔ حیاتنی، استقبالنی، حریت وجدانی بوندن بویله سربستی مطبوعاتده آرایه‌جغی جهتله تقدیم الاهم علی المهم قاعده‌سنه رعایت ایدرك مسئلهٔ حیاتیه اولان سربستی مطبوعات حقنده برقاچ سوز سویله‌مك ایسترم؛

« تاریخ مدنیت » مؤلفی مشهور « کیزو » نك مشهور برسوزیدر؛ دیرکه: «برفعله‌ینه بالفعل مقابله ایدیلیر. برفکر ومطالعه‌یه ایسه دیکر بررأی ومطالعه‌دن بشقه برشیئله مقابله اولنه‌مز. افعاله مجازات ویامکافات ایدیلیر، مساعده ویا ممانعت اولنور. فکرورأیه کلنجه، دیکله‌نیر تقدیر ویاتقبیح ایدیلیر؛ دیمك اولدی که افکار هردرلو تعرضدن مصوندر. بناءعلیه سربستی مطبوعات علیهنده هیچ برقانون یاپیله‌مز!»

ایشته سربستی مطبوعاتك مختصر برفلسفه‌سی: کوریلیورکه سربستی مطبوعات حریت وجدان کبی مادهٔ غیرقابل تعرضدر. اول امرده بونقطه‌یی موضوع بحث ایتمکدن مقصدمز «بومطبوعات ایله حالمز نه اوله‌جق؟» دیه اشتکالرده فریادلرده بولنانلره برحقیقت فلسفیه ایله «کیزو» کبی برعالمك برحقیقت فلسفیه‌سیله جواب ویرمکدر.

رقم خلقك، افکار خصوصیه‌سی هیچ برزمان افکار عمومیه کبی تلقی ایدله‌مملیدر؛ شونی سویله‌مك ایسترزکه مطبوعاتك بوسربستیسی، قانون اساسینك لازم غیرمفارقی اولان سربستی مطبوعاتله حقیقته، تکامله دوغرو کیده‌جکمز وشبهه یوق که «حالمز ایو اوله‌جقدر!»

نه‌چاره‌که افکار عمومیه‌سیله بومبحثده‌قا حالده تغلیط ایدلدی، توحیش ایدلدی: برنکهبان ذی بصیرت ملت اولان مطبوعاته، برهیولای محترس وکینه‌پرور شکلی ویرلمك ایستنلدی؛ اویله‌دکلدر، مطبوعات بزم بیلدیکمز بزم چالیشدیغمز مطبوعات برحامی حقیقت وعدالت، برمدافع بی پروای ملت ووطندر. وظیفه‌سی پك بیوکدر. برقسم قلیل ومحافظه پروراتك افکار ومطالعات طرفکیرانه‌لری که مع التأسف افکار عمومیه کبی کوسترلمك آرزو ایدلدی. — اعتراضلری دیه‌لم شویولده خلاصه ایدیله‌بیلیر؛ اولا: وظیفه‌نك اهمیتی، بوکلکنی غزته‌جیلرك تقدیر ایده‌مامه‌لری مسئله‌سی ثانیاً مطبوعاتك امور حکومته(مداخله) یه قالقیشمه‌لری بهتانیدر.

نظار تضییق ایدیلیورمش، قورقه‌دن ایرکیلمیه‌دن سویله‌یه‌لم، عادتا قورقوتلیور،

تهدید ایدیلیورمش . غزته‌جیلرك یوزندن نه یاپه‌جقلرینی شاشیریـیورلرمش ! طوغریسی شاشیله‌جق سوز . تأسف اولنه‌جق حال ! آوروپا غزته‌لری مطالعه ایدیلورسه امور حکومتی براهتمام فوق‌العاده ایله تعقیب ایتمیان اجراآت حکومته قارشی بیان مطالعه صورتیله فکراً ورأیاً مداخله ایتمه‌ین بمفی سفینهٔ حکومتی اداره ایدن هیئتك تا قیوداتندن اك اوفق طاقه‌سنه قدر نصب نگاه تدقیق و تجسس ایدرك ایجابی تقدیرنده رفع آوازهٔ اعتراض وشکایت ایتمدك برفرد عاقل، جدی برغزته کوریله‌من . نته‌کیم بورادهٔ مزمملکتمزده ده آرتق کورلیه‌جکدر . بوراسنی بیلملی وادراك ایده‌میلر آرتق ادراك ایتملی‌که غزته‌لرمز الهی مجموعه‌لری ، صاحب امتیازلر بخوردانکیر اکابر دکلدر !

أوت مطبوعات امور حکومته مداخله ایتمسون دیمك ، اجراآت حکومتدن اهالی‌یی خبردار ایتمسون یئه ایستدیکمز کبی مستبدانه کیفی حرکت ایده‌لم دیمکدن باشقه برشی اوله‌میه‌جغندن بوروایت سوء تفهمه اوغرامش اولسه کرکدر . چونکه « مادهٔ مداخله » ایدیلیور دینیور ایمش . غزته‌جیلرك الندن داد برفریاد ایکی دیبورلرمش . بوسوز هیچ بر وجهله شایان قبول دکلدر . حق مستقیٔ جوابدر . اکر بوکا تحمل ایدلمش ، بویله برحال واقع اولمش ایسه کندینی بیلن ، موقعنك اهمیتنی تقدیر ایدن ، وقار وحیثیتی کوزه‌تن برمأمورك لساندن بواشتکایی طویمق — اویله برحاله تحملی اعتراف دیمك اولدیغی جهتله — سلامت مملکت نقطهٔ نظرندن مطبوعاتك اوتحیل ، اوموهوم « مادهٔ مداخله » سندن دها کولونج ، نتیجه اعتباریله دها فجیع بر منظره‌در . زیرا بوقدر صریح برصفق مدافعه‌دن عاجز اولان برمأموردن هیچ بروقت مدافعهٔ حقوق دولت کبی مهم بروظیفه بکلنیله‌میه‌جکی کبی « علیهمده . شونی سویلرلر ، بونی یازارلر » دیه تیرتیرتتره‌ین . کیمسه‌لر دخی هیچ برایش کوره‌منلر . بزم بیلدیکمز مطبوعات اصلا نظاردن هیچ برکسه‌یه « شونی مطلقا بویله یازملی ، بوخصوصده بهمه‌حال . بزم رأیمز اوزره حرکت ایتملی » دیمامشدر . عقل ومنطق شونی ایجاب ایدرایدی . شومسئله‌ده . بوخطا ایدلدی ، زمینده مقاله‌لر یازمق امور حکومته مداخله دیمك دکلدر . بیان حقیقت ایلمك افکار عمومیه‌یی ایقاظ ایتمکدر . ایشته اوراق حوادث اورته‌ده تدقیق ایدلسون ! بو وظیفه‌ده قصور ایدلمشمی ؟

هیچ برشی یاپیلمیور ، دیه فریاد ایدن اهالی‌یی تسکین واراحه ایچون نظاره مراجعته رأی ومطالعه‌لرینی استفسار وتغلیط اذهانی موجب اولمش احوالده صورت رسمیه‌ده نظام حقیقته مسارعت امور حکومته مداخله عد اولنیورسه پك زیاده غفلت ایدیلیور وامین اولملیدرکه مطبوعات عثمانیه وظیفه‌سی اولان بودرلو مداخله‌دن بر آن ودقیقه خالی قالمیه‌جقدر . چونکه بوبروظیفهٔ حمیت ووطنپروریدر ؛ غزته‌لر بونك ایچون نه اولوب نه بیتیور آکلاشلمق ایچون اوقونور . بوپك بسیط اولان حقیقت آرتق آکلاشلملی‌ا .

مطبوعاتك درجهٔ اهمیتی حکومت ایله ملت آره‌سنده برخط وصل اولدیغی تقدیر ایدلمز ، اجراآت

صدارت الایی

L'arrivée du Grand Vizir

نمایشلر

Les manifestations

حکومتدن صورت مکمله و قطعیه‌ده خبردار ایدلمز. سه ایشته اصل اوزمان نظار یالان یاکلش اعترا. ضاته مؤاخذاته هدف اوله‌ق بر « کورایه » اویونیدر باشلار که نتیجه‌سی ، افکار عمومیه هیجانه ، مطبوعات جدیتسزلکه ، هیئت وکلا عدم اعتماده دوچار اولور .

بدیهیاتدن بحث ایتمك هرنه‌قدر جائز دکلسه‌ده سوق کلام ایله شورا‌سوده بالخاصه بیان ایدرز که مهم بر مسئله حقنده جدی بر غزته طرفندن وقوع بوله‌جق استیضاحاته بر ناظر مسئو. لك حسن قبول ومسارعت کوسترمسی سلامت عمومیه نقطهٔ نظرندن نه قدر لازم ایسه بو کبی وثائق رسمیه‌یه وتحقیقات مکمله‌یه مبنی اولمیان حوادث سیاسیه وداخلیه‌یی نشر خصوصلرنده استعجال کوسترمکده اودرجه موجب مسئولیت وخطرناکدر . فقط اوراجه‌ده عرض ایلدیکمز اوزره بر نکهبان صادق ملت اولان مطبوعات مدافعی اولدیغی حقوق مشروعه‌سنی پایمال ایدن شایعه‌لرك قارشوسنده رسمی معلومات ویرلمکدن امتناع ایدلدیکی جهتله لاقید طوره‌جق اولورسه ، افکار عمومیه قارشوسنده قورقاقلق وطرفکیرلك شائبه‌سندن بر وقت قورتوله‌ماز .

حقیقی ، تکمیل حقیقتی بتون حقیقتی نه‌قدر آجی اولورسه اولسون سویلملی سویلملی سویلملیدر. غزته‌لر اهالی‌یی هرشیدن خبردار ایتمك ، وقایع روزمره‌یی بر آن فوت ایتمکسزین تدقیق ایتمك شخصی نظر اعتباره آلمیه‌رق تأثیرات داخلیه وخارجیه‌سی اعتباریله یاکلش حرکتلری شدتله تعریض ایتمکله مکلفدر . بر ناظرك یاکلش بر حرکتنه اعتراض ایدلمز ، فنا حرکتلرینی بیا. ن ایدیلمز ، ناظرلر طوقونیلمز ، مسئول طوتیلمز دویانلر ، مسئول طوتانلر اولدیغی اکلاشلمز سه‌ده دور سابق اعتیادات سقیمانه‌سنه یك سهولتله عودت ایدیلیر : اکر خاطرلرده ایسه مع الافتخار اعتراف ایتمیدرکه باب عالی مدهش ، کوزیمه‌. باشی بر دولو تعزیله مدیکی حالده مطبوعاتك شدتلی مؤاخذه‌ی متعاقب همان ایرتسی کونی اورته‌لق سیلندی سوپرولدی : بو حالدن مطبوعاتك شکایت ایتمامش ، تعبیر آخرله مطبوعات شهرامانتنك وظیفه‌سنه معناً مداخله ایدرك مأمورین عائده‌سنی مؤاخذه ایلمامش اولسه ایدی سوقاقلرمز حالا بر سایز حالنده قاله‌جق ایدی . وقت مرهوننده دیار بکرده موصلده ، درسعده اولانلره قارشو مطبوعاتك ایقاظی وجهله تدابیر لازمه اتخاذ ایدیله ایدی مملکتلرندن هیچ نلی تنفرلر آلان کرد وطنداشلرمز داخلیه ناظرینك قپوسنده طوپلانمازلر ایدی . دها بوقدرمی ؟ مطبوعاتك آوازهٔ ارشادی دیکلنمش اولسه عجبا خائن غزته‌لر سالیم ملحمه‌لر فرجه‌یاب قرار اوله‌بیلیرلرمی ایدی ؟ ...

بونلر هپ بوش سوزلردر ، دنیانك هر طرفنده سربستی مطبوعات تعرضدن مصوندر . مطبوعات بر ملتك قلبی ، فکری ، حسیدر ، نه‌وقت بر انسان دوشونمکدن ، حس ایتمکدن منع ایدیلیرسه بلکه آنجق اوزمان سربستیٔ مطبوعاتك تحدیدی تصور اوله‌بیلور . وجدانی ، ماشیسی ، احرا آتی پاك وطوغرو اولان نظار هیچ بر وقت مطبوعاتدن قورقماز ، غزته‌جیلردن بیلماز . چونکه افراد محترمهٔ ملتدن متشکل

هیئت معتمدهٔ وکلا علیهنده حقسز اك اوفاق بر تعرضی هرکسدن اول اك شدتلی بر صورتده مدافعه ایده‌جك ینه مطبوعاتدر . بناءً علیه مطبوعاتدن ، غزته‌جیلردن احتراز ایدرك لطلار یاپه‌جقلری شاشیردیلر معذرت طفلانه‌سی قاش یاپارکن کوز چیقارمق نوعندن تضییقاته ، مغایر عقل وحکمت اجرا آته ، عفواولنه‌مز بطائتلره برزمین مدافعه تشکیل ایده‌من .

مزاح غزته‌لرینه کلنجه مطبوعاتك بوقسم مهم ومخصوصنه قارشی هرمملکتده بیوك بیوك مسامحه‌لر ، مساعده‌لر کوسترلمشدر . مزاح غزته‌لری بر ملتك نزاهت افکارینك رقت ونزاکت حسیاتنك بر کله ایله افاده ایده‌لم « ذکاسنك » معیاریدر . بوعادتا بر صنعتدر کوچ بك کوچ بر صنعتدر . مستهجن اولمیه‌رق مستهزی ، متجاوز اولمیه‌رق نکته‌کو اولمق نه‌قدر مشکلدر ! پایدار اولمق ایسته‌ین بر مزاح غزته‌سنده ظرافت حس رقت فکر ، شدتد ذکا اولملیدر ، قبا بر تجاوزه حیثیت شکن بر تعرضه قارشی لاقید طوریله‌میه‌جق نه‌قدر طبیعی ایسه ظریف ایعازه ، قبیح اولمیان ایهاملره حدت ایچك ده او قدر عبثدر بوبابده سربستیٔ مطبوعات تروج مستهجنات کبی تلقی ایدیلیرسه مسئولیتدن بر وقت قورتوله‌مز .

خلاصه جدی مطبوعات عثمانیه شخصیاتدن تجرد ایدرك ماهیت مسئله‌یی تدقیق وتنقید ایدر . ذره‌جه شبهه ایدلمملیدرکه غزته‌لر بوحق صریحلرینی هرزمان مدافعه ومحافظه ایده‌جکلر قانون اساسی باقی قالدقجه بوحقلری هرزمان باقی قاله‌جقدر . بناءً علیه بودرلو شکایتلر واقع ایسه بونی سربستیٔ مطبوعاتدن زیاده اشخاصه عطف وتوجیه ایدرك اهلیتلی ، ناموسلی ، وظیفه‌شناس حاکملر تعیین ایتدکدن صوکره محکمه‌لرك قپولرینی آردینه قدر آچه‌رق « شکایت دعواسی اولانلر بیورسونلر » دیملی ، مدنی مترقی بر حکومت مشروطه افرادی ایچون شاین اولان شو « سربستیٔ مطبوعات ایله حالمز نه‌اوله‌جق » شکایتنی اورته‌دن قالدیرملیدر !

میرکون ـ ۲۵ اغستوس سنه ۳۲٤

صفوتی ضیا

«نواد اکرم» دن (۱)

بر پارچه

بوکسه‌لت ادای نغمهٔ رقت فروزکی
مطرب نوای آهمه بکزمت سرودکی
دکدیر رك جنانمه مضراب عودکی
مطرب نوای آهمه بکزمت سرودکی

. .

لطف ایت براق ترانهٔ شوق و نشاطنی
کوستر بکا حقیقت اعجاز صنعتی
بر نغمه بول که فکری‌یاقسون حرارتی
مطرب نوای آهمه بکزمت سرودکی

. .

اکلات بنم ملالکتمی عودك اغلاسون
بر آتشین خروش ایله فریادی چاغلاسون
قلب علیلی سوزش تأثیری داغلاسون
مطرب نوای آهمه بکزمت سرودکی

. .

آغازەك اوقشاسون امل اعذاری
آلسون قرار لحن حزینك قراری
بیلەزمین آه دغدغهٔ انکساری
مطرب نوای آهمه بکزمت سرودکی

. .

تصویر ماجرای فراق ایله دیکله‌یم
حرمتله اغلایم اوکا، ضجرتله ایکله‌یم
قانسون سرشك حسرته روحم سرپله‌یم
مطرب نوای آهمه بکزمت سرودکی

. .

آرتیر خروش زمزمهٔ شعله زادکی
روحمله هم انین ملال ایت نژادکی
عرض ایت که بن ده طوپراغه ویردك نژادکی
مطرب نوای آهمه بکزمت سرودکی

رجائی زاده

اکرم

(۱) دوست نشر اولان (نواد اکرم) ، نوطه‌سیله برابر درج اولنه‌جق شرقیدرکه صنعتپروران موسیقیمزدن ، مؤدای الفاظیله هم آهنك تأثیر ، بر بسته اقتداری مناسبتیله وراده اعلای تنسیب اولندی .

Après la constitution à la cérémonie de S...k

اعلاندن صوڭره سلانيكده مراسم عاليه سنده

Selim Sirri Bey, [illegible] discours aux Petits-champs

سليم سرى بك تپه باشى باغچه سنده ايراد نطق ايدركن

[illegible] des anciens élèves de lycée Imperial

مكتب سلطانى مأ
ذونلرى اجتماعنده

Après son arrivée, le Grand Vizir Kiamil Pacha [illegible] [illegible] Pacha

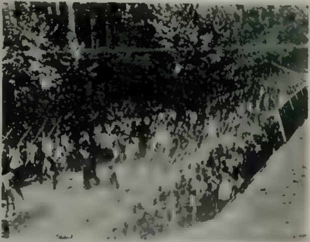

کامل پاشانك
صدارت الایی

Riza Tevfik et Sami [illegible] Bey

رضا توفیق
و
سامی [illegible]

Réception chaleureuse faite en l'honneur de Fuad Pacha

فؤاد پاشانك درسعادته
مواصلتلرنده
[illegible] استقبال

دربندلكرده...

دورهٔ استبداد تحسساتندن :

ـراسم حشمت

رائف نجدت بك
Raif Nedjdet Bey

اونلر، محيط اجتماعيتك مدهش برقوهٔ غالبه وظالمه‌سيله ، او سياه وخشين كرداب خارج من المركزك مزار اعماقنه قيرلا‌دلمشلردى ... طبيعتك عموم بشريته مبذولاً احسان ايتديكى عناصر حياتيه‌دن بيسله ، قلبى اوزرنده شديد برهيجان انتظار . حياتدن اميد كـديرن اليم بر خلجان استمداد آراسنده مستفيد اولمايه حقسز وبى‌انصاف بر حكم غدارانهٔ حيات ايله محكوم ايديلن بومحقر . بوسفيل كومه‌لر ... بر يوزنده حياتى قازانمق ايجون بر آلتنده متفسخ بر هواى موتانى ايچنده چاليشمه‌يه مجبور اولان بوذليل، بوعليل بيغينلر... بوچاتلى چامورلر .. اوت ، بوتون بومحروم فيوض طبيعت انسانلر موروارمش طيرناقلريله سينهٔ طبيعتى دەشەرك ، چوروومش ديشلريله سياه طوپراغى كيره‌رك .. هواسز و ضياسز اوچوروملرك او نظرلرى يوران دربندلكرينه ـ برسقوط تدريجى ايله ـ اينيورلر، اينيورلر .. وصكره اورادن، او اعماق هولناكارضدن متمادى برسعى طاقتگدازنتيجه‌سى اولارق قوپاره بيلدكلرى زوتلرى، سرزنشكار وزبونهٔ المدار وبوورغون، بوحريص بشريتك.. بوهيچ بر شيله تطمين واغنا ايديله‌مه‌ين نانكور آدميتك چهرهٔ عنيفنه‌فيرلاتيورلر، فيرلاتيورلر...

هر كون بر آز دها حياتلرينى اريتن بوورزش متمادىٔ آتشيندن تقطر ايدن بوتودهٔ زرين ، قدر وتصادفك حقسز برنفخه‌سيله حار برهواى استراحت و حظوظـات ايچنده . ياشايان بر قسم بشريت متغلبه‌نك آمال حرارتدار هوسكارانه‌سى قارشيسنده اوقدر سريع وبى‌فائده تبخر ايليور وهيچ اوليوركه بوحقسزلقده ، طبيعت وحياتك بوتحكمنه ، بوتون بر روح نجيب بى‌طرف ايله ، عصيان ايتمه‌مك غير قابل ....

شو تحملسوز حياى غيرت وفعاليت ايله جداً پك چيركين بر تضـاد تشكيل ايله‌ين او وباى راحت وسفاهت حاصل ايتديكى نتيجه‌لر اعتبارييله‌ده عالى جناب قلبلرى لرزشدار الموماتم

ایلیه‌جك بر تناظر معكوس میدانه كتیریور : اوت ، یاشـامق ایچون او سیاه اوچورومارك محیط سنكین ومعدنیسنده چالیشمه‌یه ، او درین مزارلرك هوای بارد موتاثیسـنده نفس آلمه‌یه مجبور ومحكوم‌ایدیلان بوقهرمان وجودلرنا كهان برضربهٔقهار قضا ایله بریـغین جسد اولورکن.. اوته‌ده تویلری اوورتن بوتون بوفجیعـه آلود نتیجه‌لره سبب كوستربله‌بیلن ، عمیق بر عمان ذوق وحظوظ ایچنده طغیـان احتراسـات هوسكارانه‌لرینه دائمی بر رخصت جریان ویرن لو بر قسم بشریت متقابه ؛ یامكلف بر صالونك مدیدب بر كوشه‌سنده ، مطنطن بره شزلونغ »ه اوزانه‌رق بر وضع وقور لاقیدانه ایله سیغاره‌لرندن‌چیقان بولوطلردن حصوله‌كلش حلزونلرك تعقیب سیرانیله دمكذار اولیورلر ... ویاچیلغین برآهنك رقص وطربك كردباد حظوظاتنـده مست وبی‌تاب ، بووارلانمقده دوام ایدیورلر.. یاخودده باشقه‌لرینك فلاكتلرینه خدمت‌ایده‌رك حقسز وزحمتسز قازانیلمش ثروتلرنی، یشیل چوخه اورتولی ماصـه‌لر اوزرنده ویا رنكین تووالتلره مستغرق رنكین سـیمالرك متبسم پنبه دوداقلری آراسـنده محو وافنا ایچون مشغول مسابقه بولونیورلر ....

شیمدی... اوته‌ده اودرینلكلرده قهرمان جسدلرله دولو ، بر محنهٔ ظلمتدار فجایع حالنده «قوریه‌ر » ..... بریده‌ده بوقربان حیـات ومدنیت اولان زواللیلره بر آز آجیمق ایسته‌ین خودكام بشر !....

۱۳۲۲ ـ نیسان : ۱۲ رائف نجدت

مباحث علمیه

حقوق دول علمنك تاریخی

محمود اسعد افندی
Mahmoud Esad Effendi

كرك حقوق دول علمی و كرك بو علمده‌حصوله‌كلن ترقیات ادوار مختلفه ده بین‌الدول فعلاً موجود اولان مناسبات ایله مرتبطدر . بو ارتباط بر جهتدن مناسبـات دولیه‌نك بالخاصه حقوق دول علمیله اشـتغال ایدن معاصرلر اوزرینه ایقـاع ایلدیكی ناقابل اجتنـاب بر تأثیردن ، دیكر جهتدن‌ده انلرك میدانه قویدقلری نظریاتك افكار عامه‌یه و حكومتلر اوزرینه ایقاع ایلدیكی تأثیردن حصوله كلیر .

بو سببدن معین بردورك‌مناسبات دولیه‌سنی تصویر ایدن مؤلفیندن چوغی زمانلرنده ارباب حقوقك افكارحقوقیه‌لرینی‌ده بیان‌ایتمكده‌درلر.

حقوق دول علمنك تاریخ تشكلی، جهت غایللری اساساً متخالف ، اوچ دوره تقسیم اولنور .

دور اول ، بو علمك هنوز تولد ایدرك اوزرینه قواعدینی تأسیس ایده‌جك بر اساس

تحرى ايتديكى دووردر . بو علمك واضعى ايله ايلك تبعه‌سى مناسبات دوليه‌يى تعيين ايچون دولتك ماهيتندن بشقه‌بر واسطه بوله‌مايورلردى. عالك مختلفه‌نك حقوق و وظائف مختلفه‌سى انجق دولتك ماهيتندن مأخوذ و مستنبط نتيجه‌لر ظن اولنوردى . بو دوره‌ده حقوق دول صرف نظرياتدن و حقوق عقليه و يا طبيعيه‌دن عبارت ايدى .

دور ثانيده ارباب حقوق استدلالات فلسفيه ايله دولتلر ايچون مجبورى الاجرا قواعد احداث ايتمك خصوصنده صرف اولنان مساعينك فائده‌سزلكنه قناعت ايتديلر . حقوق عقليه‌دن صرف نظرله بين الدول جارى اولان مناسبات حقيقيه‌يى تدقيقه قويولديلر واندن فعليات و تطبيقاتده مرعى قواعدوقوانين استنباط ايتديلر . حقوق دول علمى صرف بر علم موضوع شكلنى آلدى. بين الدول جارى اولان وقوعات وحادثاتى نظر انتقاده آلمقدن صرف نظر ايلدى .

اوچنجى دوره‌ده ميدانه كلن مسلك دخى بالاده‌كى ايكى دورك مبالغاتندن صرف نظر ايتدى . بو مسلك رجالى برنجى مسلك اربابى كبى فكرلرينى فعليات ايله طبان طبانه ضد اولان قواعد مجرده‌يه استناد ايتديرمك موافق حقيقت اولماديغنى قبول ايله برابر ايكنجى مسلك اربابنك يابدقلرى كبى تاريخه و وقايع حاضره‌يه‌ده حصر اهتمام ايتمديلر. وقايع ومعلومات تاريخيه‌يى اساس اتخاذ ايتمكله برابر بونلرى كمال سربستى ايله تدقيق وتقدير ومناسب صورتله توحيد ايلمكدن و قواعد عموميه توفيقا انتقاد و مؤاخذه‌يه كيريشمكدن خالى قالماديلر . بو وجهله حقوق طبيعيه‌نك اساسلرينى حقوق موضوعه اساسلريله برلشديرديلر . زمانمزده حقوق دول دائر يازيلان اك معتبر آثارك اربابى بو اوچنجى مسلكه سالكدر .

بالاده بيان ايتديكمز باشلوجه اوچ نوع تمايلات مناسبات دوليه تاريخنده بيان ايتديكمز اوچ دوره موافقدر .

برنجى دور تاريخنده بين الدول جارى اولان مناسبات قوۀ ماديه‌يه تابع ايدى. دولتك حقوقى ماهيتندن استنباط اولنمغله حقوق عقليه اربابى بالضروره قوتى مناسبات دوليه‌نك اساسى عد ايتمكه مجبور اولمشلردى . اك قوتلى دولتك اك حقلى اولديغنى تعليم ايدرلردى. لكن اوروپاده قوۀ ماديه‌نك غير محدود بر صورتده فرمانفرما اولمسى ، كليسانك نفوذى سايه‌سنده دور مذكورك نهايتنه طوغرى بر درجه‌يه قدر كسب ملايمت ايتديكى كبى دولتك قوۀ استبداديه‌سى دخى مذهبدن وجدان بشريدن ونامو- سدن متولد حقوق عقليه سايه‌سنده بردرجه‌يه قدر دوچار تحديد اولدى .

ايكنجى دور اثناسنده قواعد علميه ايله وقوعات فعليه بيننده بر درجه مشابهت مشهود اولور. بو دوره‌ده اوروپانك مسلك سياسيسى موازنۀ دوليه اوزرينه مؤسسدر. بوكا كوره بر كره مناسبات فعليه تأسس ايتدكدن صوكره استاتوقويه مغاير اك كوچك بر تحوله بيله تابع

اولمامق لازم کلیور . حقوق موضوعه طرفندن دخی یالکز اشبو مناسبات فعلیه‌یی نظر اعتباره آلیورلر و فعلیاتده تطبیق اولنان و تاریخ ایله مثبت بولنان قواعدی تغییر ایده‌جك اك کوچك بر سعیی بیله قبول ایتمیورلر .

دور ثالث اثناسنده ویانه قونغره‌سنده تصدیق مشروعیت اصولی میاننده قومیت فکرینك دخی اویاندیغی نمایان اولیور . بو وجهله ایکی قاعده حکم سوریور : بری فعلاً موجود اولان دولتلرك و وقوعه کلن حادثاتك تاریخده نه صورتله وقوعه کلمش ایسه او وجهله تصدیق ایدلمسی ، دیکری دخی سربستی و استقلال حسیاتنه قاپیلمه‌رق عرقلره و طبیعی قومیتلره رعایت اولنمسیدر .

زمانمزده‌کی حقوق دول مؤلفلرینك یالکز بر مقصدی واردر . اوده حقوق موضوعه قواعدینی تأسیس ایتمکدن عبارتدر که هم ... وقوعات مادیه‌یی ، حیاتك احوال حقیقیه‌سنی ؛ همده حقیقت قیمه‌نك و عالم مدنیتده فرمانفرما اولان حسیات حقوقیه‌نك مطالبی نظر اعتباره آله‌رق بین‌الدول جاری اولان مناسباتی اداره ایتمکدر .

آتیده‌کی افادات تاریخیه‌ده حقوق دول علماسنك اختیار ایتدیکی اوچ مسلکدن هر برنده حصوله کلمش باشلوجه مؤلفلرك مسلکنی بر طرز عمومیده بیان ایله علمانك اثرلری حقنده درمیان ایتدکلری مؤاخذات ارائه ایدیله‌جکدر .

اولاً ـ حقوق عقلیه

فلمنکلی حقوق شناس شهیر « هوك غروجوس Huges Grotius » (١٥٨٣-١٦٤٥) بو علمك مقتدای عد اولنمقده‌در . مع هذا آندن اول بر طاقم مؤلفلر کلمشلردر که اثرلری مناسبات دولیه‌نك حقوقه موافق بر طرزده تعیین ایدلمسی لزومنی احساس ایتدیریور .

غروجیوسدن اول بر « حقوق دول نظریه‌سی » تأسیس ایتمك تجربه‌سنده بولنان حقوق شناسان ایچنده اسپانیالی مورخ « فرانسواسوآرهز François Suarez » (١٥٤٨-١٦١٧) واردر که اون آلتنجی قرنك نهایتنده و اون یدنجی قرنك بدایتنده یشامشدر . De legibus ac de legsilatore قوانین و واضع قانون نامنده اثرنده حقوق ایکی یه آییریور . بری حقوق اقوام ، دیکری حقوق عقلیه‌در . حکومات نصرانیه بیننده‌کی مناسبات متقابله‌نك معاهدات ایله و هیئت مجموعه‌سی باشلی باشنه بر حقوق عقلیه تشکیل ایدن عادات ایله تنظیم اولنمسی لزومندن بحث ایدییور ، وفقط بو بابده کندی فکرینی ایضاح ایلمه‌یور .

ایتالیالی آلبریك جنتیلیس (١٥٥١ انکلتره‌ده وفاتی ١٦١١) Alberic Gentilis . Dejureb elli نام مؤلف دخی اك تقدم ایتمش حقوق حرب نامنده بر اثر یازمشدر . بو اثرده دولتلرك مناسبتلرینی قواعد جاریهٔ عملیه و تصادفات سیاسیه‌یه تابع طوتمیوب اوروپانك هر طرفنده طانتمسی لازم کلن بر طاقم قواعد حقوقیهٔ معینه‌یه تابع قیلمق لزومنی درمیان ایدییور ایسه‌ده او

قواعدك نەدن عبارت اولمسی لازم کلەجکنی بیان ایتمیور .

حقوق دولك علم حقوقه دائر برعلم مستقل اولمسی غروچیوسك De jure belli ac pacis حقوق حرب وصلح نام اثرینك انتشارندن اعتباراً باشلامشدر. [۱] غروچیوسی بو اثرك تحریرینه سوق ایدن شی یدی سنه محاربەسنك ایقاع ایلدیکی فلاکت و دهشتلر اولمشدر. شوافراطلری کورەرك « حکومات نصرانیه زمان حربده بشریتك اغراض وحشیانەسنی تحدید ایدەجك بعض قوانینه تابع اولمامیلیمیدر ؟ » دیه محاکەیه کیریشیور . بو مسئلەیی حل ایچون تاریخه وقرون عتیقه ایله قرون وسطی مؤلفلرینك آثارینه مراجعت ایدییور . نتیجه مساعی ایله اك معتبر ارباب فکر وحقوقدن اقتباس ایتدیکی فقرات ووقایع آتیده شوفکری حاصل ایدییور : حکومات نصرانیه حرب ایتمك حقوقنی حائز ایسەلر فطرت بشریەدن منبعث حقوق ضروریەیه حرمت ورعایت خصوصنده ابراز شدائددن وازکچمکده مجبوردرلر .

غروچیوسك اثری حقوق حربه تخصیص ایدلمشدر . لکن مسائل حربیەیی ایوجه تعمیق ایچون علی العموم حقوقك وبالخاصه حقوق دولك اساسی اولان قواعدی تدقیق ایلمشدر .

غروچیوس دولتلرك یکدیکرینه قارشی اولان وظائف حقوقیەیی طانیمغه مجبور اولدقلرینی بیان ایتمکدەدر . هردولت کندی تبعەسنك منافعنی محافظەیه صلاحیتدار اولمقله برابر بالجمله دولتلرك منافعنی نظر اعتباره آلان ومناسبات متقابلەلرینی تنظیم ایدن عمومی برحق دخی واردر . بوده حقوق دولدر . حقوق دولك میدانه کلمسنی موجب اولان سبب یالکز دولتلرك منفعتی اولمیوب بوعلم ناقابل انکار اولان بعض قواعد حقوقیەدن نشأت ایتمشدر .

بونکله برابر غروچیوسك حقوق دولك اساسی حقندەکی نظریەسی پك قوتلی دکلدر . غروچیوس مطلقا حقوقی حقوق عقلیه ایله حقوق موضوعەیه تقسیم ایلمکدەدر . بعده حقوق موضوعەیی حقوق بشریه ایله حقوق الهیەیه ، حقوق بشریەیی‌ده حقوق مدنیه ایله دوله تقسیم ایدییور . حقوق دولك مجبوریت اجرائیەسی بالجمله اقوامك ویاخود بعض اقوامك رضاسندن نشأت ایتدیکنی بیان ومطالعات آتیەیه بناءً بین الدول مجبوری الاجرا بعض قواعد حقوقیەنك لزومندن بحث ایلیور . ممالك مختلفەده وازمنهٔ متفاوتەده یشایان افراد بشریه بر مادهٔ معینه حقنده فکراً اتحاد ایدرلرسه اتفاقلری برسبب مشترکك نتیجەسی اولەرق یاقوانین طبیعیەیه موافقتلرندن ویاخود رضای عمومیلرندن نشأت ایتمك کرکدر . بوسببلردن برنجیسی حقوق عقلیەنك ، ایکنجیسی حقوق دولك منشائیدر .

محمود اسعد

[۱] بو اثر کراراً : فرانسزجەیه ترجمه ایدلمش ایسەده اك بکیسی رادیەفودەره طرفندن ایدیلن ترجمەدر : مترجم مؤلفك ترجمهٔ حالنی حاوی بر مقدمه یازارق غروچیوسك عالم مدنیتده اجرا ایتدیکی تأثیری شرح وایضاح ایتمشدر .

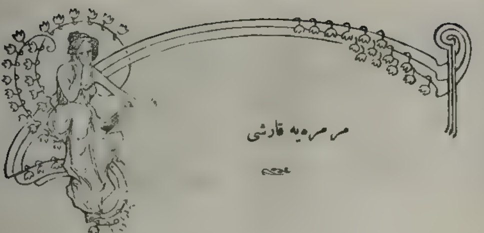

مرمره‌یه قارشی

نورقر نه ناز ایله سینه‌كده خنده بار
امواجڭك بوشب نه كوزل بر سروری ولر ،
هر لرزشكده جلوه‌غا طاتلی برادا ،
هر دمدمه‌كده دوبه‌ده‌یم نعرهٔ صفا !
دون ایكلیوردی موجه‌لرڭ پك حزین حزین ،
دون سیر منظركله اولوردم بكا كزین ،
ای یاره‌لی یورك كه آثارسین زمان زمان
كیمدر ایچكده بویله مسرت اویاندیران ؟
ناخون بلودك‌قوری طوپراقده نوحه‌زن
بر تازه زوجه برده جكرپاره ترك ایدن
بیچاره بر یدرله ایدركن مجادله
یار اولمكی دون ایدی بر حزن ایله ؟
كسب مسرت ایتمك ایچون سنده بی قرار
آنی به می نه كی ایتمندك انتظار ؟
یوزلرجه پیروشانه ، بیوك خانمانلره
جلاد اولان صبرلی ، متانتلی مرمره !
ناموس ملت ووطن حبس ایدن اوتار
زندانلر ! ای زهرلی محیطات آه‌وزار !
ای ظلمتنده برتجه خورشید مهربان
سونمش اولان اوزون كیجه ! ای قبر زندكان !
ای قاتل جلك منفعت : ای بایع حیا !
ای مسكنت ! مداهنه ! ای جبههٔ ریا !
ای رقه بنه اولان وطنی ! ای خلق منجمد !
وجدانی ، عمیق اوزن ای یای مستبد .....
یوق یوق یتر كذشته‌یی یاد ایتمك ایستمم ؛

ملت بوكون ظفرده ، وطن شاد ومحترم ؛
ماضی كوملدی حفرهٔ نسیانه تا ابد ؛
فردا كشاده ، رهبر اقبال معتمد ،
القیشلایور جهان ارجمندلی رهبری :
ارسلان نیازی ! ای بیوك عثمانلی عسكری !...
بیلمم حیاتمی بولكه ایلسه‌م فدا ؛
ایتمش اولوردم سكا شكرانمی ادا ؛
سرتاجیمسن : وطن سكا مفتون و مفتقر ؛
یالكز وطنمی ، كره كمالكله مفتخر ؛
بیلمم كمال ایدرمی تماماً بیان حال
دانتون ، سه‌زار ، پیه‌ر ، بو اعاظمده بر كمال ؛...
میوقه‌واردی كرچه بیوك نام وشانلری ؛
اونلرده كرچه شانلی وطن قهرمانلری ؛
لكن ، بانكده نجه كوچكدر مراتبی ؛
یوق ، یوق ، نیازی سن بو دهاة بشركبی
بر اردو دشمن عسكرینی خاكه سرمدك !
خون بعرله یاسلی دكل نام سرمدك !
دست حمیتكده كی شمشیر اتحاد
بر اردو عسكری ایلدی دوچار انقیاد
حصن اسارت اولدی تماسیله منهدم !
یارب..! بعر نه معجز ایمش..! لال حیرتم ؟
كیم دون اولوردی بویله بر اقباله منتظر ؛
انسان الندملحظه ایمش اك مدید عصر

١٧ تموز ٣٢٤

م . رؤف

مجلس مبعوثان کرسیسی

مجلس اعیان صالونی

اوتوز ایکی سنه اول عدلیه دائره‌سنده کن ایکن اولان مجلس مبعوثان و اعیانک بوکونکی حالی

Tribune de la chambre des députés

Salle du Sénat

La statue de la liberté à la place de la République à Paris sur laquelle les Jeunes - Turcs sont allés déposer une couronne en l'honneur de la France

قانون اساسینک اعلانی اوروپه‌یه کنج ترکلر طرفندن اوزرینه بر اکلیل وضع اولنان پاریسده رهپوبلیک میدانندە واقع حریت هیکلی

چراغان سرای حالنده صوکره

Après l'incendie de Tcheragan [illegible]

حربیه ناظری رجب پاشا مرحومك جنازه [illegible] ق و اتحاد جمعیتی طرفندن كوندریلن چلنك

L[illegible] [illegible] de Redjeb Pacha, ministre de la guerre

تصادفلرم

بو تموز صباحی ، بار الیم حیاتله محول اسكله‌یه ایتمش وهیچ برشیٔ نظر دقتمی جلب‌لاقبولایه‌رق واپوره كیرمشدم ؛ بیلمم نصل اولدی ، راست كله اوطوردیغم بر یرده ، بر خندهٔ ضیا كبی ، بردنبره او طلوع ایتدی . او ، بوكون ایلك دفعه كوردیكم بر چهره ، فقط اوقدر انیس روح بر چهره كه ایلك دفعه كوردم دیرسه‌م خطا ایتمش اوله‌جغمی ظن ایده‌رك تردد ایدییورم . روحلرك تا ازلدن پیدای آشنائی ایدوب آبده قدر آرادقلری چهره‌لردن بری .. وقدرك یاوریٔ فوق‌العاده‌سندن ، تماميله قارشیمه اوطوردی . یانندە زوجی واردی ، وبنم یانمده اوطوران ایكی ارككله معارفه‌لری اولمالی ایدی .

او زمان پیش نظرمده آچیلان بو ساحهٔ مینای حسن و جاذبه‌یه وقف انظار ایتدم . اوخ .. نه‌درین ،

حربیه ناظری رجب پاشا مرحومك جنازه آلایی

Les funérailles de Redjeb Pacha, ministre de la guerre décédé à Constantinople le 16 août 1908

حربیه ناظری وهب پاشا مرحومك جنازه آلاینده امرا وضابطان

Les généraux et les officiers aux funéra[illegible] Reach Pa[illegible] de la Guerre.

نه پاك بر سمای
نیلکون ملاحت
یاربم!. برچوجق
روحی، برچوجق
عمیق بوموجود
رقیق ومستثنانك
کوزلرنده منجلی
نور معصومیت
قدر صافی وبیاض
اوله‌ماز ؛ بتون
بیاض ، جلدی
روحی بتون، بتون،
بتون بیاض ..
بیاض وشفاف !

تبسمی ، لکن بو تبسم دکل ، بو آغزینك یاوری دوداقلرینك ساده طوریشی ؛ سوز سویلرکن ، بودوداقلرك آلدیغی خط ، ایشته تبسمی او ، اویله که ، تبسم تکلم ایدییور، یاخود دها طوغریسی ، سوز تبسم ایدییور دینیر .

سس ، آه اوسسی ، اووقتده آهنکلر ترنم ایدن ، رقصلرله ، خنده‌لرله قوشوب ؛ روحی عمق روحی بروقار شوخانه ایله تلثیم ایدن سس .. نظر او هیچ بر فنا منظره کورمدیکندن فالق انعکاس ایتمه‌مش باکر نظر ...

اوقدرکه بتون بکر وعصمتدن مرکب اولدیغنه انسانك یمین ایده‌جکی بو مخلوق ، مادیتدن کلیاً تجرید ایده‌رك ساده بر ملك اولمق اوزره کوردم ؛ ویاعمه‌کیلرله قونوشورکن ، اونك ده بر والده اولدیغنی اوکره‌نمك بنی تألیم ایتدی . اوت ، اونك ده وظائف عضویه‌دن معرا وخالی اولمدیغنی اوکره‌نمك حقیقته آجی بر عودت اولدی .

وبوعودت ، کیری‌یه قدر کلوب ، اوراده ، تا اکیه‌لیدن کیره‌رك کوزلریله بوقادینه ییه‌جك کبی باقه باقه نهایت کیریده فرصت بولوب یانسه صوقولان وبونی‌ده لحمدن مرکب عادی برقادین کبی کوزلریله ایصیرجه‌سنه، بروننه قدر صوقولوب قادینی عادتا نفسیله تعجیز ایده‌رك حیوانیتنی کوستن بر آدمی کورنجه دها الیم اولدی .

آه ، بهیمیت بشریه‌نك ، بوقدر نفیس ونازك بر چیچکی کندیسنه لایق کوره‌میوب اونی‌ده برمیوه کبی ایصیرمق ، یمك ایسته‌مسی ، بو حوایج حیوانی‌یی حس ایدیشنی کورمك بنم ایچون نه‌قدر آجی ایدی بیلسه‌کز ! ..

لکن بونی، صنعتك الك نازك بر محصول ظرافتی اولان بر صاقسیده صافلانه‌جق بر چیچك کبی ، تنسمله صولمسندن تتره‌یه‌رك ساده نظرله تماشایه مخصوص بر موجود رقیق اولمق اوزره سیر

یدیله جك بو مخلوقی، حیوانیته مهداشتهایابیق آرزوسنی بدایع المعاصرین :

طویمق ایچون انسان نه‌قدر حیوان اولملی ایدی !

وحیاتك زهرلی طرناقلریله آچامش یاره‌لرله حالا صیزلایان قلبم ، تکرار بردنبره ماضی‌یی، پك یقین برماضی‌یی تخطر ایده‌رك ، بلکه بو قادینك‌ده بتون عصمت ظاهره‌سنه رغماً بکا اولدن پك بیاض وپك معصوم کورینوب ده صوکره نصل لوث وچرك ایله آلوده جیفه‌ان معصومیتلر کی ملوث وچرك آلوده اولدیغنی دوشونمك بنی دها پك چوق تألیم ایدن دیگر برحس اولدی ...

بویوك اطه ٥ تموز ١٣٢٤

محمد رؤف

قیل وقال ادبی

اخلاق ، حیات ، شعر ، ادبیات ، قادینلره وعشقه کاثر . . . .

١ ـ شعر برگوز یاشندن برانجی بایعقدر .

آ فرد دوموسه

٢ ـ یاشامق پرستش ایتمکدر .

لامارتین

٣ ـ قادینلرك فطرتی رقت عصبیه ایله نازك وخفیف مخیله‌دن ، فطری ومکسوب براحتیاط و دقتدن ترکب ایدر .

ابیولیت‌ه‌ن

٤ ـ حیات ، ساده بر اویقو وعشق اونك رؤیاسیدر .

موسه

٥ ـ هیچ برشی بزی بر بویوك الم قدر بویوتمز .

موسه

٦ ـ اك گوزل، اك بویوك، اك دوغری شعر بر حقیقت مدهشه‌نك تضییق آلتنده هیچ بر شی سویله‌یه مه‌مکدر .

عبدالحق حامد

٧ ـ صنعت یالکز بر طاقم یدلر وجوده کتیریر . اصل شاعر قلبدر .

آندره‌شنیه

الیاس ماجد

حربیه ناظری مرحوم رجب پاشانك جنازه آلاینده درویشان ودهدکان

Les Derviches Tourneurs aux funérailles de Redjeb Pacha

أوم

یشیل و کوکلی داللرده کزله‌نن و کوله‌ن
آوم . . . بو کون بکا عائد ، بوکون بنمسن‌سن . . .

دوداقلرم قورو ، قاچ دفعه ، بر بیاتجی آیاق
سکون لیلی دولاشدقجه ، صاندم ، آیرلق
تقرب ایتدی حریم جدار سقفکدن ؛
بر افق بیکسك اوستنده آغلیورکن بن ،
بکن هوالره سودامی ایلیوب پیرو ،
نهی ، صوغوق قالاجقدك زوالی بیکس او

و اقشام اوستی سکونکده لامبه یانمیه‌جق ،
آغاجلرك صوصه‌جق . . . جاملرکده عکس شفق
کورونمه‌دن سونه‌جك . . . لیل کریه ، لیل ملال !
اینلنجه أیلیه‌جك شکل بر حمومك اقول . . .

فقط بو کون بکا عائد ، بو کون بنمسن‌سن
سویلی أوکه بو قوینکده أك قودورمش أك
درین مصائب و اهواله قارشی محفوظم ؛
دولاشیور بوکون اوستکده اسکی قورقو ، اولوم . . .

آغاجلرك کوله‌رك بر بهار دیکرله ،
طیور و شمسی طوتار انجه ، تازه أللرله ؛
رکود سایه‌ده آچدقجه راز چشم قمر
حوضلرکده آچار دسته دسته نیلوفر . . .

سویلی آو . . . بو کون آتشکده عشق بکلیوردم
او یتیه طفل ملکچهره نره‌ده‌در ؟ دیوردم

احمد هاشم

اوروپا خاطراتندن :

دون و بو کون

جنه ورايه کيد ييوردم . سنه‌لردن‌بری کورمديکم، آطه عالملرندن بری بربرمزی غائب ايتديکمز بر ارقداشمك النی صيقه‌جق ؛ بيلمم قاچ کون ايچون اوکا مسافر اوله‌جقدم . پارسه عودت اميدی يا وار يا يوق ايدی . مع مافيه بو يکانه شهرك کنيش بولوارلرينی ، روحفزا اورمانلرينی ، مدبدب باغچه‌لرينی ، باخصوص کيجه عالملرينی ترك ايتمك قلبمده بر عقدهٔ تأسف براقيور دكلدی . حالبوکه کوزلری ياشلر ايله دولو ، النده‌کی آغير پاکتلری متوکلانه طاشيه‌رق (ژاردن دەپلانت)ك اخلامورلری آلتنده بنی تعقيب ايدن لوئيزدن آيريله‌جغمه مأيوس دكلدم . بيلمم نصل اولمش ايديده بر آز جديجه باشلايان بو مناسبت اوچ آی صکره نا قابل تحمل بر درجه‌يه کلمش ، حق بر هفته اول بربرمزدن آيرلمشيدك . لکن جنه‌ورايه کيده‌جکمی کنديسنه بيلديرديکم وقت همان قوشمش کلمش ، عفو طلب ايتمش ، بر چوق کوز ياشلری دوکمش ، بنی بو قرارمدن نکول ايتديرمك ايچون او کيجه صباحلره قدر چالشمش ، حق‌بكارنی قاچيرمق ايچون نه حيله‌لر دوشونمشيدی . فقط بونلرك هيچ‌بری مؤثر اولمامشيدی... ايشته (ليون) استاسيونه کيدييورز . استاسيون اوه يقين اولديغی کبی پاکتلرمده کوچك اولديغندن آرابه‌يه بنمك ايسته‌مه‌مش، لوئيز ايله پاکتلری تقسيم ايتمش و بونيسان صباحنك سيسلی و دورغون هواسنی دويه دويه تنفس ايدرك پارسك کاه تحته ، کاه يتسوم ، کاه پارکه قالديرملرنده صوك دفعه اوله‌رق بر دها کزه‌رك ، (سن) نهرينك تا شارانتوندن نوتردامه قدر اوزانان بولانيق رنکنی بر دها تماشا ايدرك ، بو بخارلی ، الکتريقلی ، بارکيرلی بر قاتلی ، ايکی قاتلی تراموايلر ، اوتوموبيللر ، اوتوبوسلر ، آراسنده بر دها دولاشه‌رق و تا اوزاقده (اورلئان) کوپريسی اوزوندن (متروپولیتن) بر آلتی شمندوفرينك بر سرعت برقيه ايله کچمسنی بر دها کوره‌رك مأيوس و متأسف يوله چيقمش ايدك . اون دقيقه صوکره (ليون) استاسيونی دولديران بيکلرجه خلق آره‌سنه قارشمش ايدم . لوئيز بوتون يولده تکرارلديغی سوزلرك ارتق بی‌فائده

فائق صبری بك

Faik Sabri Bey

Notre rédacteur en chef

اولدیغنه تماميله قانع ؛ شمدی سکوت ایدییور ، آره صره منديليله کوزلريني سيله‌رك ، پاکتلر النده پيشمی تعقيب ايدييوردی . پارسك هر هانکی استاسيونی اولورسه اولسون ، مثلا : (ســن لازار) ، (اورلئان) ، (شمال) ، (شرق) خطی استاسيونلری وبو (ليون) استاسيونی، هركون يولجيلرايله دولودر. دقيقه‌ده برتون کلير ، کیدر واوزاق ، يقين فرانسه‌نك مختلف نقاطندن کلن يولجيلر برمشیء سريع ايله آرابه‌لره ، تراموايلره ، مترولره طاغيليرکن اوبر قپودن ينه بويله ، بيكلرجه خلق پاکتلری ، صندوقلری ، باوولری ايله استاسيونك حرکت ريختيمنی دولديررلر .

قومپارتيمانه پاکتلری يرلشديره‌رك پنجره کنارنده کنديمه برير حاضرلادقدن صکره لوئيز ايله وداعلاشمق ايچون ترندن اينمدم . اوزون مصافحه‌لره وقت قالمه‌دن مأمورلر : « ديژون ، ماقون ، ليون ، جنه‌ورا ، مارسيليا يولجيلری ترنه . . . » ديه باغيرمغه باشلاملری اوزرينه همان واغونه آتلادم . برثانيه صکره ترن حرکت ايتدی . ولوئيز ارتق کوزلری‌شيشمش، اللريله اشارت ايدر ، بمحال مکتوب يازمه‌مي اخطار ايدرکن ترن آغر آغر استاسيوندن چيقيور و کنج قيزك خيالی توزلی جاملرك آرقه‌سندن سيلنيوردی .

∴

(پارس ــ ليون ــ بحر سفيد) خطی اوزرنده سياحت پك لطيفدر . هرايکی طرف زمردين چنلر ، سايه‌دار اورمانجقلر ، مزروع تارلالر ، صولری براق درەلر ايله مملودر . هله کويلر ، شهرلر اوقدر صيقدرکه مارسيلياية قدر بوتون فرانسه‌ده برقاريش بوش طوپراق يوقدر. ذاتاً بوتون اوروپاده کمال امن واعتماد ايله ماشياً سياحت ايديله‌بيلير. هرحالده بوتنها يوللر پارسك بعض بولوارلرندن ، (آپاش) دنيلان چاپقينلرك ياتاغی اولان بعض محله‌لرندن دها امينليدر .

قومپارتيمانده‌کی يولجيلرهپ تجار ، قوميسيونجی ؛ کيمی ديژونه ، کيمی ليونه کيدييور . اولا عمومی بر مکالمه ايله برايکی ســاعت وقت کچدی. فقط اوکله ياقلاشه‌رق کونش سمت رأسه واردقجه قومپارتيمانك صيجاغنه ارتق تحمـل ايديله‌من اولدی . هرکس قوريدورلره آتيليور ، ترنك سرعتندن متولد روزکار ايله براز سرينلنمك ايچون بوتون باشلر پنجره‌لردن ديشاری اوزانيور واکسپرس اره‌صره اوزون فريادلرايله تونللره کيروب چيقه‌رق ، کوپريلردن کچه‌رك ، بوجهنمی اوواده‌ن قاچيور ، صرتلره طيرمانيوردی.

(ماقون) ده جنه‌ورا يولجيلری ترن دكشديردی . (اکسپرس) مارسيلياية دوغری يولنه دوام ايتديکی حالده بزطار وقوريدورسز پيس بر واغونه کچدك . و اومنيبوس دينيکلری اوزرنده صارصيله صارصيله ، هرراست کلديکی ايستاسيونده دقيقه‌لرله توقف ايده ايده (کولوزه) دوغری يوللاندی . ارتق استاسيونلرده شيق تاجرلردن، بانقه مأمورلرندن، سوسلی مادموازللردن زياده صرتنه طوربه‌سنی يوکلنمش کويليلره قصبه‌ده‌کی طورونلرينی زيارتدن دونن ساليده بويوك بابالر.. ايالتك برکوشه‌سنده منزويانه يشايان

بر کبار عائله ایچون جلب ایدیلن دادیلر .. کورو-
نیوردی و بن قارشیمده ، دائما ، تابارسدن بری
عین کنجی ، بر از جدی و بك آز کوزه کورینن بر
کنجی کوزیبور و شاشیوردم . فرانسزلرده
چکه باز اولمیانی پك نادردر . چوق چابوق
لقردی یه کیریشیر و درحال احباب اولورلر . حالبوکه
اوبر واغونده اوقدر کشینك ایچنده لقردی یه
قاریشمیان بر بن ایله برده بو موسیو اولمشیدی .
فقط بول اوزادقجه بر از دیلی کوشتمك احتیاجلریده
حس ایدیلیور . ؛ مع مافیه چوجیجاق و دار اوداده
نفس آلمق قابل اولمدیغندن کوزلر بلا اختیار
قاپانیوردی .

.·.

(کولوز) ده بر ایکنجی دفعه اوله رق ترن
دکیشدیردیکمز وقت تصادف ینه قارشیمه عین
کنجی کتیردی . اقشام اولمق اوزره ایدی . شمدی
ترن وادیلری براقمش ؛ [هوت صاووا] نك
عظمتلی داغلری آره سنه کیرمشیدی . ارتق موسیو
بنمله لقردی یه باشلامشیدی . منظره نك کوزللکی
حقنده کی بر بحث آره ده کی برودتی ازاله ایتمش ،
با خصوص بوتون بر کونی قارشی قارشی یه کچیرمش
اولمقده آره مزده فضله بر صمیمیت حدوثنه سبب
اولمشیدی . شو درجه یه قدر که یاریم ساعت صوکره
قرق سنه لك احباب کبی اولمشیدق . مطالعاتمز
یکدیکرینه توافق ایدیور ، حسیاتمز هر خصوصده
عینی ظهور ایدییور ، والحاصل بویوك بر آهنك
امتزاج بزی بربرمزه بند ایدییوردی . موسیو
(ژولیه ن قرومیه ز) لیونده بویوك بر دمیر فابر-
یقه سی صاحبنك مخدومی . . فابریقه نامنه سیار
مأمورلق ایدییور . . . نازك ، مقتدر بر کنج ..
پك ده ملتفت . . نهایت بیلمم نصل اولدی
لقردی اویله بر صره یه کلدیکه موسیو ژولیه ن
بکا شو سؤالی صوردی :

— عفو ایدرسکز موسیو ، اسمکز ، طرز
تلفظکز اجنبی اولدیغکزی کوستریور . هانکی
ملتدن اولدیغکزی صوره بیلیرمی یم ؟ . .

بن بویله بر سؤاله ذاتاً منتظردم . و بو سؤاله
جواب ویره جکم دقیقه یی دوشونه رك قلباً معذب
اولیوردم . أوت ، امین اولکز ، هانکی
ملتدنسکز دینلدیکی زمان « ترك » جوابنی ویرمك
اوروپاده انسانه اوقدر کوج کلیورکه ... ترك
دیمك بر چینلیدن دها بطی ، بر تیبتلیدن دها
متعصب ، بر اوسترالیالیدن دها وحشی ، و بر
اسیردن دها اسیر دیمك ایدی .. ترك دینلدیکی اوروپالینك
کوزی اوکنه هر درلو حسیاتدن بیخبر .. حق
بتلکندن بیخبر .. قیود حیاتیه دن بیخبر ..
حقوق مدنیه دن بیخبر .. والحاصل .. بیخبر ...
بیخبر .. هر شیدن ، پشایشندن ، موجودیتندن ،
نره ده اولدیغندن ، نه یاپدیغندن ، نه دوشوندیکندن
بیخبر ... بر طاش قدر جامد ، بر مرمر قدر بارد ؛
بر اودون قدر قالین قفالی ؛ بر حیوان قدر
حیوان بر مخلوق کلیور ... و بونك بویله اولدیغنی ،
بر تركك بر فرانسز قدر ذکی ، بر آلمان قدر
چالشقان ، بر انکلیز قدر صبور و معند ، بر انسان
قدر انسان ، بلکه ده ذکاوتده ، سعی و غیرتده ،
ثبات و اقدامده بوتون اوروپالیدن دها ایلروده .

اولدیغنی بیلدیکمز حالده اونلری اقناع ایده میورز. نصل اقناع ایده بیلهلم که مدعامزی اثبات ایچون الده هیچ بر برهانمز، هیچ بر اثباتمز یوق. بالعکس بوتون یشاییشمز، بوتون اجرا آتمز، بوتون ایشلرمز اونلرك ظنلرینی تأیید ایدیور وبزی یالانجی چیقاریور ... بوجهتله صیقیله بوزوله:

— سز بولکز دیدم ...

— بلکه بر روس، دیدی ... بلکه براسقوچیالی ...

— پك اوزاقسکز ...

— اسپانیول، ایتالیان ...

— دوام ایدیکز، دوام ایدیکز. شرقه طوغری ...

— مجار، رومانیالی، بلغار، یونانلی...

بن بونلرك هپسنه باشمله نفی اشارتی ویریوردم ...

— هندلی ...

نهایت: اوه! آکلادیکز، دیدم، ترك!..

مخاطبمك آغزی آچیق قالدی.. برحیرت:

— سز برترك!.. خیر خیر، قابل دکل.. استهزا ایدیورسکز، شقا ایدیورسکز.. سز برترك.. شو ضعیف بنیه کز، بو متناسب اشکالکز، لسانه اولان شووقوفکز؛ دمندن بری مکالمه کزدن آکلادیغم بو افکار و مطالعاتکزله سز بر ترك!

او، آرتق کولیور، قهقهه‌لرله کولیور، بوشقایی پك کوزل ترتیب ایدلمش بوله‌رق احتمال ترکلك آلتنده صاقلادیغم ملیتمده بر آمریقان؛ بر قابلی والحاصل بوسبتون بشقه برشی بولمق خیالیله کوزلرینی اوفالده‌رق، اللریله بوکرلرینه باصه‌رق عصبی برهجوم قهقهات آلتنده ازیلیوردی.

بن اونی اقناعه چالیشیور، ظن ایتدیکی کبی ترکلرك هپ وستملر قدر پهلوان، کوازیمو دولر قدر چیرکین، وحشیلر قدر جاهل اولمدقلرینی ایضاح ایتمك ایستیوردم. سوزلرمك جدیتنه قانع اولدیغی وقت موسیو ژوایه‌نك کولمکی ترك ایتدیسه ده حیرتی الآن بردوام ایدی.. بونك اوزرینه ترکلرك حیات وعادا تنه، اصول وآداب

چرچر حریق حادثه‌سندن صوکره
Après l'incendie de Tchirtchir Stamboul

چرچر حريق هائلندن صوكره اسكان اهالى ايچون قوريلان چادرلر

Les tentes dressées pour abriter les victimes de l'incendie
de Tchirtchir à Stamboul

معاشرتلرينه، آوروپاليلرك على العموم تركلر حقنده ياكلش فكرلرده بولنمەلرى آدمعقللى تدقيقاتده بولنمدقلرندن نشأت ايتديكنه دائر مكمل معلومات ويردكدن صكره بزى بوقدر ازن، اولدرن، برباد وخراب ايدن پارەيه ده نقل كلام ايله حكومت مستبدەنك بوتون تخريباتى، بوتون جنايتلرينى واوروپايه قارشى تركارى جاهل، حقوقندن بيخبر، هر درلو اشكنجەيه راضى ومطيع كوسترمكدەكى مقصدينى ايضاح ايتدم. نهايت سوز ژون تركلره كلەرك موسيو ژوليەن :

— آدم سن ده، ژون تركلرده شارلاتان.. تهديد ايله سلطاندن پاره چكمكدن باشقه براشلرى يوق... ديديكى وقت نه جواب بولوب ويرەجكمى بيلەميەرك ويالكز بونك جملەسنه شامل اولەميەجغنى والآن پاريسده ومصرده سنەلردنبرى كمال جديتله هيچ بر مكافات بكلەميەرك، هيچ بر اميد بسلەميەرك چاليشانلر بولنديغنى سويليەرك لقرديسنى بوراده قپاتدم. ذاتاً ترن (بەلفارد) استاسيونه ياقلاشمق اوزره ايدى. موسيو ژوليەن بورايه اينەجكندن شايد ايلروده بركون اولورده ليونه كلەجك اولورسەم بهمه‌حال كنديسنى زيارت ايتمكلكمى وبنمله كوروشديكنه پك زياده ممنون وتوركلر حقنده بسلديكى ياكلش مطالعەنك تصحيحنه واسطه اولديغى ايچون پك متشكر اولديغنى و مملكتمه عائد مهم حوادث آلديغم وقت كنديسنه ده معلومات ويرەجك اولورسەم پك سوينەجكنى سويليەرك و دفعاتله الـى صيقوب صيق صيق مكتوبلاشمەمزى تمنى ايدرك (بەلفارد)ه ايندى. بن قومپارتيمانده مأيوس و مقهور، اوتەكى اوجده اوبوقلايان بر كنج قيز ايله يالكز قالمشيدم، دوشونيور، مملكتمى، بونك دها بويله نه قدر دوام ايدەجكنى دوشونيوردم. بركت ويرسون كه كنج قيز يانمه ياقلاشەرق :

— جنەورايه ايلك دفعه اولەرقمى كيديبورسكز؟ خطاب نازكانەسنده بولنديده بكا بو

درین‌پاره‌لری بر مدت ایچون اولسون اونوتدیردی.

∴

درت آی صوکره . . . ینه بر کون ، آقشام اوزری لیون استاسیونده ترنه بینیور ایدم . فقط بو سفر کیده‌جکم یر جنه‌وا دکل مارسیلیا ، اورادنده استانبول . . . او معزز وطن ایدی . . . یکرمی کون ایچنده مملکتده بویوك تبدللر اولمش ، بر هفته‌دنبری قانون اساسی و بونی متعاقب عفو عمومی اعلان ایدلمشیدی . . . بر یاندن پارسی ایکنجی دفعه فقط بو سفر احتمال بوتون بوتونه ترك ایتمك یأس و حسرانی ، دیکر طرفدن استانبوله عودت ایتمك . . . وبای تحقق بوس بوتون متبدل و کیم بیلیر نه حالده بولمق مسروریت و مراقی . . . بنی غریب هیجانلر ایچنده براقیوردی . . . برکت ویرسونکه صباحدنبری کاتب خصوصیسی بولندیغم محرریندن موسیو آدولف تالاسسوایله برلکده «لوموندایللوستره» یه حاضرلانه‌جق بر مقاله ایچون چالشمش و (ته آتر فرانسه) جوارنده علی‌العجله یمك ییه‌رك تمام ترنك آن حرکتنده استاسیونه کلمش اولدیغمزدن انجق بر برمزك النی صیقه‌جق وقت بوله‌بیلدك . بر قاچ کشینك ایچریده هیچ یر اولمدیغنی ادعا ایتملرینه رغماً بردن باووللرمله برابر ترنه آتلامغه آنجق وقت بوله‌بیلدم . ترن آغر آغر حرکته باشلامشیدیکه واغونه شیق بر قادینده آتلادی . باشنده‌کی قوجه شاپقه‌سی دانتلالی کوملکی ، الده‌کی‌ـوصلی چانطه‌سیله‌یك شیق و یك جدی کورینن بر قادین . و آیاقده قاله‌جقی اندیشه‌سی اره‌مزده بر باب معارفه کشادینه وسیله اولیویره‌رك دها ترن پارس خارجنه چیقمدن دوستلغمزی تقویه ایتدك .

— مادام (لیوته‌ی) بر طبیبه . پارسك مشهور طبیبه‌لرندن . (پریوا) ده بر خسته‌یه تلغرافله چاغرلمش اورایه کیدییور . ـ برلکده‌او . طوره‌جق بر یر تحریسنه چیقه‌رق نهایت ایچروسنده درت کشی بولنان بر قومپارتیمانده یر بولدق . رفقای سیاحتمز تونسلی زوج و زوجه ؛ قدسه زیارته کیدن یاشلی بر قادین ، براز عصبی ، براز چیلغین برروس دلیقانلیسی .. روس اوزون بر نطقه باشلامش ، بوتون دیکرلرینی کندیسنی دیکلمکه مجبور براقمش ایدی . نه قدر غریب و کولنج برافاده‌سی‌وار ایدی بیلسه‌کز ... غیر اختیاری‌بنده کولیوردم . روسلرك حیاتی ، طرز معیشتلرینی او قدر کولنه‌جك صورتده تصویر ایدییوردی که بر کوشه‌یه بوزوله‌رك براز اویقوکسدیرمك ایستین تونسلی زوج بیله نهایت دوغروله‌رق بوتون دقتیله کنجی دیکلمکه باشلادی . اولسه اولسه یکرمی اوچ یکرمی درت یاشلرنده اولملیدی ... دائما سویلمك ، هیچ دورمدن سویلمك اونك ایچون طبیعی بر احتیاج اولدیغنی کندیسیده اعتراف ایدییوردی . فی‌الحقیقه ایشته ایکی ساعتیدرکه متمادیاً سویلیور ، سویلیور . الك کولنج یرلرده بیله چهره‌سنك بر چیزکیسنی قیمیلداتمقسزین بلا اندیشه وقور سویلیوردی .

نهایت سوزینی روسیه انقلابنه کتیردی و او وقت قانلی، فجیع منظره‌لر تصویرینه باشلادی. او قدر قورقونچ و مدهش که قدسه کیدن اختیار قادینده داخل اولدیغی حالده بوتون قادینلر پر دهشت قولاقلرینی طیقادیلر و اختیار آرتق بوبحثه دوام ایتمه‌مسنی روسدن رجا ایتدی ، فقط او دیکله‌میور ، دوام ایدییور؛ یوزلرجه نفوسی تلف ایدن بومبالردن، قورشونه دیزیلان اختلالجیلردن ، سلاح آتان قیزلردن بحث ایدییور؛ اوزون قوللریله هواده مبهم دائره‌لر رسم ایدرك ، اغزینك توکوروکارینی درت طرفه سرپه‌رك اشتهالی ، اشتهالی آکلاتیوردی . صوکره بیلمم نصل اولدی ، ظن ایدرایسه‌م اختیار قادین اوله‌جق لقردیینی بالطبع الك تازه حوادث اولان ترك انقلابنه دوکدی . محاوره‌نك الك روحلی نقطه‌سنده ایدك .. بوبابده صیرف اوله‌جق مطالعاتی کمال دقتله استماعه حاضرلانیوردم . روسده داخل اولدیغی حالده هپسی ترکلرك بوموفقیتلرینی حیرتلرله آلقشلادیلر . بونك اوزرینه روس آوروپالیلرك اوته‌دنبری ترکلر حقنده پك یاکلش مطالعه‌لری اولدیغنی، پك قبا وجاهل ظن اولنان ترکلرك ایشته بوتون دنیایه درس عبرت، برنمونهٔ فضیلت اوله‌جق بویوك برحرکتده بولندقلرینی سویلیه‌رك ودها برچوق مدایحده بولنه‌رق نهایت بکا توجه ایله :

—سز نه‌دیرسکز، موسیو ؟ ترکلر حقیقةً صاحب فضیلت دکلیدرلر ؟ دیدی .

— عفو ایدرسکز ، موسیو ، فکرمی طرفکیزلك ایتمکسزین نصل بیان ایده‌بیلیرم ؟ چونکه بنده‌برترکم.. دیدم. بوسوزم آلقیشلرله قارشولاندی ... هپسی یرلرندن فرلایه‌رق اللریمه صاریلدیلر . تبریکلر، تقدیرلر ، تحسینلر برېرینی ولی ایدییوردی .. حله مادام (لیوته‌ی) حقیقی برترك ایله معارفه پیدا ایتمش اولمسندن پك ممنون کبی کورینیوردی . بول ارقداشلرم الآن ترکلرك مدح وثناسیله اوغراشدقلری اثناده بن بنه بویله برکون ترنده تصادف ایتدیکم حالی دوشونیور واوزمان ترك سوزینك ویردیکی تأثیر ایله شمدیکی آره‌سنده‌کی فرقی تصور ایدییوردم .. اوت ثون ترکلرك بو موفقیتی بویوك ، پك بویوك ایدی ... موجودیتمزی اوروپایه کوسترمش ، اونلر کبی محب حریت ، محب معارف ، محب ترقی اولدیغمزی ارائه ایتمش، بوندن بشقه مقصدمزك تأمین حصولنه اوقدر انتظام ایله ، اوقدر جدیت ایله چالشمش ایدك که نتیجه‌یی استحصال تاریخلرده مثلی نامسبوق صورتده کچمش واوروپالی بزم ذکامز ، بزم موفقیتمز قارشوسنده‌ایشته اصل بونتیجه حیرتلر ایچنده براقشیدی. دیمك که ترکلر ظن ایتدکاری کبی جاهل ، متعصب ، متوکل دکل ایدیلر ... دیمك که اونلرده چالشمغی ، یشادقلری عصره لایق آدم اولمغی بیلیورلردی . شمدی پرده‌لر ایندیرلمش ، قومپارتیمان درونی قاپ قرا کلق اولمشیدی . بیلمم دیکرلری اویوورلرمیدی ؟ بن کوزم قارشیمده مادام لیوته‌یك خیال مبهمنه

هر کوز حالا مملکتمزك ماضی وحالنی دوشونیور ، واستقبالی حقنده تصورلر قوریوردم . بردن بوتون وجودمدن بر رعشه کچدی . کوچوك بر تماس ، الکتریق دوکمه‌سنه طوقونلمش کبی ؛ بو رعشه‌یی تابجاغمدن هر طرفه ایشار ایدییوردی . اولا بونی تصادفه حمل ایتدم . فقط رعشه‌لرك تمادیسی ، باخصوص مساوی فاصله‌لرله تمادیسی بردن فکرمه برچوق امللر ، خولیالر عکس ایتدیریوردی . عین صورتله اعطای جوابده قصور ایتمدم وبو تلسز تلغراف اون دقیقه قدر بو صورتله ایشلدکدن صوکره بزی قوریدورده بربریمزك آغوشنه آتیوردی...

∴

(آوینیون) ه کلنجیه قدر ترن اونودلماز خاطره‌لره مکان اولمشیدی . کمال یأس ونومیدی ایله کونك ورودینی کوریور ، بو سیاحتك نیه بویله کونلرله ، آیلرله ؛ تاچینلره ، آمریقایه قدر تمادی ایتمیه‌جکنی کندی کندیمه صورشدیریور بو دقیقه‌لری بوتون کوزلکلریله فضله فضله یشامق ایچون حلول ایدن هر آنی تأخیر ایتمك ایستیوردم . آقشامدن بری نه او ، نه‌ده بن کوزلرمزی قیامشیدك . فقط هیهات ! مارسیلیایه قدر بکا رفاقت تکلیفمی بر درلو قبول ایده‌میوردی . وظیفه‌سی اونی (پریوا)ده بکلیور ، دها او صباح آلدیغی تلغرافده خسته‌سنك آغر اولدیغی ، سریعاً کلمسی بیلدرلدیکندن مجبوری اوله‌رق (آوینیون) ده اینمسی اورادن (پریوا)یه کچه‌جك ترنی بکلمسی لازم کلیوردی .

نهایت (آوینیون)ه کلدك . ترنك اون دقیقه توقفندن بالاستفاده واغوندن اینه‌رك مادام (لیوته‌ی)ی تشییع ایتدم ... آیریلمق پك دلخراش اولدی ... یدی سکز ساعت ایچنده طانیشمق ، کوروشمك ، وخوشلاشمق . . صکره ابدیاً آیرلمق . اوح بو حقیقة پك آجیقلیدی . بر آز صوکره ترنه آتلامق لازم کلدی ، او ریختیمده قاله‌رق بنی سلاملار واللریله بوسه‌لر کوندردکن ترن بنی اوزاقلره کوتوریوردی..

اقشامدن بری اویومدیغم ایچون براز دیکلنمك ایچون قومپارتیمانه عودت ایتمك ایستدم . ایچری کیردیکم وقت هپسی معنالی ، معنالی کولوشیورلردی . نهایت اختیار قادین طابانه‌مدی :

— کنج ترك بك ، یته‌می بر موفقیت ، تبریك ایدرم ... دیدی ...

هکبه‌لی ١٧ آغستوس ٣٢٤

فائق صبری

کمال بك ماغوسه‌ده

بر بیوك جبهه متصل دوشونور
عبسك لیل داغیسنده
ظلمتك حشر ماتمیسنده
بر آغیر طیف ماتمی كورونور

بوانینلرله اورپه‌رن كیجه‌ده
شوا آوطن ، شو جبهۀ نور
منتظر بر صباح امیده
حاكم قلبیدر او مقصد دور

صدمه‌لر ، برق وصرصر وظلمات
چارپیشیر جبهۀ بلندیله ،
بر املدر نظركهنده حیات
اونی ترك ایلمش ستملرینه

مد وجزریله قهر ومحنتلر
صارصاماز عزم بر جهیتی
اوكا یادنده بر غیابی دیر
نامی خدمتدر ایلین ابدی

بعض ظلمتده بر كوچوك چوجوغك
وجه كریانی یوكسلیر كورونور ،
بوكیدر ، صوكره منفعل ، محزون
بر بیوك ملت آنجالیر سورونور

نظره‌كاهنده دائما اغلار
بر قادین ارقه‌سنده قانلی كفن
خسته ، مجروح ، مضطرب ، غمكار
وطنك بر خیالیدر كورونن

سنك ای مهبط معالیات
مسلكك اوزره بر جهان شباب
ایدییور نیتنده عرض ثبات
ایدییور هپ اونوره دوغرو شتاب

اك بیوك جبهه‌لر فقط هیهات
جوق زمان صوكره آكلاشلمشدر
سنی قمرنده صاقلایان ظلمات
ملتك اللریله پارچه‌لانیر .

ح . ص
مكتب سلطانی : ١٣١٦

سابق طوبخانه مشیری ذکی پاشا
Zeki Pacha
Ex - maître de l'artillerie

پاریس سفیری سابق منیر پاشا
Munir Pacha
[illegible]

اسبق سرعسكر رضا پاشا
Riza Pacha
[illegible]

عسكرلكدن طرد ایدیلن فوطوغرافی علی سامی افندی
Ali Sami Effendi
Dégradé de son grade

بیوك اطه ده موقوف اسبق داخلیه ناظری ممدوح پاشا
Memdouh Pacha, ex - ministre de l'intérieur, en prison chez lui à Prinkipo

ابوالهدا زاده حسن خالد الهدی
Hassan Halid Effendi, fils d'Ebul - Huda, l'astrologue

سابق یاور خصوصی چرکس محمد پاشا

Mehmed Pacha, ex aide-de camp de Sa Majesté

اسکیشهر جوارنده قتل و تلف ایدیلن فهیم پاشا

Féhime Pacha, lynché par le peuple aux environs d'Eski-Chéhir

سابق یاوراندن کنعان پاشا

Kènan Pacha, ex-aide de camp de Sa Majesté

سابق مکاتب عسکریه مفتشی اسماعیل پاشا

Ismail Pacha
Ex- inspecteur des Ecoles Militaires

اورمان ومعادن نظارتی ایکن اوروپایه
فرار ایدن سلیم ملحمه پاشا

Sélime Melhamé Pacha
En fuite pour l'Europe

سابق تجارت و نافعه نظارتی مستشاری
نجیب ملحمه پاشا

Nédjib Melhamé Pacha

حریت و طیبه‌لیلر

ـ قارداشم راتف نجدته ـ

حریت، بو بزم غایهٔ خیالمز ایدی .. سوکرد اغاجلرینك آلتنده، مکتب مطبخی ایچون کتیریله‌رك بربری اوزرینه بیغلمش اودون کومه‌لرینك اوزرنده، درسخانه‌ده، تنفسخانه‌ده، باغچه‌ده‌کی برصره اغاجلر آره‌سنده هپ بونی دوشنور، بونك خیال آرامکدازیله وقت کچیریر، بوکا فدای آمال واستقبال ایتمك اوزره حاضرلانیر، استبدادك کابوس قهری آلتنده ازیلیرکن بنه خیالاً حر ومنور برمحیط تفکرده یاشامغه اوزه‌نیردك.

بتون مصاحبه‌لرمزك، مباحثه‌لرمزك، مناقشه‌لرمزك اساسی هپ طوغدیغمز کوندن بری محرومی اولدیغمز حریت، جبروتضییقك، ظلم وغدرك تأثیریله نظراشتیاقمزده بوسبتون باشقه برجاذبه‌پیدا ایدن وهیمزجه اك دلارابر معشوقهٔ امل حکمنی الان بوبیوك ومستثنی نعمت ایدی.

بونك ایچون نه‌لرچکمه‌مشدك: برچوقلرمز هرایکی اوچ کونده نوبتله‌شه معهود طاش قشله جلاد خانه‌سنی زیارت ایدیور، هرکیجه‌سینی وجنایتکارانه برسکون ایچنده برچوق چالیشقان وناموسلی ارقداشلرمز یتاقلرندن قالدیریله‌رق سونکولیلر آره‌سنده زندانلره کوتورولیور، تجسسك بی‌امان کوزلری وجدانلرمزه قدر انفاذ تفتیشه چالیشیور، دولابلرمز، اولرمز آرانیور، کنج ونومید دماغلرمزشدتلی ومساح برتعرض لئیمانه‌نك زبونی اولیور، سویلدیکمز هر کلمهٔ شکایت، هرحرف شکوا برچوق افترالره، برچوق خائنانه تفسیرلره، تأویللره موضوع اولیوردی!

بوکون خیالی بیله حافظه‌مده برطوفان نفرت واستکراه اویاندیران بودورنحوست انکیزده بز ینه بلا آرام چالیشیور، استبداده قارشو قهرمانانه، فداکارانه مقاومت ایدییور، برطرفدن ذاتاً انتظامسزلغی، چوقلغی، حتی بعضاً لزومسزلغی واطرادسزلغی ایله بزی شاشیرتان درسلرمزی حاضرلامقله برابر دیکر طرفدن‌ده آوروپاده‌کی آرقداشلرمزك نشریات احرارانه‌سنی، (میزان)ی (مشورت)ی، (حریت) ی وممالکتك سفالتنی تصویر یولنده یازلمش برچوق آثار فکریه وقلمیه‌یی صره‌لر آلتنده، اوته‌ده بریده، اوقونیه‌جق، طورلمیه‌جق ایزبه یرلرده مناوبةً اوقیور وَ بربرمزه متویات وطن پرستانه‌مزله شدیداً مربوط بولنیوردق .. ایچمزدن خفیه دیده‌بان تدارکی ایچون تشبثات متمادیه‌ده بولنان مدیر احسان یادکاری هرشیئه، بتون وعدلرینه بتون فداکارلقلرینه رغماً برشیئه موفق اوله‌میور، وَمکتبك جملهٔ عصبیه‌سی حکمنده اولان ارباب تفکرینی برر برر محو وتخریب ایتدیردیکی حالده

بك وغلی بالق بازاری ارمنی کلیساسی اوکنده نمایش

Les manifestations devant l'Eglise Arménienne à Péra

بنه اوستارهٔ نارنین حریق سرای برونسك اوزرندن آییره میوردی .

ایشته بو موفقیتسزلکلر اونی قودورتیور ، اوغرنده حیات سرسریانه‌سنی بیله فدا ایتدیکی استبداد منحوسه یارانمق اچون الك شنیع جنایتلری ارتکاب ایدییور ، کیجه کوندوز مکتبده فجیعه‌لر ، عائله‌لر اجساد و ترتیبه اوغراشیوردی . . .

اون بش سنه‌دن زیاده سورن بو کشمکشك نتیجه‌سی نه اولدی؟ بتون او تضییقلر ، او اشکنجه‌لر ، او ظلم و اعتسافلر ، هیچ برشی ، هیچ بر تعرض فکرمزی تمایلات احرارانه‌سندن چویره‌مدی هر بریمز کیتدیکمز یرلرده خلقك فکرینی آچمغه حریتك قدر و مزیتنی اکلاتمغه چالشمقدن کیری قالمه‌دق ، میل سربستیی مملکتك الك هجرا کوشه‌لرینه ، الك تنها نقطه‌لرینه قدر صوقمغه چالیشدق . وطنده ، خارجده ، سفرده حاضرده ، هر یرده قالمزله ، قلممزله فکرمزله وجدانمزله ظلم و استبداده لعنت خوان اولدق ، وقتلی وقتسز برچوق فورانلرمزله ، او خباثت خانمانسوزك اولوم . فرار ، نفی و تغریب ، عزل و توبیخ کبی برچوق تجلیات الیمه‌سنه اوغرادق ! .

فقط ایشته بوکون بتون او حاللری ، او ماضیٔ جدال انکیزی باشقه برحالدن شو تحولات مسعوده‌یه قارشو نازلی نازلی تبسم ایدن برچوق شهید و مظلوم ارقداش خیاللرینی اونوتمسنه . دنبری بو یولده قیریلوب دوکولن معززو قیمتدار حیاتلری هپ اونوده‌رق حس ایتدیکی هیجان

شدیدلی تأثیرله مفاخر حرتی هپ بر افندن یاد وتکرار ایدییور وهرطرفدن الفیشلانیورز!

چونکه حریت نرم الک اسکی ، الک مجرأندیده بر دوستمزدر وبوکون شو قوجه ملت عثمانیه اوه سنده ، حریت ایله طیبه‌لیلر اره‌سنده پک قریب ، وپک حقیقی برمناسبت بولیان همان همان یوق کیبدر . . .

کابسلی رفعت

صحیفۀ حسلر

قره دکزده برجولان

عزت مالح بك
Izzet Mélih Bey

آقشام ، نوازش بدایعله ، برهوای آسوده‌کی ایچنده ، دوشونمکسزوق ایدن ، قابی برشمرر وبا ایله دولدوران ، ساکن ، متفکر ، بایغین بریاز اقشامی .. خفیف برروزکارك بورشدیردیغی قوبویشیل صولرله اوزانان واسع دکز ، برطرفده مور سیمسلرك ابهام رنکی آلتنده‌کی تپه‌لرینی مائی نامتناهیلکاره رفع ایدن ساحله بریتانی شوخ اله یاصلاندقدن صکره ، اوبرطرفدن سیمارك ایبکلی آغوشنه صوقوله‌رق ، نظاری محاط اوزاق افقلر تشکیل ایدییوردی . کونش اوراده کنیش افقلرك صاری ایله قاریشیق توز قیرمیزی قوللرله اورتولو برپارچه‌سنده سونیور اربیه‌ر یاقان قاماشدیران فیاض ضیالردن صییرلمش ، قیزغین باقیر رنکنده برخوابیده‌یه ، برآن ، ضعیف ضیالی نازك بریول اوزانیوردی .

تا اوزاقده ، سیاه ، کوچوك بر نقطه ... بر چوق دوشونجه‌لرله مشغول مفکره‌لر ، مخالف حسلرله مالی قلبلر ، هر بری زنکین برمحفظۀ اسرار اولان موجودیتلر طاشییان برکمی .

اقده کوزکه‌ین ، ساحلی خبر ویرن بر فنر ضیاسی : صانکه بر ییلدیز .

کوزه‌ل بوشلغنده کیجه‌نك خیالی اوچان ، بیاضه مائل آچیق مائیلکلرینی بو علوی لوحۀ مسالمت اوستنه سرن برسما ، دالغین برسکوت .. واسع دکزك اورته‌سنده ، کذرکاهنده دلیکلی بیاض دانته‌لر براقه‌رق ایلرله‌ین واپورمزك ، درین سکوتی اخلال ایدمه‌ین ، مطرد کورلتیسی ..

و بن ، بو قدر قاجه‌لرك ، أم سرکذشتلرك شاهدی ، حزین اسرارك ، اسکی ، پك اسکی ، خاطره‌لرك محرمی ، بر چوق وجودك مدفن اولان قره‌دکزك عظمتنه باقارکن ، فکراً اوزاق بر ماضی‌یه رجوع ایدرك ، قدیم یونان اساطیرندن دکز آلهی نپتونی کوریوردم . او ، بالای سلطنتنده قافله قافله اوچوشان آلتون قنادلی ، درین ، اخروی ، مائی باقیشلی ، باکر پنبه تنلی کوزل ملکلرله ، قوتلی آزغین آتلرك اوچوردیغی شفافیتنده انوار شمس قوس قزحلر طوتوشدیران بلور کردونه‌سنده پای حاکمیت واقتداریله چیکنه‌دیکی معظم دکزلره پارلاق أنظار مظفریتیله باقه‌رق بوتون شعشعه ودبدبه‌سیله پیش خیالمده ایلرولیوردی .

عزت مالح

ژان کوتنبرغ

ملی دیلر!..

او وقتلر بوتون غرب بونی تحقیر ایدردی،
دودانلرده اریستونك لاتینجه تفسیرلری کزردی،
شاکرد علمی پاپاسلرك اغزندن اوکرنه‌که کیدردی،
فکرلری زنجیرلری چوزولمز معمار ازردی.

بو عصرده سن دعالر، رسملر باصمق ایچون چالیشدك،
او عمله کوملککك التنده چوق کیجه‌لر آج یاتدك،
بعضاً اصیل الارکی دیلنجی ذلتیله اوزاندك،
فقط بر کون بو آجیقلی پرده‌یی قاپاتمغه قالقیشدك.
بردن بره کنیش، ارکك آلنکی غرور ایله قالدیردك،
صنعتلرك اسرار طولو افقنه کوزلرکی طالدیردك،
بر ایجادی مقناطیسلی دها که بر چوب کبی رام ایتدك.

اوروپایه معارف ملی دیل اقتضایله قوردورتدك،
ملتلری یکی حیات اوکنده خولیا ایله طوردورتدك.
انجق ینه سن او پرده التنده بر اکمك صمرتدك.

محمد امین

ییلدیزلر

شاعرلرك ایدیتلره، خیاللره دوغری اوچمق ایچون موجود دیتلری بیله اونوتمق ایستدکلری ساکن، یاز کیجه‌لرنده، اکثریا فوق سمادن بکا عطف نظر ایدیور ظن ایدیلن بر ییلدیز کوره‌رك کندی کندیمه صوراردم:

اوجمند اکرم بك

Erdjemend Ekrèm bey

« ییلدیزلرك .. اوماوی ییلدیزلرك کوزلری واری عجبا ؟...»

* * *

وبو شایان حیرت منظرهٔ نورا نوردن متحیر، بوسیاره‌لرك کذارشنی نظرلرمله تعقیب ایتدیکم وقت دائما بونلردن برینك بربوسه‌اله‌جقمش کبی بردیکرینه دوغری آغیر آغیر ایکلدیکنی کورر کبی اولور ومیرلدانیردم: « ییلدیزلرك... اوماوی ییلدیزلرك دوداقلری واری عجبا ؟..

* * *

قاچ دفعه غم آلود فقط ساکن بر رؤیاده، محافظ قلبی اجلال ایدرکن، سمادن اینیوره بکزه‌ین واغنه‌ره خاص بر نغمه‌نك، غریب برالهینك روحی غیدیقلادیغنی حس ایدرم وقاچ دفعه‌لر بو آهنکی ایشیتیر وکندی کندیمه یواش سسله دیردم‌که: « ییلدیزلرك ... اوماوی ییلدیزلرك سسی واری عجبا ؟...»

* * *

بعضاً، بوبرلری بوتون برعشق ایله تعقیب ایتدکلرینی، سمایی برقیرلانقچدن دها سریع قطع ایدرك نهایت بیلنه‌مز یره‌لرده، بلکه مسافر پرور برسیاره‌نك سینه‌سنده، بلکه‌ده، دها اوزاقلرده خولیالر مملکتنده غائب اولدقلرینی کورر ودیردم‌که «ییلدیزلرك... اوماوی ییلدیزلرك قنادلری واری عجبا ؟..

رجائی حفیدی
ارجمند اکرم

کوزل سوزلر

هیچ برمعنا افاده ایتمه‌ین کوزل بربیت برمعنا افاده ایدن دها آز کوزل بربیته فائقدر.

تەوفیل غوتیه

اکثریت اوزره الك قورقونج سلاحلر الك کوچوك کله‌لرك سحر تأثیریله قیریلیر.

عشاق زاده خالد ضیا

ارککلرك کرهٔ افکارینی تحریك ایدن حب فنون، عشق حقایق کبی حوائج دماغیه‌در.

جناب شهاب الدین

قادین خیانتیله، عشق والمیله، بونلرك فریاد واحتراصیله قاورولان برحیات، سفاهتدر.

شوپنهاور

صیفیه‌ده

محرری : مفید راتب

اشخاص

متین افندی — التمش یاشنده
محمد بك — دامادی، قرق یاشنده
سعاد بك — محمد بکك بکری، یکرمی ایکی یاشنده
خانم افندی — محمد بکك زوجه‌سی
اورو — چاشورجی
دسلیار — خلایق

صحنه محمد بکك کوز تپه‌ده کوشکنده برصالون ارائه ایدر. جبهه‌ده بر پنجره. پنجره‌نك اوکنده ماصه. متین افندی، محمد بك و زوجه‌سی ایله سعاد بك اوکلا کندن صوکره قهوه‌لرینی ایچرلر. وبر جمعه بناءً‌علیه بر تعطیل کونیدر.

برنجی مجلس

متین افندی، محمد وسعاد بکلر. خانم افندی صوکره قالقه.

متین افندی — (حدتلیجه) ایشته ینه بر بملك بیندی. صیفیه‌ده اوکله یمکنی بتیروب صوفره‌دن قالقمق قدر فنا تأثیر ایدن بر شی یوقدر.

آجیقمقدن باشقه بر مشغولیت ویمکدن باشقه بر اکلنجه بولنمدیغی ایچون انسان صوفره‌دن قالقوب ده آجلقدن قورتولنجه فنا حالده بر جان صیقنتیسنه دوشیور.

سعاد — (مأیوسانه) اوت، اوکله یمکی یاز صباحلرینك یگانه غایه‌سیدر. الساعده اوکله طعامی ایتمك امیدی اولمسه اوکله‌یه قدر نه یاپار بیلمم.

محمد بك — بو کون نه یاپیله‌جق؟

خانم افندی — اقشام یمکنی تخیل ایدرسکز.

محمد بك — اونی اقشام اونبردن صوکره آجیقمغه باشلانجه دوشونمکه باشلارز.

سعاد — بوکون نره‌یه کیده‌جکسکز عمجه؟

محمود بك — بریکله نازك بکك کوشکنه کیده‌جکم نازك بکه ایکی دانه عرب قیصراغی هدیه کلش، کل‌ده کور دیمشدی، سعاد، بزمله برابر کلیرمیسك؟

سعاد — خایر، عمجه! عفو ایدك. بارکیرله فناره‌قدر کیده‌جکم. غالبا بیوك‌بابام‌ده ده‌کیزلری سیر ایتمکه اورایه کیده‌جك.

متین افندی — اوت، اوت.

خانم — بوده بر ابتلا.

متین افندی — ابتلا بر آز قوتلی کلمه‌در قیزم. وقت‌کچیره‌جك بر واسطه‌دیسه‌ك کافی اشتغالاتمی حصر ایتمك ایچون طبیعت ایله بوسته بوللری ارەسنده چوق زمان اوغراشدم. نهایت دها اوجوز حصوله کلدیکی ایچون طبیعتی ترجیح ایتدم.

خانم — جانم بر کونده کوشکده قاله‌مازمیسك؟ [محمدبکه] سنك کتابلرك وار.

محمد بك — (تفرتله) آمان بكا كتابلردن بحث ايتمه. اوقودیغم يتر.

سعاد — (كذا) سكز بيك جلد كتابده چكيلمز .

خانم — استانبولده ايكن اوقويه‌جق وقت بوله‌مامقدن شكايت ايديوردیكز ؟

محمد بك — اوت اويله‌درلكن بن اوقومقدن اوقومغه وقت بوله‌مديغم زمان ذوق آليرم .

خانم — او حالده بنی هيكز يالكز براقه‌جقسكز ديمك؟

محمد بك — ايسترسه‌ك نازك بكه برابر كيده‌لم .

خانم — خاير، بن كيتمم، بوكون چاشيرجی كله‌جك. (ايچری كيرن قالفه‌يه) دستبار چاشيرجی مجبا كلديمی ؟

دستيار — اوت خانم افندی، اشاغيده.

خانم — چاغرده كلسين. (قالفه كيدر)

خانم — اپی برقز ايمش. اكر ايشمه كليرسه هفته‌ده ايكی دفعه كوشكه چاغره‌جغم. يیقانه‌جق بريكمش بر چوق چاماشيرلرمز وار.

(أوورو كيرر. قابونك يانده اياقده دورر اوچ اركك يوزينه باقار .)

—

ايكنجی مجلس

محمود بك، سعاد بك، متين افندی، خانم افندی أوورو

اوچ اركك، اياغه قالقه‌رق — بونجور ك مادمازل.

خانم افندی — مادمازل، چاليشمق ايچون شايقه‌كزی چيقارك‌ده شوراده اوتورك.

(أوورو كريده شايقه‌سيله مانطوسنی چيقارر.)

خانم افندی — (ياواش سسله) بوقيز اپی‌يه بكزه‌يور .

محمد بك — (قيد سزجه) اوت .

متين افندی — (كذا) اوت، چوق ناموسلی كورونيور .

سعاد بك — (كذا) چوق اپی .

خانم افندی — مع‌مافيه ظن ايدوسه‌م بر آز ...

محمد بك — (بردن بره) وظيفه‌سنی اپی ايفا ايتسين‌ده، احتياليسی او .

سعاد بك — (كذا) اويله‌يا .

متين افندی — (كذا) شبهه‌سز .

خانم — كنار بيليرميسك قيزم !

أوورو — بك اپی بيليرم خانم افندی !

خانم — كنارلری باصديريله‌جق منديللر حاضرلادم . بو ايشی بيتيرنجه چاماشيره كيدرسكز .

(كريده‌كی پنجره‌نك يانه كيدرلر)

—

اوچنجی مجلس

اولكيلر — دستيار

دستيار — (سعاده) عربه‌جی كوچوك بك ايچون هانكی حيوانی حاضرلايه‌جغنی صورويور.

سعاد — (متردد) بر آزدن سويلرم .

دستيار — (محمد بكه) بك افندی عربه‌نك همان حاضرلانمسنی امر ايديورلرمی ؟

محمد بك — سلاملقه اينجه بن سويلرم .

دستيار — (متين افندی‌يه) حسين اغا اشاغيده سزی بكله‌يور .

متین افندی — بکلـبن بر آز بورغونم . هم ده ساعت قاچده چیقه‌بیله‌جکمی بیله‌مبورم. (دستیار چیقار)

محمد بك — (زوجه‌سنه) بو کون زوقافه چیقمیه‌جقمیدك ؟ بو قیزه بر آز ایش ویره‌دکدن صوکره بر آز خاله‌کزی کورمکه کیتمه‌کز فنا ایتمش اولمازسکز !

صوك آلدیغمز خبرلر او قدر ایی دکلدی. قایطونله بر ساعتده کیدر کلیرسك !

خانم افندی — عجبا !

محمد بك — توصیه ایدرم .

خانم افندی — سز شمدی‌می کیدیورسکز؟

محمد بك (بر آز مضطر) اوت .. بر آز صکره

خانم افندی — اویله ایسه لاهه اصمارلادق باباجغم (متین افندی تردد ایده‌رك چیقار.)

سعاد — اللهه اصمارلادق ینکه .

[صولدن چیقار، صاغدن محمد بك چیقار]

خانم افندی — (أورویه) آکلاشیلدی‌یی قزم بو مندیللری باصدیررسکز :

خدمتجی آشـاغیده چاشیرلری آییریور . صراسی کلنجه سزی چاغیریر اللهه اصمارلادق یاوروم .

أورو — کوله کوله خانم افندی .

[سعاد — خانم افندی چیقار أورو اوتورور چالشمغه باشلار برلحظه صوکره سعاد ایچری کیرر.]

—

عفو ایدرسکز مادمازل ، عجبا بر کتاب کورمدیکزمی ؟

أورو — خایر افندم !

سعاد — (مضطر) بویوك بر کتاب .بویوکجه ایدی.. یاخود خایر ، کوچوکجـه ایدی . بن فرقنـده اولمقـسزین جیبمدن دوشمش اولملی . بلکه‌ده اوطه‌مده‌بلکه‌ده باغچه‌ده قالمشدر. (بر مدت سکوت) باری کیده‌یم ، اصمارلادق مادمازل.

أورو — کوله کوله افندم.

سعاد — اه اصمارلادق مادمازل . قاضی کوینده‌می اوطوریبورسکز ؟

أورو — (ایشنه دوام ایله) اوت افندم !

سعاد — کوزل بر کویدر. بر آز قالابالقدر. خایر زیاده‌جه قالابالقدر. دکلی؟.. مطلقا قوش دیلنه یاقین اوتوریورسکز؟

أورو — خایر افندم... جویزلکده ...

سعاد — یا .. جویزلك کوزل برمحله‌در . لطیف بریردر. نومرو قاچ ؟ . مطلقـا ١٧ ، یاخود ٣٢ فلان کبی برشی اوله‌جق !

أورو — ١٤ نومرو !

سعاد — پك اعلا .. پك اعلا .. ١٤ نومرو پك لطیف .. باقیکز بن ٣٢ یاخود ١٧ دیوردم، ١٤ نومروده پك موافقدر. (غرقلی برسله) جویزلکده ١٤ نومرو ..

أورو — اوت بکم ..

سعاد — اوت مادمازل .. وشیمدیده سزیدرکزله یاخود والده‌کزله برلکده یاشایورسکز ؟

أورو — خایر افندم، بن کیمسهم یوقدر . اوکسوزم ..

دردنجی مجلس

أورو — سعاد

سعاد ـ (مشوش) بوراده بر کتاب اونوتدم

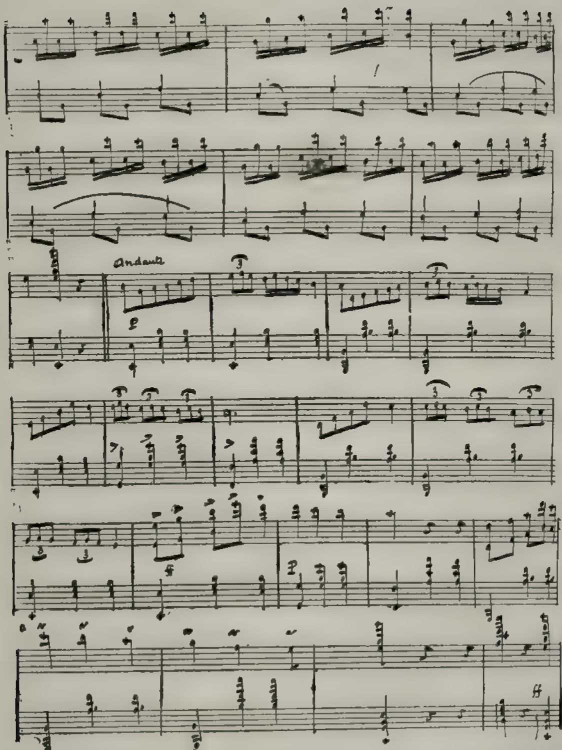
Andante
p
ff

قهرمان اوردومزه...

وطنم ایچون

احسان صبری خانم

طرفندن بالخاصه «کتاب» ایچون ترتیب ایدلمشدر.

« Pour ma Patrie »

Composé spécialement pour «Kitab» par Mlle Ihsan Sabri.

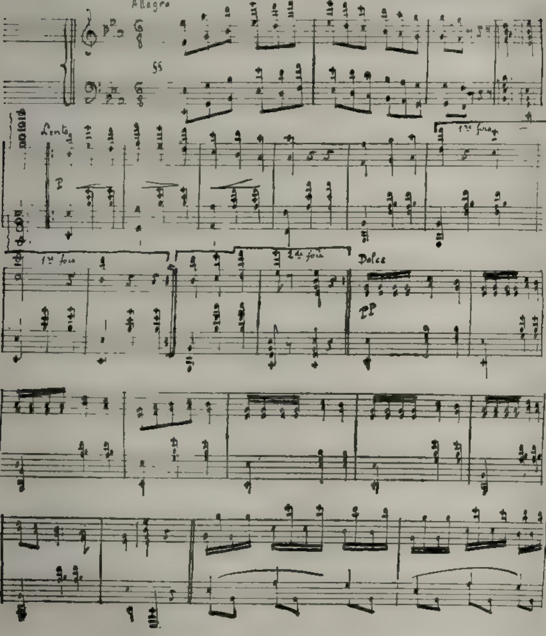

سعاد — یا، بك اعلا .. بك اعلا ..(تبدیل طورله) خایر خایر .. واه بیچاره قز واه .. (برمدت سکوت) ایشته بورادن کوروبورم. ۱٤ نومرو .. ۱۲ ایله ۱٦ نومرولرك آره‌سنده

أورو — خایر افندم، ۱۲ ایله ۱٤ مکررك آره‌سنده . .

سعاد — (غایت اهمیت ویره‌رك) یا؟ یا؟ ای أو کوزلیدر؟

أورو — بك چرکین دکلدر، اکن صاحبی اوقدر صبرلی دکلدر.

سعاد — هله شوکا باق، صبرلی دکلی؟

أورو — خایر بکم .. اوکا اوچ ایلق بورجم وار دیه بنی أوندن قوغمق ایسته‌یور.

سعاد — هله شوکاباق . . اوچ ایلقکز قاچ غروش ایدیور؟

أورو — آلتی یوز غروش!

سعاد — جوبزلکده ۱٤ نومرو دیدیکز دکلی، (تأمله) اعلا اعلا .. (أورو یه اوزانیر وکردنندن اوپر) جوبزلکده ۱٤ نومرو ..

أورو — (ضعیف برحرکتله ایته‌رك) برافیکز بك افندی، حدت ایده‌جکم ..

سعاد — قزمایکز کوزلره قیزمق یاراشماز (اوپر) جوبزلکده ۱٤ نومرو (دها قوتلی اوپر صمیمیتله) کوچوك ملك جوبزلکده اوتوریورمش .. آمان بری کلیور.

(قالقار)

بشنجی مجلس

أورو — محمد بك — سعاد بك

محمدبك — (کیرر. یکنتی کورنجه بك زیاده صیقلیر) وای سعاد! برشی آوازه‌کلدم ... نه اولدیغنی اونوتدم .. زقاغه کیتمدیکم سزی براز حیرتده‌می براقیور. بر آز هوا بوزوق .. بر آز هوا بوزوق . .

سعاد — (صیقیله‌رق) بن ده چیقمدم .. عیف سیبدن . . چونکه براز هوا بوزوق. بو هواده بارکیره بینمك خوش اولماز. بر یاغمور یاغسه انسان صیرصیقلام اولور.

محمد — بریك‌ده اویله‌در . بر یاغمور یاغسه انسان صیرصیقلام اولور .

سعاد — صوکره ذات الرئه حاضردر .

محمد — معروض اولمه‌مق مرجحدر .

سعاد — اوت . شبهه‌سز .

التنجی مجلس

اوالکیلر — متین افندی (صولدن کیرر)

محمدبك — وای، قاین پدرده بوراده .

سعاد — وای بویوك بابا . . .

متین افندی — اوت چوجوقلرم ، اوت دوستلرم. خایر ، بر یره کیتمه م، نه یاپارسك؟ قاره کیدوب ده تماشای طبیعت ایده‌جك هوا دکل که . .

سعاد — نه‌ده بارکیرله چیقیله‌جق هوا ..

محمد بك — نه‌ده بریکله کیدیله‌جك هوا .

سعاد — نره‌ده ایسه یاغمورك کله‌جکی محقق ! (سکوت) .

متین افندی — (ردن یره) هایدی دوستلرم الاهه اصمارلادق .

سعاد — بن ده کیدیورم .

محمدبك — بن ده اویله ! .. بوراده بر ایشم

یوق... اما هیچ برایشم یوق. بن ده کتبخانه‌یه کیده‌جکم .

(صولدن چیقارلر. محمد بك صاغدن چیقار. أوررو ایشنه‌دوام ایدر محمد بك براز صوکره کیرر)

یدنجی مجلس

أوررو — محمد بك — صوکره دستیار قالفه

محمد بك — براز دوروب کیده‌جکم . . .

(محتنه‌یی یکجر وصولده‌کی قاپوده دورور) براز دوروب کیده‌جکم . . . زیرا دنیاده هیچ بر سبب ایچون سزی ایشکزدن ایتمك ایسته‌مم . کیدیورم . . تارك بکك کوشکنه کیدیورم . بربکله .. لکن ابی خاطرمه کلدی . (أوررویه یاقلاشیر) فرصت کلدکجه ایش بولق ایچون سزی صاغلق ویره‌یم : انسان ابنای جنسنه حسن خدمتله مکلفدر . بالخصوص او ابنای جنس سزك کبی کوزل اولورسه .. آدره‌سکزی فلان کبی برشیکزی بیلسه‌م . . .

أوررو — جویزلکده ١٤ نومرو . .

محمد بك — پك اعلا .. کافی .. یتر .. جویزلك یوغورتجی چاریله مهردارك آره‌سنده بولنور دکلی؟ اوت ، بوکون تارك بکلردن جواب الیرسه‌م سزه یازه‌جق پرده جوابی کندم کتیررم . اولمازمی ؟ جویزلك ذاتاً یولك اوستیدر . اکثریا جویزلکدن کچرم . غایت ساده ، طبیعی برشی . برصباح اوغرارم ...

أوررو — لکن ظن ایدرسه‌م دها چوق زمان اوراده بولنه میه‌جغم ؟

محمد بك — تبدیل مسکن‌می ایده‌جکسکز؟

أوررو — أو صاحم عکسیلك ایدییور ... کندیسنه اوچ آیلق مدیونم آلتی یوز غروش .

محمد بك — بنده یارین قاضی کویینه کیده‌جکدم . ساعت اوچه دوغری سزی کورمکه کلیرم (صاچلرینی اوقشایه‌رق) انسانی حیرتده براقه‌جق درجه‌ده یوموشاق صاچلریکز وار . بن صاچلره پك مراقلی‌یم . اصل ایپه‌ی زه‌ده کردانکزك جلدی صاچلریکزدن دها یوموشاق .. اوقدر یوموشاق که اولمازشی... ذاتاً بنده غریب برخصوصیتم واردر . پیقلرم پك یوموشاقدر (أوررویی کردننداوپر)

أوررو — آمان بری کلیور .

دستیار — (ایچری کیرر) چاماشیرلقدن سزی ایسته‌یورلر .

محمد بك — ها .. دستیار ، سزی آرایوردم برشی غائب ایتدمدی ...

دستیار — نه غائب ایتدیکزدی افندم ؟

محمد بك — (مشوش) اونوتدم. (حدتلنه‌رك) بویله هرشیئك غائب اولمسی اولمازشی جانم ...

(أوررو صاغده‌کی قپودن چیقار)

دستیار — کیدوب آره‌یم‌می افندم ؟

محمد بك — (صوغوقجه) خایر لزومی یوق کیت . (دستیار چیقار)

محمد بك — (یالکز) آدم سسنده ، التیوز غروش .. اهمیتسزشی .. (پنجره‌یه باقار) عجبا قارشیکی کوشکدن ایچریسی کورونورمی ؟

سکزنجی مجلس

محمد بك — سعاد بك

محمد بك — (صیقیله‌رق) اوت ، اوت ، دها بورادہ‌یم هوا براز ایلشدیکی دیه‌جکسکز لکن کووه تیلمز . .

سعاد — خایر خایر .. کووه‌تیلمزیا .. بنده اویله دوشوندم .

محمدبك — قزه‌می بوراده اوقوبه جغم .
(اصرارایله) حاضر قزده بوراده دکل .
سعاد — اوت، بنده‌اویله .. بوراده‌اوقومق ایچون کلدم ، زیرا بنده‌قیزك بوراده اولمدیغنی دوشونمشدم .
محمدبك — اوت اوت (سکوت)
سعادبك — عجبه‌جغم‌سزه‌برشی‌اعتراف‌ایده‌جکم . . . دون . . قومار اوینادم وبراز یوتولدم .
محمدبك — نه‌قدر .
سعاد — (بر حرکت مترددانه دن صکره) الق یوزغروش .
محمدبك — (متحیر) یا ! . .
سعاد — چوقمی بولیورسکز ؟
محمد بك — خایر ، خایر ، کنجلکده اولور بویله شیلر . . (جانطه‌سنی چیقاروب التی لیرا الیر) آل ، ایشته آلتی لیرا .
سعاد — (اطرافه) بو کون جومردلکی اوزرنده . دها فضله ایسته‌مليدم . لکن‌لزومندن فضله‌سی ایچون یالان سویله‌مك کبارلغه لایق دکلدر (حیزلی) تشکر ایدرم عجبه‌جکم .

دوقوزنجی مجلس

محمد بك — سعاد — متین افندی

متین افندی — (صاغدن کیرر) سزی ارایورم دامادم . سزه بر شی سویلیه‌جکم کچن کون سزه پاره امانت ایتمشدم . کندمه هیچ بر شی الیقویمدم . شیمدی برندن بر مکتوب آلدم . بندن آلتیوز غروش ایسته‌یورلر .
محمد بك — (متحیر) یا ؟ . . .
متین افندی — اوت ، باقیکز اکلاته‌یم . . .
محمد بك — اکلاتمغه نه لزوم وار . بوپاره سزکدر. هم‌ده آلتی‌یوزغروش چوق برپاره‌دکل‌یا . .
متین افندی — دکلمی‌یا ؟ چوق بر پاره‌دکل .
محمد بك — احمقسز شی . ایسترمیسکز ، مکتوبی کوندرن آدمه پاره‌یی دوغرودن دوغرویه کوندره‌یم ؟
متین افندی — خایر ، خایر ، استانبوله کیدنجه بالذات بن کوتوریرم .
سعاد — (پنجره‌دن باقه‌رق) ایشته ینکم‌ده کلیور . عره‌دن اینیور . (ایچی صیقیله‌رق) بن بوراده کورنجه کیم بیلیر نه‌قدر حیرت‌ایدر . (صولدن چیقار)
متین افندی — (کذا) طبیعی تماشایه کیده‌جکم دیدمدی (صولدن چیقار)
محمد بك — (کذا) خایر ، خایر ، اصلا حیرت ایده‌جکی .. برلکه کیده‌جکم دیدمدی . (صولدن‌چیقار . خانم افندی صاغدن دستیارله برلکده کیرر .)

اونجی مجلس

خانم افندی — دستیار

خانم افندی — (بواش سسله . دستیاره) چابوق بوچاماشیرجینك حسابنی کوروب قاپو دیشاری‌ایدیکز . چاماشیرلقده‌سایه‌له اوپوشورکن یاقالادم ... تحمل‌ایدلمز رذالت ... بکلر زه‌ده‌؟
دستیار — (صولده‌کی قاپویی آچاروباقار) بکلر قوریدورده وسملره باقیورلر .
خانم فدی — رسمه نه‌چابوق مراق صارمشلر اوللری هیچ باقمازلردی . سویله‌ده کلسینلر ، (دستیار صولدن چیقار . خانم‌افندی حدتله‌یورر .)

اون برنجی مجلس

خانم افندی — محمد بك — مختار بك — سعادبك
متین افندی — خایر ، خایر ، زقاقه‌چیقمدم .

محمد بك — (کیره‌رك) بر یره کیتمدم .

سعاد — (کیره‌رك) بر یره کیتمدم .

خانم افندی — اوت ، کوریورم . . . ایشته . . ماشاءالله نه کوزل شیلر اوکره‌نیورم. شو چاماشیرجی قیزیله غیبوبتم اثناسنده کوزل شیلر اولمش. (متین افندی بر قولتوغه د. شر) نه‌کز وار یاپاجغم ؟

متین افندی — دیزلرمك آغریسی اوله‌جق. نه‌م وار بیلمم . . . بر آز باشم دونیور . . . باشم نه وقت دونسه غیر اختیاری اوله‌جق بیك درلو غریب شیلر یاپارم . . . بلکه‌ده . . بو کون بو غریب شیلردن برینی یاپمشمدر . . . بونکچون کوجنمه‌ملی . .

خانم افندی — نه دیورسکز یاپاجغم ؟ سز هیچ بر زمان غریب شی یاپمازسکز. هرکس سزی هر درلو حرمته شایان بیلیر . ایشته بونك ایچون اونوردیغکز خانه‌لك ناموسنه رعایت ایتدیکمدن طولایی بکا حیرت ایتمیکز. ظن ایدرم بکده فکری بودر .

محمد بك — (مضطر) هایدی ، هایدی . مبالغه ایتمیکز . بابالرمز بوبله حاشاریلقلره بیوك بر اهمیت عطف ایتمزلردی . بو کنج قیزی هر کس اوقشایه‌بیلیر .

خانم افندی - ناصل بك افندی؟ سزمی بوبله سویلیورسکز ؟ سزکه بوناموس مسئله‌لرنده دائما سرتلك کوستردیکز... (محمد بك حیرت ایدر لکن کندینی طوپلار. سرت بر چهره اظهار ایدر)

سعاد — (متواضعانه یاقلاشه‌رق) ینکه‌جکم، بن یکرمی ایکی یاشنده‌یم .

خانم افندی — بیلیورم .

سعاد — یکرمی ایکی یاشنده‌یم . بو سنده بر دلیقانلی بر صیقیه حیاتنده هر درلو معذرته مالکدر ، ویردنیره . . بر کنج قارشیسنه چیقیویرنجه . . .

خانم افندی — خایر، خایر سعاد، معصوم روحکزی بوبله ملوث شیلری معذور کوسترمکه چالشمقله تلویث ایتمیکز بو اوشاغی معذور کوسترمکه چالیشمیکز قوغوله‌جق .

جله‌سی — اوشاغی ؟

خانم افندی - اوبله‌یا، چاماشیرلقده سایسی چاماشیرجینك کردننده اوپرکن یاقالادم .

[جمله‌سی اومانیرکبی اولور] . .

متین افندی — هه شوکا باقیکز . .

خانم افندی - بو قیزی درحال قوغدیغمی سزه بیانه حاجت بوقدر دکلی؟ ها بك افندی. اونوتدمدی . نارك بك باغچه‌ده حیوانلریله سزی بکلیور . (دستیار کیرر)

اون ایکنجی مجلس

اولکیلر، دستیار

سعاد (حدتله) بکا باق ، سویله‌ده بارکیری حاضرلاسونلر .

متین افندی — بنده دیشاری چیقه‌جغم .

محمدبك — (مأیوسانه)بنده یا ی کیدوب نازك بکك بارکیرلرینی کوره‌یم .

دستیار — راحتسز اولمیك بك افندی . نارك‌بك ارتق اشاغیده دکل چاماشیرجی کیدرکن اوراده ایدی . قیز کچرکن نارك‌بکله قنوشدیلر صکره‌ارابه‌یه برابر بیندیلر . ایکیسی‌ده سرعتله قاضی کویته طوغری کیتدیلر .

محمد ، متین ، سعادبکلر — (باشلرنی مأیوسانه ایکه‌رك)جوزلکده ١٤ نومرو... (پرده اینر)

خانملر صحیفه‌سی

نصل چالشملی یز ؟

اوتوز سنه‌لك مقهوریت و مقدوریتی متعاقب نائل اولدیغمز شو دور حریتك قیمتنی تقدیر ایتمه‌مز و اوكا كوره اسباب ترقیمزی احضاره ال برلكیله چالشمه‌مز لازم كلدیكی حالده هنوز بز قادینلر چالشمغه باشلامدق. فی الحقیقه شمدیلك حكومتك بوتون فعالیتی اسكی یسلكی تمیزلمك و اهالینككده بول بول تمزهلر، كزنتیلر ترتیب ایتمكدن عبارت قالیور. بزلر بوندنده محرومز. فقط مقصد بو محرومیتدن شكایت ایتمك دكل، لكن بویله چالشلمیه‌جغی بصیرت سیاسیه‌مزك بوبوكلكی ایله كندیمزه جبران برافدیغمز اوروپالك بزدن شمدی بویله یطی برسی بكلمدیكنی بیان ایتمكدر. اوت، بز، قادینلر بز نه اوله‌جغز؟ افراطه كیتمامكله برابر تفریطده‌ده قاله‌بیلیرمی یز؟ موجودیت وطرز حیاتمز عصرمزله متناسبمیدر؟ قادینلرمز میاننده نعمت معارفك تعمیم وانتشاری مقصدیله نه كبی مؤسسه نه كبی جمعیتلره لزومز واردر؟ ایشته بوتون بو نقطه‌لرك ایضاح وتأسیسی زمانی ورود ایتمش اولدیغی حالده هنوز بو بابده بر باشلانغیج یوق. بوكبی مساعی نسوانه عائد غزته‌لرك تشویقات وارشاداتیله وجوده كتیریله‌بیله‌جكنه نظراً قادینلره عائد غزته‌لرك انتشارینی صبرسزلقله بكلدیكمزی بیانه حاجت یوقدر صانیرز. ایشته بو انتظارده ایكن (رسملی كتاب) اداره‌خانه‌سندن آلدیغم بر مكتوبده كتابك خانملره عائد صحیفه‌سنه یازی یازمقلغم رجا ایدیلیوردی. بومكتوبه بندن یازی ایستنمش اولمسندن زیاده نهایت خانملره عائد بر مجموعه‌یه نائل اوله‌جغمز ایچون ممنون اولدم. مع مافیه اقتدارم بویله پارلاق پارلاق مقاله‌لر یازه‌جق درجه‌ده دكلسه‌ده خالده خانم، نكار خانم، امینه سمیه خانم، فخر النساء وفاطمه علیه خانملر میاننده بو ناچیزه‌نكده برایكی مقاله‌یی بولنمسنی دوغریسی كستاخلق عد ایدمیه‌جكم. چونكه زمان او زمان دكلدر. شمدی وظیفه‌مز ال برلكیله چالشمق، سوكیلی وطنك ترقی وتعالیسنه، وطنه حمیتلی اولادلر یتیشدیره‌جك والده‌لر یتیشدیرمكه چالشمقدر.

بو حالده یالكز شویله بر استمزاج تكلیفی مناسب كوریورم: ترقی وتعالئ نسوان اسبابنی احضار ایچون نه یاپه‌لی یز؟ نصل چالشملی یز؟ بو بابده مقتدر خانملرمزك یازه‌جقلری مقاله‌لری تدقیق زحمتك اختیاریله اك منتخبنك مجموعه‌یه درجنی (رسملی كتاب)دن رجا ایدرم. شو صورتله هم كوزل بر پروغرام یاپلمش همده بلكه‌ده اساسلی بر جمعیت نسوانیه‌نك وجوده كتیرلمسنه سببیت ویرلمش اولور.

تریه كریم

رسملی کتاب

استمزاجكز تكلیفی مع الممنونیه قبول ایدرز. بوندن بشقه اك كوزل مقاله صاحبه‌سی خانمه ناچیز برهدیه تقدیمنی مناسب كوریورز. بو حالده خانملرمز طرفندن قلمه آلنه‌جق مقاله‌لرك نهایت اون بش كونه قدر مرحمتنامه ارسالنی رجا ایدرز.

صوك موده موسملك البسه‌لر « تعرفاتی قابده مندرجدر »

Hautes Nouveautés de la Saison

باب عالى اوكنده نمايشلر
Les manifestations devant la Sublime Porte.

اوروپايه فرار ايدن سابق كاتب ثانى عزت پاشا
Izzet pacha, en fuite pour l'Europe.

حربيه نظارتنده موقوف اولان اسبق بحريه ناظرى ح. رامى پاشا
Rami pacha, ex-ministre de la marine.

تپه باشی قیشلق تیاتروسنده کمال بك مرحومك (وطن) پیه‌سنك بو کره ایلك دفعه وضع صحنه ایدیلیشنده تماشاگران :

A l'amphithéâtre :Les spectateurs de La Patrie la pièce renommée de Kémal Bey,

خیالپرور

مونولوغ :

حریتپرور ، خولیاپرست ، عصبی و حساس بر شاعر طرفندن :

اوح ، درت کوزله بکله‌دیکم بهار نهایت کله‌بیلمشدی... ها ، شونی‌ده خاطردن‌چیقارما. بیکزکه بهار کلدی دیمک ، عین زمانده ، کنجلرك‌قلبلرنده‌عشقك انکشافی زمانی کلدی، دیمکدر . . بونی بیلمیورسه‌کز اوکره‌نیکز . . او شکوفهٔ عشق‌که کچن سنه‌نك بارد و منزعج قیشی سولدرمشدی . . . بهارده ، سینهٔ طبیعتده یکیدن ناصیل بر فیض طراوتدار تترسه‌قلوب شبابده‌ده سومك و سه‌ویلمك احتیاجلری اهتزاز ایدر . . فیض بهار . . فیض سودا . . بونلر اویله ترکیبلردرکه بربرلرینی اتمام واکمال ایچون قوللانیلمادقجه بك جامد ، بك بی‌معنا قالیرلر . . . لکن هرکسك بیلدیکی بوتون بو بدیهی شیلری سزه سویله‌مکدن نه چیقار؟ . غالبا بنم مقصدم ، ایلك بهارده آچیلوب یاز کله‌دن — حزین ومضحك بر صورتده — قاپانان برقومه‌دی‌بی ، برسرکذشتی نقل ایتمکدی اویله ایسه ، ای محترم سامعین ، بنی دیکله‌مك زحمتنه حاضرلانیکز :

صیفیه‌یه طاشندیغمزك ، ظن ایدرسه‌م ، اوچنجی کونی ایدی . . قارشیمزده‌کی شیق ، ماوی کوشکك اوکنده متعدد کوچ آرابه‌لری دورمشدی ، آرابه‌لری کوردیکم آنده ، بیلمم نه‌دن ، شدید بر لرزش تردد و هیجانله صارصیلمشدم . . او قدر متأثر و متهیج ایدمکه ، امتحان قپوسی اوکنده صورروله‌جق سؤلك وهم ثقلت و برودتیله زانغیر زانغیر تترهین بر طلبه‌قدر شایان مرحمت ایدم . الرم جیبمده بلوطلی نظرلرم کوشکده ، هیئت عمومیه‌م برحیات وبرخلجان براشارت استفهام‌شکلنده، بکلیور ، کندی کندیمه سویلنیوردم : عجبا کچن‌سنه اولدیغی کبی بوسنه‌ده بوکوزل بوکنج کوشك هپ چرکین ، اختیار مخلوقلرله می طولاجق ؟ . . بوقسه بکا طاتلی وهیجانلی بر یاز کچیرته‌جك ایکی‌شوخ وجاذب سیاه‌کوزله بوماوی کوشك تنورمی ایده‌جك ؟ . . .

بو سؤالر ایکی کون قلبمی اشکنجه ایچنده

مدیرمز

عبیدالله اسعد بك

Ubeidoullah Essad bey notre administrateur

براققده تمند ایتدی . چونکه کوزل کوشکك بوسنه‌کی مسافرلرندن الآن بر خبر یوقدی . بالکزکلن اشیا ، قابا برایکی ارکك الیله شوبله‌جه یرلشدیرلمشیدی .. لکن اوچنجی کون ـ اوح باقکز ، او کونی شمدی‌ییله دوشوندکجه تتریه‌یورم ـ اوت ، اوچنجی کون ، ظریف کوشکه موجودیت تزیه‌لریله سیال واثیری بر حرارتك جذبه‌لرینی سرپن خانملرك هپسی کلشدی . . بوبکی و لطیف قومشولرك همان کافه‌سی ـ یك یاشلی برقادین مستثنا اولمق شرطیله ـ شایان دقت ایدی . . هله‌بری‌رقت اندامیله ، ظرافت طوریله ، بلند و کزیده کنجلکیله ، چارشافنك اك مشکلپسند بر ذوق سلیمی ممنون ایده بیله‌جك شیقلغیله جداً تمایز ایدییور ، چیلغین قلبمك احتیاجنه ، تام نوص‌و آله‌جق‌درجه‌ده ، کوزل جواب وریبوردی .

کندی کندیمه : — اوح ، نه اعلی تصادف بو طاتلی مخلوق ایله کچن سنه‌نك آجیسی بك چابوق چیقاجق ، دیوردم . . اوت ، شمدیدن — سیماسنی ایی کوره‌مه‌دیکم حالده ، محضا ظرافتنه مجلوباً — آنی بوتون روحمله سه‌ویوره قیشین کچیردیکم او مسکین ، او بوناق حیاته مستهزی بر لحاظهٔ تزییف ایله راسمهٔ وداعی ایفا ایدییور ، هیجانلی ، کنیج ، بر بهار بر حیاتك مستیٔ مواعیدیله لرزشدار اولیوردم .. او کیجه هیچ اویقو اویومادم دیسه‌م هیچ‌ده یالان سویله‌مش اولامیه‌جغم . . بو حالی بنم کبی چیلغین ، خیالپرور ، بدایع‌پرست بر کنج ایچون ، رجا ایدرم ، پك طبیعی بولوکز . .

بیهوده یره کوله‌ییکز . . حق سیمالرینی هیچ کورمدیکم حالده شیمدی‌یه قدر — تعبیر عامیانه‌سیله سویلیه‌یم — طوتیه‌مدیغم قیزلرك ، قادینلرك تشکیل ایتدیکی بکونه وقوف بیدا ایتسه‌کزده‌ینه کوله‌ییکز . . . دنیاده الك‌زیاده کولونه‌یه شایان بر شی وارسه اوده بنم کبی حساس کنجلر ایچون پك طبیعی اولان بوکبی حالره کولنلره کولمکدر .

کولمك مسأله‌سنی شیمدیلك بوراده مساعده کزله موقة حل اولنمش فرض ایله‌یه‌لم‌ده‌سرکذشتمزه دوام‌ایده‌لم : اوچ کوندر محل مأموریتم ، اونلرك تماماً کوشکنه ناظر و حاکم اولان پنجره کناری اولمشدی . ماوی کوشکدن بعضاً شوخ ، بلوری ، عصبی قهقهه‌لر ایشیدیور ، بعضاً اینجه ، نازك ارتسامالرله متموج خیالر حس ایدیور ، فقط‌هیچ بریسنی وضوحله ، حق نیم وضوحله کورمه‌یه موفق اولامیوردم ... دیشاری‌یه‌ده چیقمیورلردی . اصل بنی صیقان ، تعذیب ایدن بو ایدی . . . لکن مؤخراً بولدیغم بر سبب ، هنوز چیقما . بیشلرینی بکا پك معذور کوستریور ، قلبمی تطمین ایده‌رك استقبال ایچون امیدلر وریبوردی . اویله‌یا ، دها یرلشه‌مه‌مشلردی . . کوشکك تنظیم و تفریشیله مشغول اولیورلردی .. مجله‌سی‌نه ، شیق صاحبه‌لری کبی شیق کوشکك‌ده تووالق برکره اکمال ایدلمش اولسون باقالم ، دیور ، لسبی بر استراحت قلبله هیجانلر ، امللر ایجاد ایدیوردم . . . شو برقاچ کون ایچنده آنلر حقنده ویردیکم حکمك زبده‌سی شوندن

عبارتدی : آلافرانقه ، ظریف، شیق قادینلر، شن، شـوخ ، عصبی مخلوقلر .. بر درجه‌ده‌که هوای موجودیتلرنده پارس جریان شـطارت وظرافتی اوچوشیور ، ظن ایدیلیر... دردنجی کونی پیانوده « وردی » نك « تراویاتا » سی چالیبوردی.. غالبا شونفیس پارچه‌ایله بونفیس مخلوقلر حقنده‌کی حکمم برقات دها تأید ایتمش اولدیغی ایچون اولاجق ، بوندن چیلدیراسی‌یه ممنـون اولمشـدم . تراویاتا او قـدر عصبی وکنج پارمقلرله چالیلیوردی که مطلقا بورقیق وپرحیات پارمقلرك صاحبه‌سی بنم بدیعهٔ خیالمك تمثالی اولان او ظریف و ممتـاز مخـلوق اولاجـقدی . . . بوامنیت پیانونك روحـه سربدیکی اذواق موسـیقیه‌یه طاتلی بر آهنـك غرور وسعادت علاوه ایدیبوردی . فی‌الحقیقه بوکنج و کوزل آرتیستك مهارت موسیقیه‌سندن مست غرور وحظوظ ایدم . . .

بر هفته صکره وقوعبولان برنجی تصـادف تاریخ حیات شبابمده الك‌بویوك بر وقعه‌اولدی . یانـنده دها اوچ کنج قادین واردی .. کندیسی کنـارده یوروبوردی . . یانلرینه یاقلاشـدیغم زمان مجلوبیتمك درینلکنی تماماً ترجـمه‌وافاده ایدن بر نظر آتشینله اوکا باقدم . . او آنده دوداقلرنده بوتون سیماسنی تنویر ایدن بر تبسم شفق آمیز بلیردی ... اویله طاتلی و لطفکار بر تبسم که روحمی سـلاملیور ظن ایتـدم ، تیتره‌دم وایلرولـه‌دم .

شمدی، آرقه‌مدن ، شوخ وسیال قهقهه‌لرك عصبی دالغه‌لری ، بومختصر فقط مفید تصادفك شعرموسیقیسی حالنده ، قولاقلریمه چارپیور ، بنی مست ومدهوش ایلیـوردی . آرتیق کمال اطمئنانله حکم ایتمشـدمکه بونزیه وشاطر قزك نظرلرنده بکا عائد برلال تمـایل تتره‌یور . بو طاتلی امنیتله قناعت ایدرك ، بیلمم نه‌دن ، بر دها دونمك ایسته‌مدم .

أوه کلدم . . او کیجه کوشکك اوست قات پنجره‌لرندن مبهم سـسـلر ، خفیف کولـکلر ، مهتزز کولوشمه‌لر فرق ایتدم. . . آرتیق بونك اوزرینه ناصیل منور، اماپرور رؤیارله ناصیل بر اویقو اویودیغمی سز تصور ایدیکزده بنی تصور زحمتندن قورتاریکز . . .

ایی برفاصله ایله وقوع بولان ایکنجی تصادف بنی بوس بوتون چیلدیرتدی . . ناصیل چیلدیرمایه‌یم که هوای موجودیتـده هردم شـاطر موجه‌لرك رشاشهٔ شوخی‌حس ایدیلن سوکیلمك نظرلرنده بو کره حزن ایله ممزوج بر معنـای عمیق پرستش اوقودم . . دنیالر بنم اولدی ، صاندم . . أوت ، ایناتیکز بوکا ، او شـن و شاطر قیزك شیمدی برهالهٔ کدرله منور کوزلرنده بی‌تاب برملال ، ادای رفتـارنده یکدن نظره چارپان عصبی بر حال واردی . . بوتون آهنك رقیق اطوارندن صانکه حزین برزباب سودا سربیله‌رك تتریوردی ... بو قدر لاقیده بوقدر شوخ وخوبیا ، دنیاده وظیفه‌سی یالکز کولمکدن عبـارت اولدیغنـه بو قدر قانع بر قیز اوزرنده ایکی اوچ کون ظرفنـده بو قدر مدهش بر تأثیر حاصل ایده‌جکمی دوغروسی هیچ امید ایده‌میوردم . . فی‌الحقیقه بویله آز

بر زمان ایچنده بو، نه شایان حیرت ، نه عظیم
بر تحول ایدی؟ . . او قدر واضح بر تحول
سریع روحی که سرائر اسبابنه نفوذ ایله‌ملک ،
بوکنج قیز قلبنی صحتله اوقومق ، تحلیل ایتمك
ایچون « پول‌بورژه » قدر پسیقولوغ اولمایه‌ده
احتیاج یوقدی .. تملق ایده‌جك هر حساس
نظر اوشعر ذی‌حیاتدن درحال بر مآل حزین
سودا چیقاره‌بیلیردی .. حاصلی سه‌ویوردی ..
ایلك دفعه اولارق ، باکر ، شدید برعشقله
سه‌ویوردی .. بوراسی محقق .. فقط شبه‌لنیرده
سزدیرسکزکه : عجبا کیمی؟ بن‌ده همان جواب
وریرم‌که : طبیعی نی ! . بوندن یوزده‌یوز امین
ایدم .. فی‌الحقیقه بندن باشقه بو کویده کیمی
سوه‌بیله‌جکدی؟ . اکرسزده بندن باشقه کسه‌یی
سوه‌میه‌جکندن امین اولمق ایستیورسه‌کز ،
شوقی کوبه‌ژك شیق بکلرینه کوزکزك اوگنده بر
رسم‌گچید اجرا ایتدیریم‌ده باقیکز آنلری ،
رقیق وحسپرور بر قادین قلبنی ضبط وتسخیر
ایده‌بیله‌جك سلاح عرفان وظرافتله مجهزکوره
بیلیرمیسکز ؟.

ایشته اولا باشده : الندهکی قالین باستونیله ،
آیاقلرنده‌کی بویوك آمریکن پوطینلریله سریع
ومتهالك خطوه‌لریله کویك قلاسیق کنجی!.
بیلمم قاچ سنه‌لردن‌بری یازقیش بورادن هیچ
اکسیك اولمایان، صباحدن اقشامه‌قدروظیفه‌سی
یوللرده طبان تپمکدن عبارت قالان، شیشمانجه،
بیلشیقجه ، اوتوز یاشلرنده ، یاشامقدن
مغرور بر وجود زنده . . . جاکتنك صول
جیبنه فرانسزجه بر کتاب ، اوست جیبنه
کلیشی کوزل قونولمش بر مندیل ، یاقه‌سنه
موسمنه کوره بر چیچك ، دوداقلرینه —
مطلقا هاوانه اولاجق — بر جیغارا صانکه
آبونادر ! . . . کندیسنك ، کندی تعبیری
وجه ایله ، اك « قاراقته‌ریستیك » مزیتی تصادف
ایتدیکی هر قادینه ، هویتیله متناسب ، سوز
آتمقدر ! . .

ایشته نادرن، قوپاجق ظن ایدیله‌جك درجه‌ده
انجه ، چیت قبریلدم ، یوزی پودرملی ، بروتی
کوزلکلی بر بك که جهانده یکانه اندیشه‌سی
شیق کینمکدن ، هرکسه لطیف وصیجاق
کورونمکدن عبارت اولدیغی حالده ، بیلمه‌مز
ناصیل بی‌انصاف بر عکس تأثیرله ، اوزوندن
مؤبد بر صغوقلق آقار . . . اوکا تصادف
ایتدیکم زمان جعلی بر نزاکت ، صنعی بر
ظرافتك حقیقی بر جهالت ، اوتی بر حماقتله
ازدواجندن تولد ایتمش بر طفل برودت
کوریورم . ظن ایده‌رم . . .

ایشته قابالی لبتنده قابادایلق صاتار ،
اوته‌کینه بریکنه چاتار ، رشدیه تحصیلنی اتمام
ایده‌مامش ، فقط وقتیله ادارهٔ مستبده‌نك اك
مشئوم سهالرندن بریسنی تشکیل ایتمش پدرندن
قالان میراثی مدت قلیله ظرفنده اکمال ایلمکده
بویوك بر ذکا وفعالیت ! اثری کوسترمش
انسانه بکزر بری‌که هردم یوسکولی یانده سیاه
فسنك وضع لاابالیانه‌سیله، ملوث مصالر صاحبان
نظرلرینك کستاخ باقیشلریله بوتون قادینلری
کندیسنه مفتون ظن ایدر . . . غالبا بو ظن
ایله اولمالی که قولتوقلری دائما قابارقدر .

[کله‌جك نسخه‌ده بیتیور]

راثف نجدت

فهیم افندی قومپانیه‌سی : بسا — شمس‌الدین سامی بك مرحوم .

سوزنده دورمق ایچون اولادینی اولدورمکده اصرار ایدن بر پدرك حکایه‌سی . سربست تیاترومزده ایلك خطوه . بردن بره اوتوز سنه‌لك ظلمتدن قورتولان خلقمز سامی بك مرحومك بو پیه‌سنی آلقیشلره بوغدی صنعت تحریر حاضره‌یه کوره عجمی بر پیه‌س اولان بسامه زبیر رولنده فهیم افندی‌ایله فتاح رولنده نورالدین بکله ، سافو رولنده تزیه ضیا بکله ، بالخاصه واحده قادین رولنده‌ده هکیمیان خانمله بویوك برموفقیت قازاندی .

وطن — کمال مشهور پیه‌سی .

عشقله محبت وطنیه‌نك مقایسه‌سی . محبت وطنیه عشقه غلبه ایدیور . وطن هرشیئه غلبه ایدیور . سورکلی ، متمادی آلقیشلر . اسلام بك رولنده راشد بك‌ایله عبداه چاوش وظیفه‌سنده فهیم افندی امثالسز . سائر رولر ضعیف .

اوتللو — فهیم افندی قومپانیه‌سنده کولونج برتشبث فهیم وحق افندیلرله هکیمیان خانم‌ایی .

اماتور قومپانیه‌سی .

منحصراً وطن — نورالدین بك اسلام بك وظیفه‌سنده ، فتاح آغاده مکمل اولدیغی قدر ضعیف ذکیه‌خانمی اویناپان قنارخانمی مستثنا طوته‌رق بوتون رولر ، هر دفعه‌سنده کیتدکجه متزلزل ، کیتدکجه ضعیف . اسلام بك برنجی پرده‌نك ایکنجی تابلوسنده نیچون کوکللیلر چیقدقدن صوکره ذکیه‌نك پنجره‌سنه دوغرو « بی سون بر دقیقه آردمدن آیرلماز » دیه حایقرمقده اصرار ایده‌جك قدر پیه‌یی اکلامامشدر بیلمم . میز آن‌سن وطن اویوننده غایت فنا . تیاتروجیلق شوکونلرده باشقه بر شکله قوبان رشاد بکدن بوتون بونلر بکلنه‌زدی .

مناقیان قومپانیه‌سی .

بسا — مناق افندی مکمل زبیر . قنا خانم مکمل واحده‌قادین دیبرك ، فتاح اغا عادی . ینه‌جیان خانم ایی برمروشه .

عاکف بك — سینوب محاربه‌سنده شهید اولدیغی فنا بر قادین اولان زوجه‌سی طرفندن اویدورله‌رق بدبخت ایدیلن بردلیقانلینك حیات

عثمانلی تیاتروسی حقنده مهم اثر قلمه آلان موسیو آدولف تالاسو

Mr Adolphe Thalasso, le grand ami des Osmanlis, l'auteur du «Tl edtre turc»

سفیلانه‌سی، ینه‌مجیان، مناق افندیلر شایان قید.

کور ژنرال – دیکلنمز برپیه‌س. علکساییان افندی ایله قنار خانم روللرینی ایی اوینابورلر.

بالوجی – مشهور پیه‌س‌بوپوله‌ر. علکساییان افندی مکمل. شاهیذیان افندیله ینه‌مجیان خانم شایان تقدیر برمهارتله موقعی قورتاردیلر.

پارسده مسلك سوقاغی جنایتی – اهالینك عدم رغبتندن اوینانه‌مدی.

فضیلت مغلوب اولوریمی؟ – عسکری بر ملودرام. بویوك موفقیتلر قزاندی. علکساییان، مناق، ینامجیان، شاهیذیان افندیلرله قنار، ینه‌مجیان، آزنیف خانملر بوپیه‌سی بحق ایی اوینادیلر.

بنلیان قومپانیه‌سی:

مربیه – قومدی ۳ پرده، قوانی حسین رحمی بك مشهور رومانندن مأخوذ. صورت ترتیبده بر آز نقصان وعجمیلك نمایان. مملکتمزده ایلك كوردوك بر آرتیست – مادام روزالی – سایه‌سنده بویوك آلقیشلره مظهر اولدی. آنژل وظیفه‌سنده مادام روزالی. دهری افندی کسوه‌سنده کامی بك، عمیوجه بك رولنده سعدی افندی جداً شایان تقدیر وتحسین. بنلیان افندی‌ایله عمر سعدی بك آشچی باشی ایله شمس بك روللرینی شویله بویله اوینایورلر. صدری بك رولنده مدحت بك درجه‌سز فنا.

طبیه مکتبنده زوالی چوجوق.

زوالی چوجوق – مکمل برعطا اولان شفقق بك جداً سزاوار تحسین. قنار خانمله مدحت بك ده فنا دکل. خصوصی تشبثلرك الك موفقیتله نتیجه ویره‌بی..

شهرمزده

ملی تیاترو

تأسیسی مصمم اولان ملی تیاترو ریاست ادیبسی معارف ناظری اکرم بك افندی قبول بیوردقلری کبی موزهٔ همایون مدیری خلیل بکده قونسر واتوار قسمنك ریاستی درعهده ایتمشلردر. مشاهیر ادبا ومحررینمزدن متشکل بر هیئت ادبیه ملی تیاترومز ایچون پیه‌سلر احضار ایده‌جك وملی قونسرواتوارمزده ارککله قادین آرتیستلر یتشدیرلمکه چالیشیله‌جقدر.

(قومه‌دی فرانسه‌ز) ارتیستلرندن موسیو ومادام سیلوه‌نك شاگردی اولوب بوکره ملی بر تیاترو تأسیس ایتمك اوزره درسعادته کلن برهان الدین بك (نه‌رون) رولنده..

Burhaneddin bey, élève de Mr et Mme Silvain revient de France pour organiser à Constantinople un théâtre national et une conservatoire.

بکی رسملی رومان

ییلدیز بوجکلری

محرری:

صفوتی ضیا

دور حریتده‌کی "ایلك" اثری حریتپرور قرداشم عبدالله زهدی‌یه اتحاف ایلدم صفوتی ضیا

« ییلدیز بوجکلری » محرری صفوتی ضیا بك

L'auteur des Vers-Luisants Safféty Zia bey

— ۱ —

بوغاز ایچنده مهتابلی بر کیجه ، کوك یوزینك بتون ییلدیزلری لبریز شهوت قادین چشمانی کبی پارل پارل پارلادیغی ، بتون موجودات اوزرینه الماس پاره‌لر دوکولدیکی ، دکز بایغین باقیشلی درین دوشونجه‌لی مائی دکز آه تحسرلر چکدیکی بتون بوغاز ایچنك شعر رقیق ودل آشوبی اوکوشهٔ مستثنای طبیعت اوزرینه تتره‌دیکی بر کیجه ایدی . — محتشم بر یالینك مرمر مردیونلرله ساحله قدر اینن واسع (تراسه) سنده قورولمش مکلف بر سفره اطرافنده طوپلانمش کنجلر ، کیمی بودوم بودوم قهوه‌سنی کیمی اوفق لیکور قدحلرینك مارینه‌لرك صوك قطره‌سنی ایچمکه اوغراشه‌رق دیبنده قالان قونیاقلرك ، شارتروزلرك ، غران مباحثه ایدییورلردی .

اودوورده، اوبله بر محلده اوقدر كنجك بر "! متهيج شعر و آهنكيله روحنى ، آلام روحنى
آرەده طوپلانمسى وهلهٔ اولاده بلك غريب كو. تسكين ايدن خيالپرور بر كنج بتون
ريله‌بيليردى. فقط بوكنجلرك اكثريسى سراى او بى‌سود مباحثه‌لردن تجريد نفس
ويا باب عالى متنفذانى مخاديمندن اولمق وبعض ايدرك خاطره‌لريله ، رقت حسيله تراسه‌نك
روابط صهريه ايله بربرلرينه مربوط بولنمق اوجرا بوجاغنه التجا ايتمش دوشونيوردى —
حسيله هر دورلو تعرضدن بر درجه‌يه قدر تمام ايكى سنه درت آى اولمش ايدى‌كه بنه بويله
كنديلرينى مصون عد ايده‌بيليرلردى . — مع بر ياز كيجه‌سى، شاعر، احتراص آور متهيج شعر
مافيه احتياطله، يواش سسله قونوشيورلردى . وآهنكيله روحنى اوقشايان بويله برياز كيجه‌سى
ايچلرنده تراسه‌نك بر كوشه‌سنه اوزون حصير اونى باصمشلر، حامىٔ يكانه‌سى اولدينى اختيار
بر سياحت قولتوغنه اوزانمش ، سيغاره‌سنك والده‌سندن ، بى‌چاره قادينجغزك جكرلرينى
دومانلرينى عميق بر وضع رخاوت ، لسب قوپار برجه‌سنه چكوب قوپاره‌رق آلوب
وقتورى آ كدير بر وضع رخاوتله تعقيب كوتورمشلردى . التمش يدى كون دوام ايدن
ايدرك بو ياز كيجه‌سنك شاعر، احتراص آور، حياتنك بو تاريخ خسرانى روحنده اوبله

اواقشام آره‌لرنده پارسدن تحصيلدن عودت ايده‌لى هنوز بر ايكى كون اولمش بر كنج وارايدى‌كه... [صحيفه ٩٠]

التیام‌پذیر اولمز بر جریحه‌نك قیزغین تیورله نقش ایدلمش درین و آجی بر ایزینی براقمش ایدی‌که دائمی برخوف وخراس ایچنده آرتق هرشیدن توهم ایتمکه، هرشیدن امنیتی منسلب اولمغه، هرکسدن توحش ایتمکه محکوم قلبلرك حسیتیله انزوا گزین اولمق صورتنی اختیار ایتمش ایدی. — اورادە اوزاندیغی، اوراحت تولتق اوزرنده بیش چشم رقتنده تجلی ایدن اولوحهٔ ممتاز قارشوسنده ینه خاطرندن سیلنمیان اوخاطرلری درخاطر ایدییور؛ بورایه نه‌ایچون کلدیکنی دوشونیور، استانبولك بتون اومدهش کرداب مفتریات وتصنعاتنی، استبداد واعتساف جلادلرینك اوعقل وسرایرمن‌دسائس وخدعاتنی ادراك ایده‌مین کیمی پدرینه کیمی قاتن‌پدرینه کیمی — بوراسنی دوشونورکن بلا اختیار تبسم ایدیوردی. کیمی کندی ژورنالجیلغنه کووه‌نرك آغزه الفیه‌جق مباحثی اورته‌یه آته‌رق بی‌پروا تعاطیٔ افکار ایدن شوتدبیرسز کنجلرك اره‌سنده بولندیغنه پشیمان اولیوردی. بونلر بوش بوش هیچ بریمز آدم دکلز آرتق سوز زمانی کچدی. ایش زمانی کلدی دیه‌دوشونیور ایدی وبونلرك آره‌سنه آتیلمق مناقشلره قافلارەدیه باغرمق ایستیوردی. بونلرك آغزنده وطن سوزی وطن محبتی مدنی بر آدملك لازم غیرمفارقی اولان بر زینت لسانیه متممات اسباب مدنیه‌ملك بر جزؤی کبی دوران ایدییور ایدی آت مراقی، اثواب مراقی، ادبیات مراقی کبی زینتات منوعه‌لری ایچون آره‌صره‌بوکبی اجتماعلرده آتلرینه مانعه آتلانمق قبیلندن برده وطن محبتی لطیفه‌سنی قاریشدیرمق جرآتنده بولنمق لزومنی حس ایدرلر ایدی.

بونلری پك یقیندن تدقیق و تتبع ایتمش اولان مصطفی فاضل قورقاقلقله اتهام ایدلمکی ترجیح ایدرك بو مباحثه‌لره قاریشمازد، ایچندن آجی آجی کوله‌رك سلامت وطن ایچون بو ناطقه‌پرداز کنجلرك الك اوفق بر ذوق واعتیاد اسرافپرورانه‌لرندن واز کچمیه‌جکلرینی پك ایو بیلدیکی جهتله بو واهی، سطحی، نتیجه‌سز مناقشاتده علاقه‌دار اولمزدی.

اواقشام آره‌لرنده پارسدن تحصیلدن عودت ایده‌لی هنوز بر ایکی کون اولمش بر کنج وار ایدی که علوم سیاسیه مکتبنده تحصیل ایدلمسنه مساعده ایدلیه‌رك پدری نزدنده وقوع‌بولان تشبثات و تضییقات نتیجه‌سی اوله‌رق استانبوله جلب ایدلمش ایدی. بو کنج سفره‌ده پارسدن اوراده‌کی ژون ترکلردن پك بیوك بر تقدیرایله بحث ایتمش ایدی. شیمدی‌هپ بر آغزدن هیچ بر قاعدهٔ مناظره‌یه توفیق ایدیلمه‌میان بر شدتله دوام ایدن مباحثه اثناسنده مصطفی فاضلك قولاغنه حشیت وسان قابی اولان بر کلمه کلیور ایدی... مشورت! «مشورت» ایکی‌سنه اول بر کون مظروفاً پارسدن کندیسنه کوندریلان بو غزته پیش تفکرنده آتشین یازیلرله بیدار اولیویرمش ایدی. — او حیات شبابنده اوله منحوث بر کیجه‌نك فردای خسرانیه ممتزج ایدی‌که تویلری اوورپرمدن کندیسنی ضبطیه نظارتنك مردار، متعفن بر اوطه‌سنده، جلاد باقیشلی حیدود سیمالی جانورلرك آره‌سنده تصور ایتمدن بوسوزی ایشیده‌من ایدی.

[رسام : سامی بك]

بر صندال ایچنده ترصد ایدن ایکی دنی خفیه . . .
[صحیفه: ۹۱]

دور سابقك بتون ملعنتلرینی ، بتون فجایع دلسوزینی یقیندن کورمش تانخی، جانستان اعتسافی یقیندن طانیمش اولنلره مخصوص بر حشیت مدبرانه ایله یرندن قالقدی بر کره صاغ طرفنه ربحتیملك اوزرینه دیکلین ترصد ایدن وارمی؟ دیه باقدی صوکره خلقهٔ تجسسی تا ساحله قدر توسیع ایتدی نجبی قایقلردن یالینك واسع بالقونلرینك سطح مجلای بحر اوزرینه اوزاندیغی کولکهلرك اشکال خولیا انکیزندن بیله توهم ایدییوردی . ینه بر کیجه

قهر و کدرندن بر دانه‌جك والده‌سنك سبب موتی اولان بر کیجه ، بر قاچ آرقداشیله بویله بر آرهده مشورتهٔی اوقوردکن دکز اوزرنده اولان اوطه‌سنك پرده‌لری ایتیك پنجره‌سندن بر صندال ایچنده ترصد ایدن ایکی دنی خفیه کندیلرینی دیکلیه‌رك ایرتسی کیجه توقیف ایتدیرمامشمی ایدی ؟

کنجلره طوغری ایلریله‌دی ،

ـ سز پادیشاهکزی بیلمیورسکز دیدی و پارسدن کلن کنجی کوسترهرك ، بك افندی معذور فقط سز، سز استانبولده اولنلری یتشلری کورن ایشیدن سز آتشله اویناپورسکز بوش یره حیاتکزی کنجلکزی تهلکه‌یه القا ایدییورسکز حیات هندکزده محقر ایسه ، وطن ایچون سلامت وطن ایچون بر فدائی اوله‌رق اورته‌یه آتیلیکز دها جدی خدمت ایدرسکز.

ـ الله عشقنه زوزکاکی براق کل اوره‌مزه اوطور فاضل دیه‌رك اطرافی آلدیلر ، برصندالیه معترض بکه برصندالیه، سوزلری کری آتیلان صندالیه شماهلری یوتین غجرتیلری بعض خصوصی قیصه محاورهلر آرهسنده هوالنه‌رق برمدت صکره هپ بر آرهیه طوپلاندیلر ، ـ فاضل بلااختیار برکره اطرافنه باقدی بوسریع نظارده بتون اوکنجلرك اك اوفاق فرجاتنه‌قدر سرائر حیاتلری ترجمهٔ حاللری تمرکز ایدییور ایدی .

ایشته ساغده صاحب خانه ، احمد نجاتی ،
بیوك برعائله‌نك لكه‌لنمامش بر اصالت وعفتك
یگانه وارث نجیبی، بتون شرق وغربك اك ممتاز
علمای اجتماعیه و فلسفیه‌سنك آثارینی تتبع
و تدقیق ایده‌ایده گنج ایکن اختیار ، بتون
قوای عقلیه‌سنك سرعت نشوونماسی یوزندن
ضعیف وناتوان قالمش برشهر چوجقی‌لوندره‌ده
کسلمش ، سموکینغ ، ك ایچنده حالا بربانجیلق
بر آغریلق حس ایدرك هیئت مجموعه‌سندن
بیزار بر حالده ، برطرفدن سفره اوزرنده‌کی
اتمك پارچه‌لرینی پارمقلری آره‌سنده یوغورمقله
مشغول اولیور برطرفدن‌ده پارسدن کلن
کنجلك جهراً اوقومغه باشلادیغی غزته‌یه برنکاه
تجسس عطف ایدییور، آنك یاننده رفیق احتسا
ساتی اولمقله برابر هر زمان برمعارض بی امانی
اولان نصوحی بتون جدیتله‌ودوداقلرینك اوزرنده
خفیف بر تبسم اعتراض واستهزا ایله دیکلیور،
آره‌صره ایکیلوب احمد نجاتی‌یه بعض ملاحظاتده
بولندقجه اعتراضه اوغرابوردی بو ، بتون
برحیات سعی وسایرانه‌نك ثمرات مادیه‌سنی
استطاف ایده‌مامش فقط فنون اجتماعیه
وحقوقیه‌نك کافهٔ شعباتنده اکتساب اختصاص
ایتمش عالم ، متین الاخلاق بر کنج ایدی که
آز سویلر ، چوق دوشونور ، حیاتی مطالعه
ایله تجربه ایدی . ابو یازمق ایچون پك چوق
اوقومق فکرنده ، سیاسیات عالم حقنده وقوف
پیدا ایتمك ایچون او محیط ایچنده یووارلانمش
بولنمق لزومی اعتقادنده ایدی، آنك ایچون
بونوهوس نورسیده کنجلرك ملتك بومعمای
الیم استقبالنی برطاقم شخصی ، آنی دستورلرله
حل ایدیورمك ، بتون قوای حیاتیه‌لرینی ،
مفکره‌لرینی وطن و عائله‌لرینی ترك ایدرك دیار
غربتده غریبانه پاشایه‌رق وطنلرینك ملتلرینك
حقوقنی مدافعه ایچون خسارینی فدا ایدن بواهله
وقف نفس وحیات ایدن صاحب حیثلرك افکارینه
اعتراضجویانه استخفافکارانه نظر ایده‌بیلمه‌لری
احتمالی قارشوسنده متهور اولور، چیلدیریردی .

احمد نجاتی برآره‌لق — یئه‌سی بوعدم
مرکزیت ا دیدی طوغروسی بن بوندن برشی
اکلایه‌میورم تشبث شخصی‌یه دیه‌جکم یوق فقط
بو عدم مرکزیتی براز افراطپرورانه بولیورم .
افندم بزم ایچون شمدی الازیاده خدمت
ایدیله‌جك شی تنویر اذهان مسئله‌سیدر. افکار
منوره اصحابی یتشدیرملی که بو حالك فنالغی
آکلاشیلسون . نه‌دیرسکز نصوحی‌بك ؟

نصوحینك وفقاسنجه هرشیئه استهزاکارانه
جواب ویریشی اودرجه مثل سائر حکمنه کیرمش
اولدیغی جهتله هرکس شدیدانه معارضه جویانه
برجوابه انتظاراً سکوت ایتدیلر . . . نصوحی
کوله‌رك ایاغه قالقوب دیدیکه :

— « عدم مرکزیت » ك الك افراطپرورانه‌سی
بوراده تطبیق ایدیلوب طوررکن بو سوزینه
تعجب ایتدم دیمکدن بشقه نه‌دیه‌بیلیرم ، دوائر
دولتك کافه‌سی حق وکلا وندما ، وعقلا
افندیلریمزك هربرینك دائره‌سی اوفق مقیاسده
برر بابعالی ! هرکس صورمه‌دن ، قورقه‌دن
هر ایستدیکنی یاپیور ، ویاپمغه مأذون ، هرکس
تأمین آسایشه ، انضباطه ، اجرای عدالته ،

اجرای وصایته ، مجازات ومکافاته، امرونهیه مأذون، بونی سز بیلدیککز شو سفره‌اوزونده‌کی توزدن اتکدن طوتکزده شو شیفره‌لی قدحلر ایچنده‌کی بوزلو شامپانیالره قدر هپ بونلردن عدم‌مرکزیت‌اصولنك ایشلرمزه کان صورتده تطبیق سایه‌سنده بو کیجه استفاده ایتدیکمزی دوشوندکجه ، بونی افراطپرورانه بولماکزه، اغلاه‌ق طبیعتم‌اولمدیغی جهتله قهقهه‌لرله کوله‌رم، عزیزم بویله شیلر، مرمر تراسه‌لرده ، شامپانیا قدحلری قارشوسنده لازم کلدیکی قدر جدیتله دوشونوله‌مز ، هم نه لازم مشورت فلان آنی «شورای امت» ترك ایدیکز سز ، بزه دها لایق اولان «شورای دولت» ه قاریشیکز . . .

نصوحینك اعتراضلری آره‌سنده اك زیاده اعصابنه طوقونان بو اعتراضی اولدیغی جهتله احمد نجاتی کوپوردی، قاچ دفعه‌لر تکلیف ایدیلان بو مأموریتی بك کنج اولدیغی جهتله بر درلو قبول ایتمامش ایدی ، نصوحی دائما کولر، بر آز دها بکلیکز آلتی آی قدر دها اختیارلیکز، اوچ بیك غروش ضمله قبول ایدرسکز دیه اکلنیر ایدی بر کون اول ینه استغناسندن ، خدمت ایتمك ایستمدیکی حس اوله‌رق حقنده موجب نکبت اوله‌جق احتمالدن بحث ایدیله‌رك ینه اصرار ایدلمش ایدی. فقط احمد نجاتی کندیسنه والده‌سندن بر ثروت عظیمه انتقال ایتمش اولمق حسبیله هیچ بر قید وبنده کیرمك ایسته‌میور ، مطالعه ایله سیاحتله ، امرار وقت ایتمك آرزو ایدییور ایدی وبو سیاحته مانع اولمق ایچون ایدی‌که دائما بز مأموریه تعیین خصوصنده اصرار اولونیور ایدی . نصوحی کنجلر مأمور اولمالی، تشبث شخصی ایله تعالی ملته غیرت ایتملی، تجارتخانه‌لر ، فابریقه‌لر، دارالصناعه‌لر آچیلملی فکرنده ایدی آنك ایچون مأموریت سوزیله غلیانه کلیر ، مأموریت آرقه‌سندن قوشانلره غضب ایدر ایدی واوخصوصده‌هر زمان حاضر اولان سلاح اعتراضی قوللانور ، زبان تزییف واستهزاسنی بر نیشتر بی‌امان کبی همان استعمال ایدر ایدی . . . آنك ایچون درحال مدافعه ایتدی ، احمد نجاتی‌ده آز سویلمك، آجی سویلمك، انسانی ناقلبکاهندن اوره‌جق براهین مسکته‌یی بی پروا صرف ایدیویرمك جرائلری وار ایدی که بعضاً کندیسنه بیوك دشمنلر قازاندیرر ، کندیسنی ابوطانیسانلرك مادراً کوجنمه‌سنی موجب اولور . اکثری‌ده مظفریتی تأمین ایلرایدی... برمدت سکوت ایتدی کندینی طوپلادی، نصل آجی برسوزله نصوحی‌یی صوصدیره بیلیرم دیه دوشونیور ایدی .

مصطفی فاضل دیدی‌که :

ــ احمد نجاتی زهرلسانی تقطیر ایدییور اه غضبندن اسیرکسون.

احمد نجاتی جواب ویردی. الیله ارقداشنك اوموزینه اوره‌رق — عزیزم دیدی! بنم دها بر چوق زمان مأموریت صنبه‌لرینه قاپلمیه‌جق حکومت قاپالرینه طوتولیه‌جق قدر پاره‌م وار فقط بوکیدیشله بودعوتلره‌بووجدان پارارلقلرینه

بو حیت واسارت دادوستدلرینه طیانمق ایچون یالکز سرمایهٔ عرفان کفایت ایدهمیهجك کبی کوریبوردم دیدی وینه کولدی : نصوحجکم دیدی ، سنك عاقبتك پارلاق اولهجق ، سنی یقینده مجلس معارفده اعضا کورهجکم !

بونك اوزرینه هپ بردن کولوشدیلر . عدم مرکزیت ، تشبث شخصی قاعدهلری بویله ، سورکلی قهقهلر ایچنده بوغولمش کیتمش ایدی . سفره اوزوندهکی مومار مججوبیتلرندن تترهیور اریبور ، کللر ، چیچکلر ، صولیبور ، مهتاب یواش یواش یوکسلهرك بر سحابپاره آلتنده اوتانیور ، بوزیلیور ، کیزلنیور ایدی .

بردنبره بتون بوکوشهٔ طبیعتی ، بوکنج چهرهلری بر پردهٔ خفیف ظلمت استیلا ایتدی ... بتون قلبلره بر محزونیت چوکدی ، بلا سبب سکوت ایتدیلر . احمد نصوحی مقابله ایتمدی ، لصل بر حسه ، بر حس عمیق فتور ، قاپلمش اولملی ایدی که بتون قابلیت مدافعه و مقاومتنی موقتاً غائب ایتمش قیریلمش زبون ارلمش ایدی . یالکز ایچنی چکدی :

— حقك وار عزیزم دیه بیلدی ، حقـك وار انجاره طوغری یوللانیورز .

صوکره طبیعت ثانیهسی اولان میل استخفاف غلبه ایتدی . جیبندن بر غزته چیقاردی ...... باش کاتب عطوفتلو ... افندی بو صباح ارن کوینده‌کی کوشکلرنده اجـل موعودیله وفات ایتمشدر جنازه لری احتفالات لائقه ایله قالدیریلهرق قرهجه احمد قبرستانده مدفن مخصوصنه دفن ایدیلهجکدر » دیه جهراً اوقودی . صکره آیاغه قالقدی :

— وجدانی صاتیلق اولانلر یارین مزایدهیه بیوروسونلر دیه باغیردی ! ...

هپ کولوشدیلر . یالکز پارسدن هنوز عودت ایتمش احمد رؤف کولمیوردی ، لال و ابکم الندهءمشورت ه ی طوتیوردی ، اکلایه‌میوردی ، اکلامق ایستهمیوردی ... بو استانبولك مترقی متفنن کنجلری بونلرمی ؟ بونلرمی ؟ دیه دوشونیوردی . بونلرله برشی اولمز قابل دکل قابل دکل نیهکلدم آه نیه کلدم دییور ایدی اوراده ، غربده دها ایو خدمت ایدهبیلیردم ، احمد نجاتی هپسندن ذکی و شیطان بونی حس ایدرك یانته صوقولدی :

— نومید اولمیکز دیدی ! ایچمزده حالا تمیز قلمش وجدانلر ، زهرلنمهمش فکرلر ، صاتیلمامش ناموسلر واردر ، سز نصوحی‌یه باقیکز او دائما بدبیندر ، نومیددر فقط بو مزایدهلره طوغری یوراده صیقهجقکز الار هیچ بر وقت اوزاتماز .

احمد رؤف باشنی صاللادی :

— طاولیکز عزیزم بونلر طوغری اولهبیلور فقط بیوك ، بیوك بر قصورکز وار دیدی جدی دکلسکز ! .. جدی و متشبث اولملی ، شرقزی درین بر عطالته ، فعالیتسزلکه طوغری سوق ایدن خیالپرورلکه نهایت ویرلمزسه ، هپ بو کوزل فکرلریکز برر موما کبی قالور برایش کورهمزسکز ، برشی یاپهمزسکز .

احمد رؤفك بوشدتلی سوزلری بر برودت حاصل ایتدی ، هپسی بر برینه محترزانه باقدیلر .. احمد نجاتی احترازله عادتا بر حشیتله قیوبه طوغری

ايلروله‌دی — آمان اوورالرده اوشاق فلان بركيمسه اولمسه ايدی، ديدی.

نصوحی : — بز براز فضله‌جه كيديورز . ديوارلرك قولاغی واردر برادر ، ديیور ، مصطفی فاضل معنيدار بر صورتده تبسم ايدرك: سز آرتق كوروشولمز حاله كلديكز تعريضنده بولنيورايدی .

احمد رؤف مأيوس و نوميد دوشوندی . صوكره يأس وفتورله مشورتی بوروشديروب سوقاقه فيرلاندی.. هپ‌بردن غير اختياری بر حركتله فيرلاديلر .

— آمان نه‌ياپيورسك برادر ديديلر هپمزی عو ايتمكمی ايستيورسك ، استانبولده‌يز ياهو! احمد نجاتی بالذات شتاب ايديور ايدی آرقه‌سندن نصوحی ، مصطفی‌فاضل يتشديلر..

احمد رؤف تراسه‌ده يالكز قالمش ايدی... ايكيلدی ، زقاعه باقدی ... آرقه‌داشلری بر تلاش رؤفك دست تهوورنده بوروشمش بوغورولمش كاغدی ريختمه قاپاغشلر كنديلرندن كچمشلر آرايورلردی .... آجی آجی كولدی.

— آرايكز ای كنجلر ، آرايكز ، « مشورت » سزه درس‌مشورت، حق‌مشورت ويره‌جكدر . آرتق اوزمانلر صانيلق وجدانلر بوممكتده يارار متاعلرينی بوله‌ميه‌جقلردر . اوزمان بتون جهان ملت عثمانيه‌نك موجوديتی آكلايه‌جق، آلقيشلايه‌جقدر ديدی صوكره كوزلری ياشاردی . . . . فقط نه‌زمان نه زمان ديه ايكلدی . . .

احمد نجاتی ، نصوحی ، مصطفی فاضل كلمشلرايدی ...

مصطفی فاضل آووجنك ايچنده برشی -بس ايتمش، صيق صيق ضبط‌ايديور ايدی. هپ‌بردن اطرافنی الديلر. احمد رؤف‌ده‌التحاق ايتدی.. نصوحی: آووجده نه‌وار كشف‌ايدك‌ديیورايدی. صوكره عقلنه برشی كلدی - بوراده كشف ايده‌مزسكز ديدی‌اوطه‌يه‌قراكلغه‌كيده‌لم‌ومعنيدار برصورتده كوله‌رك علاوه ايتدی، چونكه انلر دائماقاراكلقده ، ظلمت‌ومظالم ايچنده‌ماهيتلرينی كوستره‌بيليرلر . احمد رؤف ياقلاشدی دقتله باقدی نصوحی اووجنی آچينجه ايكی ادچ دانه ييلديز بوجكلری اوطه‌يه طاغيلديلر.

احمدرؤف بلا اختيار : — آييلديزبوجكلری ديدی اوزمان‌هپ‌بردن كولوشديلر، نصوحی كولمكدن باييليور ايدی.

— بوزه قدرك عادتا بر درس‌اشباهی،كيزلی بر اخطار خيرخواهانه‌سی‌در طبيعت لسان‌حال ايله بزه ديیوركه ييلديز بوجكلرينی اونوتمك آنلر هر يرده حاضر وناظردرلر، هم آنلر سزك كبی دكلدرلر آووجلرينك ايچنده آلدقلرينی قولای قولای براقازلر متين اوليكز بكلر ديیور ايدی .

ينه يالكز احمد رؤف كولميور ايدی . . . قورقيور ايدی، تحاشی ايديور ايدی، استقبال وطن ايچون مأيوس اوليور ايدی . . . ييلديز بوجكلری ا بونلر هريره نفوذ ايده‌جك ، هر طرفه‌يايله‌جق، طاغيله‌جق، هرشيئی كوره‌جك، هربر سوزی ايشيته‌جك، ديه دوشونوردی. آه يارب نه ياپملی ، نه ياپملی ديیور ايدی . . . بو مجادله‌ حربنده مغلوب‌می اوله‌جغز . . هيچ

بر آمان ، هیچ بر نجات بزم ایچون هیچ بر ایش ارتق قالمدیمی ، دائما بر طرفدن بصیرت ، تقید، ترصد سببیله متلفت ، دیکر طرفدن دائما شعور، دائما حسیات دائما خیالمی اوله جق ؟

او اقشام مصطفی فاضل ایله احمد رؤف صندالرینه بینه‌رك عودت ایدرلرکن بربرلریله برسوز بیله تعاطی اتمدیلر یالکز آیریلیرکن مصطفی فاضل ـ استانبول کنجلریله بر ایش کوریله‌من دیدیکمده حقم یوقمی ایمش دیه صوردی .

احمد رؤف عزم ومتانت ایله رفیقنك النی صیقدی :

— نومید اولمیه‌لم عزیزم دیدی . توکلة علی‌الله دیه‌لم

بربرلرینك کوزلرینك ایچنه باقدیلر ، ایکیسنك ده‌قلبی عین حس مقدس وطنپرورانه‌ایله چارپیوردی، تکرار بربرینك النی صیقدیلر.

— توکلت علی‌الله ! دیدیلر...

ماهتاب ، عظمت ووقار ایله بیاض بولوطلرك آره‌سنده‌یوکسلیور، بیاض‌بزلر لبریز شهوت‌قادین حسی کبی پارلدایور ، دکز باینین باقیشلی درین دوشونجه‌لی مائی دکز محزون محزون ایچنی چکیور ایدی .. چونکه بتون‌موجودت متحسر ومشتاق برشیئه انتظار ایدییور،امید ایدییور، آه ایدییوردی . ... مابعدی وار

هپ بردن اطرفنی آلدیلر [صحیفه ۹۰]

— برادر معلوماتكز وارمى ؟
— چوق شكر يوق . . .
— نه‌دن چوق شكر ديورسك ؟
— تمام بو هرج و مرج ايچنده برده
او اكسيكدى .
— اى شمدى نه ياپه‌جقسكز ؟ تجارت
فلان بر شيمى؟

— خير . . . غزته چيقاره‌جغم !
— ياسز ؟ . .
— بن چوقدن استعفامى ويردم . بن‌ده
غزته چيقاره‌جغم .
— ياسز بكم ؟
— غزته چيقارمغى دوشونيورم . . .
— ياذات عاليكز . . .

« پوليسلرك اليه‌لرى قرمزى رنكده اوله‌جقدر »
[غزته‌لر]
پوليس — حيوان‌ديت ديك‌باقيور ، عجبا جكرمى
ظن ايتدى نه‌در ؟

متعهد: چوق زيان ايتدم . . عقد اولنان
قونطوراتلرى دولت حكمسز عد ايديور .
زوجه‌سى : كاشكه بو حكمسزلك نكاحلرده‌ده
سرايت ايده‌يدى . . .

— بن ذاتاً قالەجق دکلدم .
— ای نه فکر دەسکز؟
— غزته چیقارەجغز .
— بك افندی برشی دیبورلر؟ ..
— مشغولمده اوندن برادر
— نه ایله ؟ ..
— غزته چیقار.. جغمده ؟

..

— توزاد و طن بك نرەلردە ؟
— حریتی آرامغه کیتمش دیبورلر اما بیلمم صحیحمی؟
— امان افندم بو غزته‌لر . . . آرتق بیقدق اولجه یوقلقلر. ندن شکایت ایدردك..
— شیمدیده چو. قلقلرندن دکلمی ؟
— دهاطوغریسی..

کیملردر؟

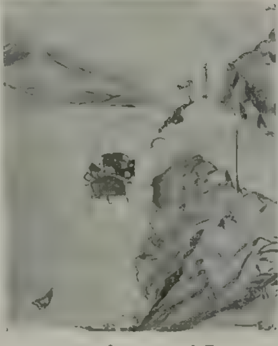

بیوك آطه‌نور یولنده بر اوتوموبیل قضاسی: اوالهدا ـ های کیدی مدنیت نهایت بزی ده بسلمه‌مز شیطان آرابه‌سنه بیندیردك اوله‌می ؟

پارس — ۱۱ ایلول پرنس اولنبورغدن آلدیغی دعوتنامه اوزرینه سفیر سابق منیر پاشا درحال برلینه متوجهاً بورادن حرکت ایتمش و یوم حرکتنی تلغرافله (هاردن)ه بیلدیرمشدر .

سرکه‌جی ایلول ● دورهٔ استبدادك الك قهرمان غزته‌جیلرندن بری جمعیت مطبوعات عثمانیه یه نامزدلکنی وضع ایتمش ایسه‌ده جمعیتجه اجرا ایدیلن مذاکرات مدیده نتیجه سنده اتفاق آرا حصوله کله‌مدیکندن قبول ایدله‌مشدر .

باب عالی : ٦ ایلول جمعیته قبول ایدلمین ذات کندی عیارنده ، کندی مسلکنده بعض غزته‌جیلرك جمعیت اعضاسندن اولدیغنی بیان ایله بو مساواتسزلغی شدیداً پروتستو ایتمش وبو حال بورسه‌جه‌مؤثر تأثیر حصوله کتیردیکندن فیأتلر دوشمشدر .

آشیان — وطنم مقاله‌سندن :

بشیکلریمز و مزارلریمز سنك آغاج وطاشلرکدن یاپیلان أی معزز وطن ! اکچن ادوار ضعف و غفلتدن طولایی بونجه ییللردر کمال شفقتله بسلدیککك ، سقط قوللرك آره‌سنده طاشیه‌رق بویوتدیککك بو اولادیکه دارلمه ! اونلرك ، سنك ایچون دوکدکاری طفلانه کوز یاشلری آرتق دیندی. اونلر بویودیلر ! کنج ، دینج ، کورپوز جسور ارککلر اولدیلر. شمدیدن صوکره سنك راحتك، سنك سعادتك یولنده بوتون وارلقلری ، قلبلری ، وجدانلری ، دماغلریله چالشه‌جقلر. سنی الك صحیح الوجود بر کنج حالنه کیره‌جکلر. سکا قارشی اولان بورجلرینی شو میلیونلرجه اللر ، باشلر ، هپ برلکده ایفا ایچون کیجه‌یی کوندوزه قاته‌جقلر ! دارلمه ! دارلمه سنی مادر حقیقی شفقت و صیانت بیلن اولادلریکه الك بیوك تسلی بو اولسون ! أی معزز وطن ! حضور علویتکده، چوجوقلربنك اللرندن طوتمش، کمال تعظیمله طوران شو میلیونلرجه خلق ، ایشته قانون حریتلریله کلمش ، سکا عرض صداقت و تقدیم احترام و عبودیت ایدرلر.

علی سعاد

•

عسکر اردو — ملت غزته‌سندن :

اردونك ملت ایله ارتباطی ، خلقتده بربرینه الك یقین، الك صمیمی و الك زیاده مربوط اولان عنصر وموجودات آراسنده‌کی ارتباطدن دها قوتلی ، دها جلی وصمیمی‌در، اردو ایله ملت آره‌سنده آیریلق غیریلق یوقدر . اردو، ملتك زبدهٔ حیاتی ؛ ملت ، اردونك حقیقی و یکانه ولی نعمتیدر .

علی فؤاد

انوار علوم — حقوق ووظیفه مقاله‌سندن :

اوت وظیفه « حق »ك لازم غیر مفارقیدر : بن حرم . فقط هر کسده بنم کبی حردر. ناصل باشقه‌لرینك بکا تعرض ایتمه‌مسی بنم ایچون بر حق ایسه، بنم اونلره تعرض ایتمه‌مکلکم‌ده اونلر ایچون حقدر ؛ باشقه‌لرینك بنم حقمه رعایت ایتملری ایچون، بن‌ده اونلرك حقنه رعایت ایتملی‌یم. ناصل حریشامق، کیمسه‌نك تعرضنه اوغرامامق «حقم» ایسه بشقه‌لرینك حر یشاملرینه مانع اولمامق ، اونلره تعرض ایتمه‌مکده « وظیفه‌م » در . وهپ بویله‌در . هر حقه مقابل بر وظیفه واردر. هر حق، مقابلنده‌کی وظیفه ایله قائمدر.

ترکیا — استبداد مکتبی مقاله‌سندن :

بوجهتله دینه‌بیلیر که بوکونکی انقلاب اون سنه اول اجرا ایدیله‌مزدی چونکه تضییق ، ضرورت او قنا اداره اهالینك جاننه تمه‌مشیدی . فقط بوکون بتون عثمانیلر اکلامشدرکه آرتق طیانیله‌مز تحمل ایدیله‌مز. اکر سابق اداره عوامی بوقدر تضییق ایتمسه واو تضییق اهالینك سفاهتنه، اکلنجه‌سنه ، راحتنه قدر تشمیل ایتمسیدی هم ینه‌چالسه، ینه یسه او مدهش استبداد کوچ اعا اولنوردی . فقط وقت کلشدی .

بیلمجه و مسابقه‌لرمز

٥٠ مکافات

١ — زیرده‌کی شکلی سکز پارچه‌یه بولملی و بو پارچه‌لری او صورتله ترتیب ایتملی که بر مربع حاصل اولسون .

بو سؤاله طوغری جواب ویرنلر نامنه قرعه چکیله‌رك صره‌سیله شو مکافاتلر ویریله‌جکدر :

برنجی مکافات : مجموعه‌مزك بر سنه‌لك ابونه‌سی
ایکنجی مکافات : « آلتی آیلق ابونه‌سی
اوچنجی مکافات : « اوچ آیلق ابونه‌سی
دردنجیدن اللنجی‌یه قدر اوچر قارت پوستال

٢ — (رسملی کتاب)ك بو نسخه‌سنده نشر ایتدیکی مقاله‌لر آره‌سنده اك مکمل هانکیسیدر؟

بو مسابقه هر نسخه‌مزه مخصوص اوله‌رق صره‌سیله توالی ایده‌جکدر — مجموعه‌مزك بر نسخه‌سنه درج اولنان مختلف مقاله‌لر میاننده هانکیسی اك زیاده رأی قازانیرسه او اك مکمل اولق اوزره تلقی ایدیله‌جك و بزه کوندریلن مختلف جواب ورقه‌لرینه ذاتاً تاریخ ورودلرینه کوره نومرو قونلمش اولدیغندن اك اول بو مقاله‌یی کیم بکنمش بزه بیلدیرمش ایسه بو ترتیب ایله بش کشی‌یه مکافات ویریله‌جکدر . برنجی مکافاتمز : آلتی آیلق ابونه‌مز و ایکنجی مکافاتمز بر عدد کتاب اوچنجیدن بشنجی‌یه قدر اوچ قارت پوستال . بو مسابقه‌یه اشتراك ایده‌جك قارئین کرامك اوزون اوزادی‌یه تفصیلاتدن صرف نظرله یالکز انتخاب ایتدکلری مقاله‌نك سرلوحه‌سنی و کندی اسم و ادرسلرینی بر قارت پوستاله یازه‌رق کوندرملری شرط اتخاذ ایدلمشدر .

بو ایکی سؤال ایچون ١٥ کون مدت تعیین ایدلمشدر . بو تاریخدن صوکره کله‌جك جوابلر مقبول اولمیه‌جقدر .

٣ - فوطوغراف مسابقه‌سی :

مجموعه‌مز رسملی بر رساله اولمق مناسبتیله بر فوطوغراف مسابقه‌سی کشادینی مناسب کوردك . مقصدمز فوطوغراف آماتورلرینی تشویق و اثرلرندن بکنلنی نشر ایتمکدر . بو سفرکی مسابقه‌مز استانبول مناظر بدیعه‌سندن هرهانکی برینك فوطوغرافیدر . کوندریله‌جك فوطوغرافلرك تمیز و پروزه‌مز اولمسنه اعتنا ایتملی‌در . طشره قارئلرمزده بو مسابقه‌یه بولندقلری شهر مناظرینی چکمك صورتیله اشتراك ایده‌بیلیرلر . اهل وقوفدن مرکب بر قومیسیون بو رسملری تدقیق ایده‌جك و برنجیلکی قزانان ذاته مجموعه‌مزك بر سنه‌لك ابونه‌سی و ایکنجیدن بشنجی‌یه قدر آلتی آیلق ابونه‌مز اهدا اولنه‌جقدر .

---

٤ - مسابقهٔ ادبیه

مسابقهٔ ادبیه‌نك تأثیرات معنویهٔ فیاضانه‌سنی بیلدیکمز ایچون برده جدی بر مسابقهٔ قلمیه ترتیب ایتدك . بو مسابقهٔ ادبیه‌یه بیوك کوچوك بالجمله ارباب قلم اشتراك ایده‌بیلور . ایشته بو سفرکی موضوعمز :

«قانون اساسینك اعلانی نه صورتله خبر آلدیکز و بو « سزده نصل بر تأثیر وجوده کتیردی ... »

برنجیلکی قزانان ذاته مجموعه‌مزك بر سنه‌لك ابونه‌سی ویریله‌جك و اثر مجموعه‌یه درج ایدیله‌جکدر . دیکر بش کشی‌یه برر کتاب اهدا ایدیله‌جکدر .

جوابلرك (رسملی کتاب) بیلمجه و مسابقه محرری کریم بك آدرسنه ارسالی و بو مکتوبلرده غزته‌نك امور اداره‌یه و تحریریه‌سنه عائد هیچ برشی بولندیرلماسی اخطار اولنور .

رسملی کتابك کوچك اعلانلری

کوچوك اعلانلر کله حسابیله قبول اولنور. ابونه‌لرمز ایچون بر کله‌سی ٢٠ ابونه اولمیانلر ایچون ٤٠ پاره‌در. بوکوچوك اعلانلر میاننده تجارته متعلق اولانلردن ٣ غروش آلنور.

بو اعلانلر میاننده آدرس مذکور اولمیانلرك جوابی یازیله‌رق بر ظرفه قونلملی و ظرفك اوزرینه ساده‌جه اعلانك زیرنده‌کی نومرو یازیله‌رق اوزرینه اعلانك آلتنده (ش) یعنی (شهر) اشارتی اولانلر ایچون بکرمی و (ط) یعنی طشره اشارتی اولانلر ایچون فرق پاره پول الصاق ایدلملی بوظرفی بر ایکنجی ظرف درونه قویه‌رق [رسملی کتاب . اداره‌خانه‌سنده کوچك اعلانلر مأمورلقنه] ادرسنه کوندرملیدر اداره‌خانه‌مز جوابك، کیده‌جکی آدرسه کوندرلمسنی درعهده ایده‌جکدر.

——— قارت تعاطیسی ———

قوزغنجقده فتحی احمد پاشا سا. حلقانه‌سنده علاالدین بك قارت تعاطی ایدر. فانتازیه قارتلری مرجح طوتار.

———خصوصی درسلر———

أورانده خصوصی فرانسزجه درس الق ایستیانلر ایچون مقتدر اوروپادن یکی گلش بر معلم واردر. ش ٥٠٠

——— ایش ———

پارسلی ترکیه و روجه‌یه واقف بر کنج فرانسز بوراده برینك خدمت کتابتنده بولنمق ایستیور. ط ٥٥٦

مخابراتمز

م. قدری افندی‌یه — خارجدن کوندریله‌جك آثار ایچون برقسم مخصوص تشکیلنی بزده دوشونیورز. کله‌جك نسخه‌مزدن اعتباراً گنجلر ایچون ایکی اوچ صحیفه تخصیص ایده‌جکز. اثرکزی انجق اوراده نشر ایده‌بیلیرز.

کریم نجاتی بکه — قارت پوستال تعاطیسی ایچون مجموعه‌مزده مخصوص اعلان صحیفه‌لری بولندیریله‌جقدر. آدرسکزی اوراده نشرایتدیره‌بیلرسکز.

مدائی افندی‌یه — سپارشلرکز درحال کوندریله‌جکدر.

بروسه‌ده عارف افندی‌یه - توجهکزه تشکر ایدرز.

عاکف بدری بکه — فکرکز گوزل بو بابده اطرافلیجه کوروشمك اوزره اداره‌خانه‌مزی تشریف ایدیکز.

رسملی کتاب
موجود مجموعه‌لرك
اك
كوزلی و
اك
فائده‌لیسیدر
دائماده
اویله اوله‌جقدر
—

صوك موده موسمك البسه‌لر

رسملری ٧٩ نجی صحیفه‌ده در

صاغده‌کی مودل — بیاض ایپکلی قوستوم، قورساژ فیوطرزنده. ماوی انکلیز دانته‌لاسیله چورلمشدر. ماوی لیبرتیدن قر. فیشونك کره اتصال ایله‌یکی یرده ماوی قدفه‌دن درت فیونقه، قول قپاقلری دانتلالی. قوللر دوزانکلکده یته عینی دانتلادن خرجلر وار.

صولده‌کی مودل — بیاض ایپکلی قاشدن قوستوم، اتکلکك اوکی‌دوز، یالکز یاندن قبرمه‌لی. اپك موسلیندن اولان بلوز تماميله قبرمه‌لی اولوب درت کوشه اوله‌رق دوکه‌لرله مزین بر صوطاش ایله تزیین ایدلمشدر بقا تولدن.

— آبونه شرائطی —

درسعادت ایچون		ولایات شاهانه ایچون		ممالک اجنبیه ایچون	
سنه‌لکی	۶۰ غروش	سنه‌لکی	۸۰ غروش	سنه‌لکی	۱۸ فرانق
آلتی آیلغی	۳۰ «	آلتی آیلغی	۴۵ «	آلتی آیلغی	۹ «

« ابونه بدلاتی بر وجه پشین استیفا اولنور »

ابونه‌لرمزه هدیه‌لرمز

آبونه‌لرمزه :

اولا — بر سنه‌لك قوللکسیون خارجنده اوله‌رق خصوصی اوله‌رق چیقاره‌جغمز « نسخهٔ مخصوصه » لر مجاناً تقدیم اولنه‌جقدر. بو نسخهٔ مخصوصه‌لرك هر بری آیری بر مسئلهٔ سیاسیه اوزرینه اڭ مقتدر و نامدار محررلر طرفندن یازیله‌جق و زمان نشرلرینه کوره بر سنه‌لك و یا آلتی و یا اوچ آیلق وقایع سیاسیه‌نك اڭ مکمل بر زبده‌سی بر تاریخچه‌سی اوله‌جقدر. بو نسخهٔ مخصوصه‌لر میاننده ادبی، فنی اولانلریده بولنه‌بیله‌جکدر. بونلر یالکز ابونه‌لرمزه مجاناً تقدیم ایدیله‌جك و قارئلرمز فنی موضوعلریله اشغال ایده‌جکلردر.

ثانیاً — رساله‌مز طرفندن ترتیب اولنه‌جق سیاسی و ادبی قونفرانسلرك ایکیسنده ایکی کشیلك دخولیه بیلق مجاناً تقدیم اولنه‌جق و دیگر قونفرانسلرده دخی ابونه‌لرمز ۱۰۰ ده ۱۰ تنزیل حقنه مالك اوله‌جقلردر.

برنجی قونفرانس دردست تنظیم اولوب مستثنا اوله‌رق بو قونفرانسه بوتون قارئلرمز دعوت ایدلمشدر. قونفرانسك پروغرامی و نرده‌ده ویریله‌جکی غزته‌لرله اعلان ایدیله‌جکدر. برنجی قونفرانس رفیقمز (صفحه‌لر) منهاج غزته‌سیله برلکده ترتیب ایدیله‌جك و مذکور غزته قارئلرینده دعوت ایدیله‌جکدر.

ثالثاً — ابونه‌لرمز بر دفعه‌یه مخصوص اولمق اوزره (اغل) فوطوغرافخانه‌سنده مجاناً قابینه رسم چکدیره‌بیله‌جکلردر. بونك ایچون ابونه سندی ایله برلکده ویره‌جکمز بیلتك فوطوغرافخانه‌یه ابرازی کافیدر.

رابعاً — (رسملی کتاب) اداره‌خانه‌سی طرفندن نشر ایدیله‌جك اولان هر نوع غزته و مجموعه و کلیات ابونه‌لرندن ۱۰۰ ده ۱۰ تنزیل حقنه مالك اوله‌جقلردر.

علاوه ابونه‌لرمز درسعادت ابونه‌لرمز ایچون یوقاریده صایدیغمز هدیه و حقلردن تمامیله استفاده ایده‌جکلردر. یالکز قونفرانسلره اشتراك و اغل فوطوغراف خانه‌سندن رسم چکدیرملری — تصادفاً درسعادتده بولنه‌جقلری مستثنا طوتلمق شرطیله دائما — ممکن اوله‌میه‌جغنده بیوك شهرلری دولاشمق اوزره ترتیب اولنه‌جق قونفرانس تورنه‌لرینك بولندقلری شهرده‌کی قونفرانسلرنده مجاناً ایکی کشی ایچون حق دخوله مالك اوله‌جقلر در.

بونلردن ماعدا اطشره ابونه‌لرمزه ظریف بر بیون باغی هدیه ایدیله‌جکدر.

یاکلشلریمز :

بو نسخه‌مزده کوزدن قاچان برقاچ مرتب خطاسی وار. بونلرك مهملرینی بروجه آتی تصحیح ایدیبورز:

اوچنجی صحیفه‌نك التنجی سطرنده « خالده صالحه خانم » « خالده صالح خانم » ، ۱۶ نجی صحیفه‌نك برنجی سطرنده « ۳۱٤ » « ۳۲٤ » واوچنجی سطرنده «لاقیدر» «لاقید و بطی» ، ٤۲ نجی صحیفه‌نك برنجی ستوننك ۱۲ نجی سطرنده « اوزرنده » ، « اوزن » ۵۲ نجی صحیفه‌نك بشنجی سطرنده «جدار سقفکدن» «جدار و سقفکدن» و ۱۱ نجی سطرنده‌کی «ملال» « ملول » و ٦۱ نجی صحیفه‌نك برنجی سطرنده « شوروح وطن » اوله‌جق ٦۸ نجی صحیفه‌ده‌کی بیلدیز پارچه‌سی آلتنه «اداره‌خانه‌مزجه فرانسزجه‌دن ترجمه ایدلمشدر» فقره‌سی علاوه ایدیله‌جك ایکن سهو ترتیب واقع اولمشدر.

اغل فوطوغرافخانه‌سی

غایت صنعتکارانه وممیز رسم چکدیرمك ایستره‌کز بك اوغلنده جادهٔ کبیرده (اغل فوطوغرافخانه‌سی) نه کیدیکز. فیأتلر معتدل اولدیغی کبی رسملرك نفاستنه‌ده صوك درجه اعتنا ایدلدیکندن قارئینمزه بو فوطوغرافخانه‌یی توصیه ایتمکی وجیبه‌دن عد ایدرز.

صافو

محرری : آلفونس دوده — مترجمی : فائق صبری

یقینده اصلنده‌کی رسملر ایله مزین اولدیغی حالده فورمه فورمه نشر اولنه‌جقدر.

— توفیق —